

ДОКЛАД

ЗА

ОЦЕНКА СТЕПЕНТА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕ

на инвестиционно предложение: „Жилищно строителство в имот с идентификатор 53761.50.2 и пътен достъп през имот с идентификатор 53761.50.4 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, обл. Пловдив“ върху защитени зони BG0001031 „Родопи - Средни“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и BG0002073 „Добростан“ за опазване на дивите птици

гр. Пловдив
Януари, 2023г.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА КОНТАКТ С ИНВЕСТИТОРА**Инвеститор: Георги Жоржов Ковачев****Адрес: гр. Пловдив, ул. „Зорница“ №1, ет. 3, ап. 5****Лице за контакти: Елена Иванова****тел.: +359895475177****e-mail: edi031010@gmail.com**

Съдържание

1. Анотация на инвестиционното предложение.....	3
2. Описание на характеристиките на други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.....	5
3. Описание на елементите на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други планове, програми и проекти/инвестиционни предложения биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи...6	
4. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на инвестиционното предложение.....	9
4.1. Защитена зона BG0001031 “Родопи - Средни”.....	9
4.2. Защитена зона BG0002073 „Добростан”.....	20
5. Описание и анализ на степента на въздействие на инвестиционното предложение върху предмета и целите на опазване на защитените зони.....	29
а) описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху типове природни местообитания и видовете - предмет на опазване в защитените зони.....	30
б) описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение.....	82
6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на инвестиционното предложение върху защитените зони и определяне на степента им на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки	89
7. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитените зони, включително нулева алтернатива.....	89
8. Картен материал с местоположението на всички елементи на инвестиционното предложение спрямо защитените зони и техните елементи.....	90
9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22.....	91
10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответните защитени зони ще бъде значително увреден от реализирането на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение.....	92
11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация.....	92
12. Използвана литература.....	94
Приложения:.....	94

Въведение

Настоящия доклад за оценка степента на въздействие на инвестиционно предложение: „Жилищно строителство в имот с идентификатор 53761.50.2 и пътен достъп през имот с идентификатор 53761.50.4 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, обл. Пловдив“ върху защитени зони BG0001031 „Родопи - Средни“ за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и BG0002073 „Добростан“ за опазване на дивите птици е изготвен съгласно изискванията на Решение № Пд-ОС-38/2022г. на Директора на РИОСВ-Пловдив. Така представеното инвестиционно предложение за жилищно строителство в имот с идентификатор 53761.50.2 и пътен достъп през имот с идентификатор 53761.50.4 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, обл. Пловдив попада в обхвата на чл. 2, ал. 1, т. 2 от *Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони* (Наредбата за ОС) и подлежи на процедура по оценка за съвместимост с предмета и целите на опазване на горе цитираните защитени зони по реда на чл. 31, ал. 4, във връзка с чл. 31, ал. 1 от Закона за биологичното разнообразие.

При направена проверка за допустимост по смисъла на чл.12, ал.2 от Наредбата за ОС се установява, че инвестиционното предложение е допустимо спрямо режима на защитените зони, определен със заповедите за обявяването им. С Решение № Пд-ОС-38/2022г. на Директора на РИОСВ-Пловдив, въз основа на критериите по чл. 16 от Наредбата за ОС, е направена преценка на вероятната степен на отрицателно въздействие, според която инвестиционно предложение за жилищно строителство в имот с идентификатор 53761.50.2 и пътен достъп през имот с идентификатор 53761.50.4 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, обл. Пловдив **има вероятност да окаже значително отрицателно въздействие** върху природни местообитания, популации и местообитания на видове предмет на опазване в защитените зони.

Оценката за степента на въздействие на инвестиционното предложение върху защитените зони е извършена от експерти по чл.9, въз основа на критериите по чл. 22 и се представя под формата на доклад, съобразен с изискванията на чл. 23, ал. 2 от Наредбата за ОС.

При изготвянето на ДОСВ са използвани официалните данни за предмета и целите на опазване на защитена зона BG0002073 „Добростан“ и BG0001031 „Родопи Средни“, включително картен материал от интернет страницата на МОСВ, Информационна система за Натура 2000 в България (<https://natura2000.egov.bg/EsriBg.Natura.Public.Web.App>).

1. Анотация на инвестиционното предложение.

Имот с идентификатор 53761.50.2 е с площ 3,999 дка, НТП „нива“ по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, обл. Пловдив и реализацията на настоящото инвестиционно предложение в него изисква промяна на предназначението на земеделска земя за неземеделски нужди, последвано от изграждане на съответните обекти в него. От имота ще се обособят две нови УПИ, като във всеки един от тях ще бъде изградена по една жилищна сграда. Имот с идентификатор 53761.50.4 е с площ 3,771 дка, НТП „пасище“ по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, обл. Пловдив и реализацията на настоящото инвестиционно предложение изисква обособяването на 0,027 дка от него за транспортен достъп.

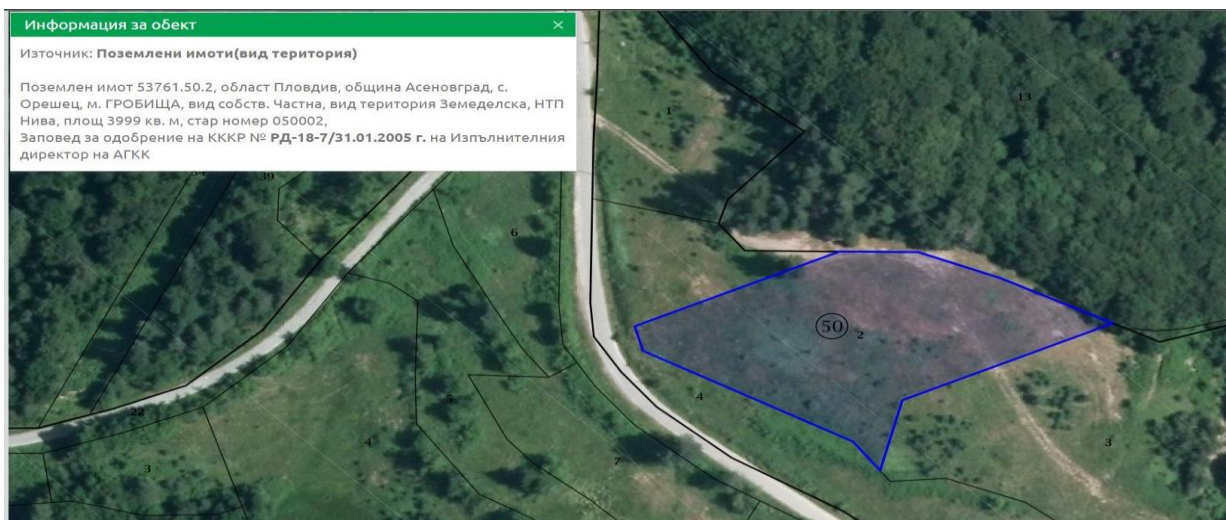
Снимка 1. Изглед от Имот с № 53761.50.4 е с площ 3,771 дка, НТП „пасище“ по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, обл. Пловдив и реализацията на настоящото инвестиционно предложение изисква обособяването на 0,027 дка от него за транспортен достъп.

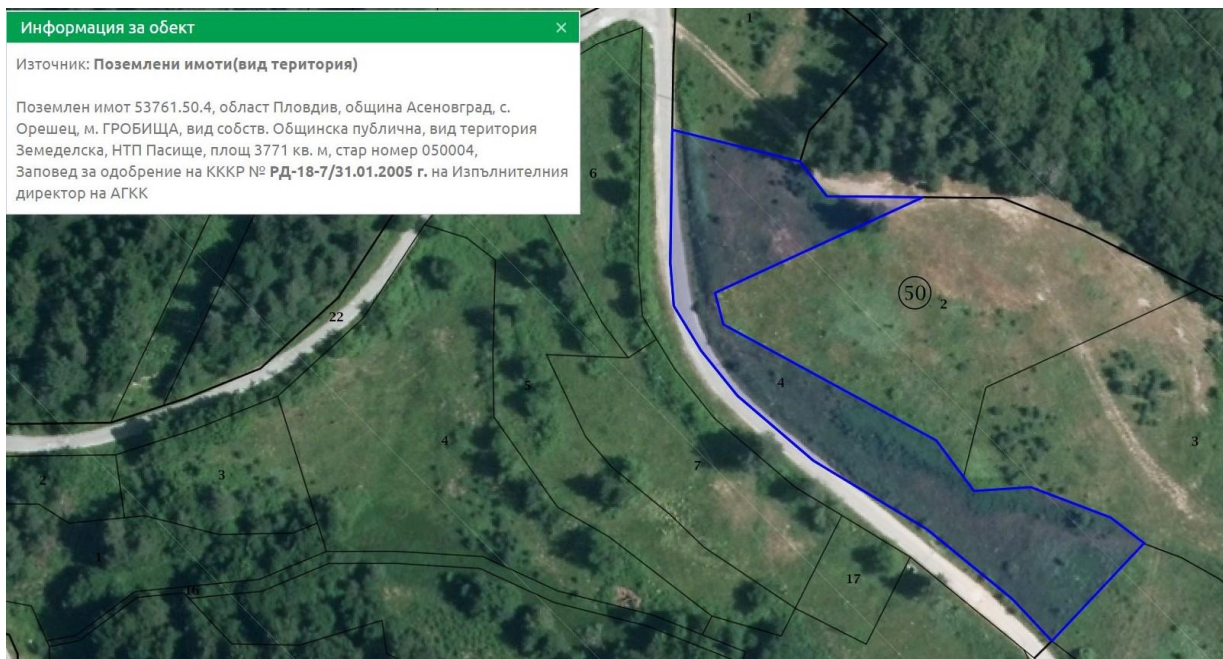
Имот с идентификатор 53761.50.2 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, в който ще се реализира основната част от инвестиционното предложение граничи със следните имоти:

- имот с идентификатор 53761.50.4 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, вид собственост - общинска публична, вид територия - земеделска, НТП - пасище, площ 3771 кв. м., през който имот ще се обособи пътната връзка (площ 27 кв. м.), осигуряваща пътен достъп от имот с идентификатор 53761.50.2 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград до имот с идентификатор 53761.51.22 по КККР на с. Орешец, който е с вид територия -територия на транспорта и НТП - за местен път;

- имот с идентификатор 53761.50.3 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, вид собственост- частна, вид територия - земеделска, НТП - нива, площ 5189 кв. м;

- имот с идентификатор 53761.89.13 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, вид собственост- държавна частна, вид територия - горска, НТП - иглолистна гора, площ 207441 кв. м.

Водоснабдяването на обектите за питейно-битови нужди ще се осъществява, чрез свързването към съществуващата водопроводна мрежа, като разширение на наличната такава в населеното място до новопостроените сгради.

За битово-фекалните отпадъчни води е предвидено отвеждане във водоплътна изгребна яма, която ще бъде почиствана периодично и водите ще се извозват за пречистване до най-близката ПСОВ от лицензирана фирма.

Строителните отпадъци, които ще се генерират по време на реализация на инвестиционното предложение ще бъдат извозени до посочено от общината място за депонирането им. Битовите отпадъци генерирани при експлоатацията на обекта ще бъдат събирани в контейнери и извозвани до регламентирани места.

Имоти с идентификатор 53761.50.2 и 53761.50.2 по КККР на с. Орещец, общ. Асеновград, които ще бъдат засегнати от реализацията на инвестиционното предложение изцяло попадат в границите на защитени зони BG0001031 „Родопи - Средни“ съгласно Директива 92/43/ЕИО за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна и BG0002073 „Добростан“ съгласно Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици, но не попада в границите на защитени територии, обявени по смисъла на Закона за защитените територии.

2. Описание на характеристиките на други ППП/ИП, съществуващи и/или в процес на разработване или одобряване, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони.

Наличието на сравнително равномерно разпределена селищна структура, съчетана с ландшафтните дадености, определя характера на подадените планове, програми, проекти и инвестиционни предложения за територията на защитени зони BG0001031 „Родопи - Средни“ и BG0002073 „Добростан“.

На база официално достъпната информация на интернет страниците на Регионалните инспекции по околната среда и водите в Пловдив, Хасково и Смолян е изготвена таблица, показваща вида и характера на процедурите в съответните инспекции ППП/ИП, техния обхват и площи.

Съгласно параграф 3, т. 10 от Наредбата за ОС, „кумулятивни въздействия“ са въздействия върху околната среда, които са резултат от увеличаване ефекта на оценявания план, програма и проект/инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът

от други минали, настоящи и/или очаквани бъдещи планове, програми и проекти/инвестиционни предложения, независимо от кого са осъществявани тези планове, програми и проекти/инвестиционни предложения. Кумулативните въздействия могат да са резултат от отделни планове, програми и проекти/инвестиционни предложения с незначителен ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност, и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време.

Кумулативния ефект е представен и изчислен, както за всички съгласувани в зоната ППП/ИП, така и за тези със сходен характер, които в съчетание с настоящото инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху зоните. Видно от таблицата (Приложение 1), в границите на защитени зони BG0001031 „Родопи - Средни“ и BG0002073 „Добростан“, от 2007г. до 2022г., общо 511 бр. планове, програми, проекти и инвестиционни предложения са подложени на процедури по ОВОС, ЕО и/или ОС (в Приложение 1 са отразени вида на ППП/ИП, землища, площи и документ за съгласуване от съответната РИОСВ). За по-добро онагледяване, опростен вариант на Приложение 1 представяме тук:

териториален обхват	бр. ППП/ИП	площ на ИП/ППП, дка	площ в ЗЗ BG0001031, дка	площ в ЗЗ BG0002073, дка
РИОСВ-Пловдив	116	1001,557	1001,557	784,957
РИОСВ-Смолян	175	700308,158	700308,158	684032,155
РИОСВ-Хасково	220	18180,980	18180,980	1152,330
ОБЩО	511	719490,695	719490,695	685969,442

Въздействията върху местообитанията и видовете обект на защита, могат да бъдат категоризирани в две основни групи – преки и косвени въздействия. Пряко въздействие ще бъде наблюдавано, когато се реализират дейности свързани с текущата урбанизация и преди всичко застрояването. В зависимост от тяхната интензивност, те могат в различна степен да доведат до унищожаване или увреждане на хабитати, смъртност на индивиди и прогонване от техни местообитания. Друга част от дейностите имат по-скоро косвен ефект върху биоразнообразието, те се изразяват предимно в безпокойство на животните и нарастване на риска от възникване на инцидентни замърсявания и пожари.

За определяне на реално засегнатите площи от реализацията на ППП/ИП в зоните са изключени общинските планове и стратегии, т.к. с тях се обхваща цялата площ на съответната община, дават се посоки на развитие, без да се конкретизират определени територии (1289,007 дка в BG0001031 „Родопи - Средни“ и 1256,531 дка в BG0002073 „Добростан“). Логично е изключването на площите на ППП/ИП за линейни инфраструктурни обекти (водопроводи, канализации, корекции) и точкови (сондажни кладенци и др.) обекти, както и за ремонт и рехабилитация на съществуващи обекти, които са ограничени по мащаби и с временно и възстановимо за зоните въздействие, което също не води до проява на отрицателен кумулативен ефект. (2857,066 дка в BG0001031 „Родопи - Средни“ и 500,412 дка в BG0002073 „Добростан“).

На 711083,829 дка в BG0001031 „Родопи - Средни“ и на 682528,070 дка в BG0002073 „Добростан“ са съгласувани ГСП, план-извлечения за промяна вида на сечта, дейности в дивечовъдни стопанства, почистване на дървесна и храстова растителност от пасища и ниви, които определено ще имат положително повлияване върху зоната.

За създаване на трайни насаждения и едногодишни култури в BG0001031 „Родопи - Средни“ са съгласувани ППП/ИП на площ от 1772,161 дка, а в BG0002073 „Добростан“ са съгласувани ППП/ИП на площ от 486,321 дка. Тези ППП/ИП са реализирани предимно в обработваеми земи, в които не се предполага наличието на природни местообитания и местообитания на видове предмет на опазване в зоните и площите им са незначителни

спрямо площите на защитените зони. Предвид, че тези дейности по същество не водят до увреждане и унищожаване на местообитания (т.к. са основно на обработваеми земи), предвид незначителните им площи и предвид, че характерът им се различава съществено от строителството (каквото е на настоящото инвестиционно предложение), тези ППП/ИП са изключени при изчисляване на кумулативния ефект.

При изчисляване на кумулативния ефект са включени ИП/ППП за изграждане на ВЕИ, строителство и кариери и др., които остават в Приложение 1 при изключване на площите на ППП/ИП, които не биха оказали въздействие върху защитените зони.

В границите на защитена зона BG0001031 „Родопи - Средни“ са съгласувани 37 бр. ППП/ИП на обща площ 1772,161 дка, които по характер са сходни с настоящото инвестиционно предложение и в съчетание с него могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона. Площта на тези ППП/ИП е **0,11% от площта на защитена зона BG0001031 „Родопи - Средни“** (1 551 120,045 дка). При включване на площта на настоящото инвестиционно предложение, която е 4,026 дка, то $1772,161 \text{ дка} + 4,026 \text{ дка} = 1776,187 \text{ дка}$ или засегнатата площ от реализацията на настоящото инвестиционно предложение в едно с всички ППП/ИП, които могат да окажат сходно въздействие върху зоната остава **0,11% от площта на зоната**, което доказва липсата на кумулативен ефект.

В границите на защитена зона BG0002073 „Добростан“ са съгласувани 14 бр. ППП/ИП на обща площ 486,321 дка, които по характер са сходни с настоящото инвестиционно предложение и в съчетание с него могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона. Площта на тези ППП/ИП е **0,06% от площта на защитена зона BG0002073 „Добростан“** (836 554,406 дка). При включване на площта на настоящото инвестиционно предложение, която е 4,026 дка, то $486,321 \text{ дка} + 4,026 \text{ дка} = 490,347 \text{ дка}$ или засегнатата площ от реализацията на настоящото инвестиционно предложение в едно с всички ППП/ИП, които могат да окажат сходно въздействие върху зоната остава **0,06% от площта на зоната**, което доказва липсата на кумулативен ефект.

Видно от направените изчисления, предвид, че площта на имотите, в които ще се реализира инвестиционното предложение е пренебрежимо малка, засегнатата площ представлява незначителен процент от площта на защитените зони като цяло.

Не са ни известни други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, които в съчетание с настоящото инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона.

Предвидените дейности не водят като резултат до увеличаване ефекта от оценяваното инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали и настоящи планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, резултатите от които са с незначителен или по-голям ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време.

Извод: Предвид характера на инвестиционното предложение, както и пренебрежимо малката му площ спрямо площта на защитените зони в които попада, съпоставени с характера и площите на други ППП/ИП съгласувани в същите зони, не се очаква негативно кумулативно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитени зони BG0001031 „Родопи - Средни“ и BG0002073 „Добростан“, в следствие от реализирането на разглежданото инвестиционно предложение в съчетание с други ППП/ИП в зоната.

3. Описание на елементите на инвестиционното предложение, които самостоятелно или в комбинация с други ППП/ИП биха могли да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи.

Въз основа на характеристиките на инвестиционното предложение сме извели елементите от реализацията му, които в комбинация с други ППП/ИП биха могли да окажат цитираните по-горе вероятни въздействия върху защитените зони или техните елементи:

Елементи и етапи на реализиране на инвестиционното предложение и вероятни въздействия върху защитените зони:

- строителни дейности в имот с идентификатор 53761.50.2 при изграждането на двете сгради, водоплътните изгребни ями, водопроводните и канализационните елементи и пътният достъп през имот с идентификатор 53761.50.4 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, обл. Пловдив. При реализацията на инвестиционното предложение ще се извършват стандартните за строителството дейности, като изкопни, кофражни, армировъчни, бетонови и монтажни. Механизирана техника ще се използва в имот с идентификатор 53761.50.2 и в 27,00 кв.м. от имот с идентификатор 53761.50.4 по КККР на с. Орешец, общ. Асеновград, където ще е ситуиран пътният достъп. Не се предвиждат строителни дейности извън площите на инвестиционното предложение. Предвижда се също така строителството да бъде осъществено в най-кратки срокове и по възможност извън активния размножителен период на повечето животински видове. Издетите земни маси ще се съхраняват на територията на инвестиционното предложение и ще бъдат използвани за запълване на основите на изградените обекти и заравняване на терена. Площадките за съхранение на строителни материали, земноизкопни маси и отпадъци, ще бъдат точно определени и след завършване на строежа ще се почистят и приведат в първоначалния им вид. Всички терени извън застроените ще бъдат запазени в максимална степен към сегашното си състояние. Всички строителни и съпътстващи ги дейности ще се извършват само в рамките на строителната площадка, без да се засягат съседни имоти, природни местообитания, местообитания на видове, горския фонд и дърветата в района. По данни от картирането на защитена зона BG0001031 „Родопи - Средни“, имоти с идентификатор 53761.50.2 (3,999 дка) и 53761.50.4 (част от 0,027 дка), в които ще се реализира инвестиционното предложение представляват местообитание *6520 Планински сенокосни ливади*, предмет на опазване в нея. Но на терен, поради липсата на изкосяване и изпасване, имотите са обрасли с орлова папрат и с храстова растителност, като от съседното иглолистно насаждение навлизат и дървесни видове, което дори при запазване на настоящата ситуация ще се задълбочи и в резултат площта на инвестиционното предложение напълно ще загуби характеристиките и значението си като природно местообитание 6520. По отношение на видовете предмет на опазване в зоните, като резултат от строителните дейности, основно от шумовото замърсяване се очаква засилване на безпокойството им и отдръпването им от площите на инвестиционното предложение и от терените в непосредствена близост до него, но въздействието ще бъде само по време на строителството, след приключване на дейностите ще отпадне и голяма част от видовете ще се заемат отново съседните терени, т.е. въздействието от фактора безпокойство ще бъде краткотрайно и обратимо.

- човешко присъствие по време на експлоатация. В имот с идентификатор 53761.50.2 ще бъдат изградени две жилищни сгради, поради което се очаква засилено човешко присъствие, включително и такова на превозни средства. Предвид, че в близост до имота предмет на инвестиционното предложение липсват сходни обекти, не се очаква реализацията и експлоатацията му да доведат до натоварване на екосистемите, което да окаже значително въздействие върху предмета и целите на защитените зони, в които попада. От друга страна имотът предмет на инвестиционното предложение е на разстояние по-малко от 10 м. от съществуващ път, който е постоянен елемент от околната среда със сравнително равномерно натоварване и незначителното му увеличаване като резултат от реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение няма да доведе до значителни въздействия върху видовете предмет на опазване в зоните, т.к. в зависимост от

особеностите им, част от тях са се отдръпнали от въпросните площи и са заели по подходящи местообитания, а други са привикнали към антропогенния фактор.

Извод: предвид, че засегнатата площ е незначителна (общо 4,026 дка), строителството е с ограничен обем, в близост до имота предмет на инвестиционното предложение няма сходни обекти, в площта липсват представителни природни местообитания и местообитания на видове, въздействието от завишеното човешко присъствие е минимално и предвид влиянието от непосредствената близост до междуселищен път, не се очаква елементите на инвестиционното предложение, самостоятелно или в комбинация с други ППП/ИП да окажат значително въздействие върху защитените зони или техните елементи в сравнение с настоящия момент.

4. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на инвестиционното предложение.

4.1. Защитена зона BG0001031 “Родопи - Средни”.

Площта предмет на настоящото инвестиционно предложение попада в границите на защитена зона BG0001031 “Родопи - Средни” за опазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна.

Защитена зона “Родопи - Средни” с идентификационен код BG0001031 по Директива 92/43/ЕЕС (Директивата за местообитанията) е включена в Националната екологичната мрежа, като част от Европейската екологична мрежа Натура 2000 в съответствие с чл. 3, ал. 1, т. 1 и чл. 6, ал. 1, т. 1 и 2 от Закона за Биологичното разнообразие. С Решение №661/16.10.2007г. на Министерски съвет (ДВ бр. 85/23.10.2007 г.) е одобрено предложението за обявяване на защитената зона. Защитена зона BG0001031 “Родопи - Средни” е обявена със Заповед № РД-351/31.03.2021 г. (ДВ, бр. 59/16.07. 2021 г.) с цел:

- опазване и поддържане на типовете природни местообитания, посочени в таблица 5, местообитанията на посочените в таблица 6 видове, техните популации и разпространение в границите на зоната, за постигане и поддържане на благоприятното им природозащитно състояние в съответните биогеографски региони;
- подобряване на структурата и функциите на природни местообитания с кодове 3260, 6210 (*важни местообитания на орхидеи), 62A0, 6430, 6520, 91E0*, 91M0, 91W0 в двата биогеографски региона и на природно местообитание с код 6220* в частта от защитената зона, попадаща в Континенталния биогеографски регион;
- подобряване на местообитанията на вида Обикновена блатна костенурка (*Emys orbicularis*) в двата биогеографски региона;
- подобряване на местообитанията на видовете Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*), Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*) и Калописиева дактилориза (*Dactylorhiza kalopissii*) в частта от защитената зона, попадаща в Алпийския биогеографски регион;
- подобряване на местообитанията на видовете Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*), Леопардов смок (*Elaphe situla*) и Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) в частта от защитената зона, попадаща в Континенталния биогеографски регион;
- при необходимост подобряване на състоянието или възстановяване на типове природни местообитания, посочени в таблица 5, местообитания на посочени в таблица 6 видове и техни популации, и

- поддържане на свързаността на местообитанията на приоритетните за опазване видове *Кафява мечка (*Ursus arctos*) и *Европейски вълк (*Canis lupus*).

Общата площ на защитена зона BG0001031 “Родопи - Средни” е 1 551 120,045 дка. В обхвата на защитената зона попадат цели или части от землищата на 13 общини в 4 области:

- **област Кърджали:** община Ардино (с. Аврамово, с. Ахрянско, с. Башево, с. Боровица, с. Бял извор, с. Горно Прахово, с. Дойранци, с. Дядовци, с. Китница, с. Кроячево, с. Латинка, с. Любино, с. Песнопой, с. Рибарци, с. Русалско, с. Сполука, с. Стар читак, с. Стояново, с. Търносливка), община Кърджали (с. Върбенци, с. Голяма бара, с. Илиница, с. Ненково, с. Пъдарци, с. Ходжовци, с. Чеганци), община Черноочене (с. Бакалите, с. Безводно, с. Бели вир, с. Беснурка, с. Боровско, с. Босилица, с. Водач, с. Войново, с. Габрово, с. Даскалово, с. Дядовско, с. Женда, с. Житница, с. Йончово, с. Каняк, с. Комунига, с. Куцово, с. Мурга, с. Небеска, с. Новоселище, с. Ночево, с. Паничково, с. Русалина, с. Соколите, с. Средска, с. Черна нива, с. Яворово);

- **област Пловдив:** община Асеновград (Асеновград, с. Бачково, с. Бор, с. Врата, с. Горнослав, с. Добростан, с. Долнослав, с. Жълт камък, с. Косово, с. Лясково, с. Мостово, с. Мулдава, с. Нареченски бани, с. Новаково, с. Орешец, с. Сини връх, с. Тополово, с. Три могили, с. Узуново, с. Червен), община Куклен (с. Добралък, с. Яворово), община Лъки (с. Белица, с. Борово, с. Джурково, с. Дряново, с. Здравец, с. Лъкавица, гр. Лъки, с. Манастир, с. Югово), община Първомай (с. Брягово, с. Буково, с. Воден, с. Драгойново, с. Езерово, с. Искра);

- **област Смолян:** община Баните (с. Баните, с. Босилково, с. Вишнево, с. Вълчан дол, с. Глогино, с. Гълъбово, с. Давидково, с. Две тополи, с. Дебеляново, с. Загражден, с. Кръстатича, с. Малка Арда, с. Оряховец, с. Планинско, с. Рибен дол, с. Сливка, с. Стърница), община Смолян (с. Кутела, с. Момчиловци, с. Петково, с. Славейно), община Чепеларе (с. Богутево, с. Павелско, с. Хвойна);

- **област Хасково:** община Димитровград (с. Бодрово, с. Горски извор, с. Светлина), община Минерални бани (с. Ангел войвода, с. Боян Ботево, с. Брястово, с. Караманци, с. Колец, с. Минерални бани, с. Сираково, с. Спахиево, с. Сусам, с. Сърница, с. Татарево), община Хасково (с. Вългарово, с. Гарваново, с. Клокотница, с. Николово, гр. Хасково).

По-високите части на защитена зона BG0001031 “Родопи - Средни” са заети от добре запазени иглолистни и букови гори, а за по ниските части са характерни дъбови гори. Уникален карстов район с множество скали и пещери представлява Добростанският рид, в който се намира и резерват „Червената стена”. В зоната е разпространено местообитание 9270 „Гръцки букови гори с *Abies borisii-regis*”, което представлява най-северната граница на разпространение на местообитанието. Ту е и едно от двете малки находища на местообитание 92C0 „Гори от *Platanus orientalis*”. Средиземноморското климатично влияние се наблюдава по теченията на р. Арда и р. Чая и техните притоци. Високите части на зоната са местообитание на мечка, в нея също са добре запазени популациите на сухоземните костенурки и пъстрия смок.

Защитена зона BG0001031 “Родопи - Средни” е определена като тип “В” – защитена зона по Директива 92/43/ЕИО за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна. Съгласно заповедта за обявяване, предмет на опазване в зоната са следните природни местообитания, които са включени в Приложение №1 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 92/43/ЕЕС:

Типове природни местообитания от Приложение I			Оценка на зоната			
Код и име	Площ (ha)	Пещери (бр.)	Представителност	Относителна площ	Степен на опазване	Цялостна оценка
3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа <i>Magnopotamion</i> или <i>Hydrocharition</i>	0,77		В	С	В	В
3260 Равнинни или планински реки с растителност от <i>Ranunculion fluitantis</i> и	6,72		С	С	С	С

<i>CallitrichoBatrachion</i>						
4060 Алтйски и бореални ерикоидни съобщества	77,64		C	C	B	C
5130 Съобщества на <i>Juniperus communis</i> върху варовик	163,71		A	B	B	A
5210 Храсталаци с <i>Juniperus spp.</i>	244,53		A	B	B	B
6110 * Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от <i>Alyso-Sedion albi</i>	117,53		A	B	A	A
6210 Полуестествени сухи тревни и храстови съобщества върху варовик (<i>Festuco-Brometalia</i>) (*важни местообитания на орхидеи)	3 532,67		A	B	A	A
6220 * Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас <i>Thero-Brachypodietea</i>	12,53		B	C	B	C
6230 * Богати на видове картълови съобщества върху силикатен терен в планините	2,15		B	C	A	B
62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества	435,43		A	C	A	A
6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алтйския пояс	26,48		A	C	A	A
6510 Низинни сенокосни ливади	17,31		A	C	A	A
6520 Планински сенокосни ливади	4 098,08		A	A	A	A
7140 Преходни блата и плаващи подвижни торфища	10,84202		A	C	B	B
7220 * Извори с твърда вода с туфести формации (<i>Cratoneurion</i>)	0,18		B	C	C	C
8110 Силикатни сипеи от планинския до снежния пояс	23,54		A	C	A	A
8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове	612,84		A	B	A	A
8220 Хазмофитна	533,5		A	B	A	A

<i>растителност по силикатни скални склонове</i>						
8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите <i>Sedo-Scleranthion</i> или <i>Sedo albi-Veronicion dillenii</i>	921,79		A	A	A	A
8310 Неблагоустроени пещери	385		A	B	A	A
9110 Букови гори от типа <i>Luzulo-Fagetum</i>	965,37		A	B	A	A
9130 Букови гори от типа <i>Asperulo-Fagetum</i>	699,94		A	C	B	A
9150 Термофилни букови гори (<i>CephalantheroFagion</i>)	795,68		B	C	B	B
9170 Дъбово-габъррови гори от типа <i>GalioCarpinetum</i>	17 971,5 1		A	B	A	A
91AA * Източни гори от космат дъб	1 456,32		B	C	B	C
91BA Мизийски гори от обикновена ела	829,93		A	B	A	A
91CA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори	151,89		A	C	A	A
91E0 * Алувиални гори с <i>Alnus glutinosa</i> и <i>Fraxinus excelsior</i> (<i>Alno-Pandion</i> , <i>Alnion incanae</i> , <i>Salicion albae</i>)	4,15		A	C	A	A
91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори	10 501,2 9		B	C	A	A
91W0 Мизийски букови гори	2 484,59		A	B	A	A
91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа	105,35		A	C	A	B
92A0 Крайречни галерии от <i>Salix alba</i> и <i>Populus alba</i>	15,47974		A	C	A	A
92C0 Гори от <i>Platanus orientalis</i>	3,66		B	C	B	B
9410 Ацидофилни гори от <i>Picea</i> в планинския до алпийския пояс (<i>Vaccinio-Piceetea</i>)	2 461,99		A	B	A	A
9530 * Субсредиземноморски борови гори с ендемични подвидове черен бор	3 543,6		A	B	A	A

В СФ, при оценка на хабитатите, предмет на опазване в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“ са ползвани следните означения:
Представителност: А – отлична; В – добра; С – значителна.

Относителна площ (площта на природното местообитание в зоната, отнесена към общата площ, на която местообитанието е представено в страната): А - $100 \geq p > 15\%$; В - $15 \geq p > 2\%$; С - $2 \geq p > 0\%$.

Степен на опазване (съхранение): А – отлично; В – добро; С – средно или намалено.

Цялостна оценка (стойност): А – отлична; В – добра; С – значима.

* - приоритетен за опазване тип местообитание.

Съгласно заповедта за обявяване, предмет на опазване в зоната са следните видове безгръбначни, риби, земноводни и влечуги, бозайници (вкл. прилепи) по чл. 6, ал. 1, т. 2 Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 2 на Директива 92/43/ЕЕС:

Вид - код и име	Популация в зоната					Оценка на зоната			
	Тип	Численост		Единица	Категория на плътността	Популация	Опазване	Изоляция	Цялостна оценка
		Мин.	Макс.						
Бозайници (Mammals)									
1306 Средиземноморски подкованос (<i>Rhinolophus blasii</i>)	p	101	250	i	R	B	B	C	B
1305 Южен подкованос (<i>Rhinolophus euryale</i>)	p	101	250	i	R	C	B	C	C
1304 Голям подкованос (<i>Rhinolophus ferrumequinum</i>)	p	1 000	2 000	i	C	B	B	C	B
1303 Малък подкованос (<i>Rhinolophus hipposideros</i>)	r	251	500	i	C	B	B	C	B
1302 Подкованос на Мехели (<i>Rhinolophus mehelyi</i>)	p	11	50	i	V	C	B	C	C
1308 Широкоух прилеп (<i>Barbastella barbastellus</i>)	p	618	1 125	i	C	B	B	C	B
1310 Дългокрил прилеп (<i>Miniopterus schreibersii</i>)	w	3 000	4 000	i	C	B	B	C	B
1310 Дългокрил прилеп (<i>Miniopterus schreibersii</i>)	r	4 000	5 000	i	C	B	B	C	B
1323 Дългоух нощник (<i>Myotis bechsteinii</i>)	p	-	-	-	P	B	B	C	B
1307 Остроух нощник (<i>Myotis blythii</i>)	r	600	1 500	i	C	B	B	C	B
1307 Остроух нощник (<i>Myotis blythii</i>)	w	2 000	4 000	i	R	A	B	C	A
1316 Дългопръст нощник (<i>Myotis capaccinii</i>)	p	100	200	i	R	C	B	C	C
1316 Дългопръст	w	5 000	11 000	i	C	A	B	C	A

нощник (<i>Myotis saraccinii</i>)									
1321 Трицветен нощник (<i>Myotis emarginatus</i>)	r	251	500	i	R	C	B	C	C
1324 Голям нощник (<i>Myotis myotis</i>)	r	600	1 500	i	C	B	B	C	B
1324 Голям нощник (<i>Myotis myotis</i>)	c	-	-	-	R	B	B	C	B
1324 Голям нощник (<i>Myotis myotis</i>)	w	2 000	4 000	i	C	B	B	C	B
1335 Лалугер (<i>Spermophilus citellus</i>)	p	15	15	c	R	C	B	C	A
1352 * Европейски вълк (<i>Canis lupus</i>)	p	20	25	i	-	B	A	C	A
1354 * Кафява мечка (<i>Ursus arctos</i>)	p	34	34	i	-	B	A	B	A
1355 Видра (<i>Lutra lutra</i>)	p	30	35	i	C	C	B	C	A
2635 Пъстър нор (<i>Vormela peregusna</i>)	p	1	1	l	R	C	A	C	A
1371 Дива коза (<i>Rupicapra rupicapra balcanica</i>)	p	310	420	i	-	B	B	A	A
Влечуги (Reptiles)									
1219 Шипобедрена костенурка (<i>Testudo graeca</i>)	p	36	36	l	C	C	A	C	A
1217 Шипоопашата костенурка (<i>Testudo hermanni</i>)	p	45	45	l	C	C	A	C	A
1220 Обикновена блатна костенурка (<i>Emys orbicularis</i>)	p	15	15	l	C	C	A	C	A
1293 Леопардов смок (<i>Elaphe situla = Zamenis situla</i>)	p	-	-	l	P	C	A	A	A
5194 Пъстър смок (<i>Elaphe sauromates</i>)	p	3	3	l	V	C	A	B	A
Земноводни (Amphibians)									
1171 Голям гребенест тритон (<i>Triturus karelinii</i>)	p	9	9	l	R	C	A	C	A
1193 Жълтокоремна бумка (<i>Bombina variegata</i>)	p	31	31	l	C	B	A	C	A
Рибни (Fish)									
5088 Маришка мряна (<i>Barbus syclolepis</i>)	p	-	-	-	C	B	A	C	A

1149 Обикновен ципок (<i>Cobitis taenia elongatoides</i>)	p	3 305 075	3 305 075	i	C	B	A	C	A
5339 Европейска горчивка (<i>Rhodeus amarus</i>)	p	463 549	463 549	i	R	C	B	C	B
1146 Балкански ципок (<i>Sabanejewia aurata balcanica</i>)	p	6 056 990	6 056 990	a	P	C	A	B	A
Безгръбначни (Invertebrates)									
1093 * Ручеен рак (<i>Austroptotobius torrentium</i>)	p	-	-	i	R	C	A	B	A
4053 Обикновен паракалоптенус (<i>Paracaloptenus caloptenoides</i>)	p	8	8	l	R	B	A	C	A
1083 Бръмбар рогач (<i>Lisanius cervus</i>)	p	161 949	318 585	i	R	C	B	C	B
1087* Алпийска розалия (<i>Rosalia alpina</i>)	p	170 016	309 626	i	R	B	B	C	B
1088 Обикновен сечко (<i>Cerambyx cerdo</i>)	p	-	-	-	R	C	B	C	B
1089 Буков сечко (<i>Morimus funereus</i>)	p	-	-	-	R	B	B	C	B
6199* Четириточкова меча неперуда (<i>Euplagia quadripunctaria = Callimorpha quadripunctaria</i>)	p	39 976	72 241	i	C	B	A	C	A
4042 Полиоматус (<i>Polyommatus eroides</i>)	p	-	-	-	P	C	C	C	C
1065 Еуфидриас (<i>Euphydryas aurinia</i>)	p	-	-	-	R	B	A	B	A
1074 Торбогнезница (<i>Eriogaster catax</i>)	p	-	-	-	R	C	A	C	B
4032 <i>Dioszeghyana schmidti</i>	p	9 964	14 047	i	R	C	A	B	A
1032* Бисерна муда (<i>Unio crassus</i>)	p	-	-	i	R	C	A	C	B
Растения (Plantes)									
1902 Венерино пантофче (<i>Cypripedium calceolus</i>)	p	-	-	-	V	A	A	A	B

4103 <i>Калописиева дактилориза (Dactylorhiza kalopissii)</i>	p	45	150	i	-	B	C	A	B
---	---	----	-----	---	---	---	---	---	---

В СФ, при оценка на видовете, предмет на опазване в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“ са ползвани следните означения:

Тип: p - местни популации (намират се в зоната през цялата година - немигриращи видове или растения, постоянна популация от мигриращи видове); r - възпроизвеждащи се: използват зоната за отглеждане на малки (напр. размножаване, гнездене); c – съсредоточаване: зоната се използва за спиране или кацане, или почивка по време на прелет, извън местата за размножаване или с изключение на презимуването; w – презимуване: използващи зоната през зимата.

Единица: a – агеа (площ покрита от популацията, в м²); c – брой колонии; i – брой индивиди; l – брой находища;

Категория на плътността: C – обичайни; R – редки; V – много редки; P – налични.

Популация (представителност) (размер и плътност на популацията на вида, обитаваща зоната, в сравнение с популациите, представени в границите на националната територия): A – отлична; B – добра; C – значителна; D – незначително наличие.

Опазване (степен на съхранение на характерните особености на природните местообитанията, които са важни за разглежданите видове, и възможности за възстановяване): A – отлично; B – добро; C – средно или намалено.

Изоляция (степен на изолация на популацията, присъстваща в зоната по отношение на естествения обхват на видовете): A – (почти) изолирана популация; B – неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение; C – неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение.

Цялостна оценка (стойност): A – отлична; B – добра; C – значима.

*- вид, изискващ приоритетно съхранение на неговото местообитание.

В стандартния НАТУРА 2000 формуляр на защитената зона са посочени следните класове земно покритие:

Клас земно покритие	покритие %	
N06	вътрешни водни тела - застояла вода, течаща вода	15,0
N08	равнини, шубраци	8,0
N09	сухи ливади, степи	3,0
N11	алпийски и субалпийски тревни площи	4,0
N15	други обработваеми земи	10,0
N16	широколистни листопадни гори	25,0
N17	иглолистни гори	4,0
N19	смесени гори	4,0
N20	изкуствен горски монокултури - напр. насаждения от тополи или екзотични дървета	8,0
N21	негорски площи, заети с растителни видове, включително градини, лозя, трайни насаждения и др.	2,0
N22	вътрешни скали, сипеи, пясъци, постоянен сняг и лед	8,0
N23	други земи, включително градове, села, пътища, места за отпадъци, мини, индустриални обекти и др.	9,0
Общо покритие	100	

Заплахите, натиска и дейностите с въздействие върху защитена зона BG0001031 “Родопи - Средни”, съгласно СФ:

Заплахи и натиск (код и вид)	Замърсяване (код и вид)	Външно/вътрешно за зоната
Въздействия с голяма важност		
<i>A04.03 Изоставяне на системите на паша, липса на изпасване</i>	-	<i>вътрешно</i>
B	-	<i>вътрешно</i>
<i>B01.02 Изкуствено залесяване в открити земи (неместни дървесни видове)</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>B02.01 Повторно залесяване</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>F03.01 Лов</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>F03.02.03 Залагане на капани, отравяне, браконьерски улов</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>J02 Предизвикани от човека промени на хидравличните условия</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>J02.05 Изменения на хидрографските функции, общи</i>	-	<i>вътрешно</i>
Въздействия със средна важност		
<i>B02.02 Разчистване на горите</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>B02.03 Отстраняване на горския подлес</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>B02.04 Отстраняване на мъртви и умиращи дървета</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>B03 Експлоатация на горите без повторно засаждане или естествен растеж</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>D05 Подобрен достъп до обекта</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>E01 Урбанизирани райони, обитавани от човека</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>E02 Промислени или търговски зони</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>E03.01 Депониране на битови отпадъци / отпадъци от почивни домове</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>E03.03 Депониране на инертни материали</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>F03.02.01 Събиране на животни (насекоми, влечуги, земноводни)</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>G01.03 Моторизирани превозни средства</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>G02.02 Ски комплекс</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>J01 Пожари и гасене на пожари</i>	-	<i>вътрешно</i>
<i>J02.03 Канализиране и отклоняване на води</i>	-	<i>вътрешно</i>
Въздействия с ниска важност		

A02 Промяна на практиката за култивиране	-	вътрешно
A07 Използване на биоциди, хормони и химикали	-	вътрешно
A08 Торене	-	вътрешно
D01.02 Пътища, шосета	-	вътрешно
D02.01 Електропроводи и телефонни линии	-	вътрешно
F03.02 Депониране на промишлени отпадъци	-	вътрешно
F04 Конструкции, сгради в пейзажа	-	вътрешно
H07	-	вътрешно

Съгласно Заповед № РД-351/31.03.2021 г. на МОСВ за обявяване на защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в границите ѝ се забранява:

- провеждане на състезания с моторни превозни средства извън съществуващите пътища и регламентираните за това места;
- движение на мотоциклети, ATV, UTV и бъгита извън съществуващите пътища в неурбанизирани територии; забраната не се прилага за определени на основание на нормативен акт трасета за движение на изброените моторни превозни средства, както и при бедствия, извънредни ситуации и за провеждане на противопожарни, аварийни, контролни и спасителни дейности;
- промяна на начина на трайно ползване, разораване, залесяване и превръщане в трайни насаждения на ливади, пасища и мери при ползването на земеделските земи като такива;
- разораване и залесяване на поляни, голини и други незалесени горски територии в границите на негорските природни местообитания от таблица 5, освен в случаите на доказана необходимост от защита срещу ерозия и порои, както и в случаите на реализиране на допустими планове, програми, проекти или инвестиционни предложения, одобрени по реда на екологичното законодателство;
- премахване на характеристики на ландшафта (синори, жизнени единични и групи дървета, традиционни ивици, заети с храстово-дървесна растителност сред обработваеми земи, защитни горски пояси, каменни огради и живи плетове) при ползването на земеделските земи като такива, освен в случаите на премахване на инвазивни чужди видове дървета и храсти;
- употреба на торове, подобрители на почвата, биологично активни вещества, хранителни субстрати и продукти за растителна защита, които не отговарят на изискванията на Закона за защита на растенията;
- употреба на минерални торове в ливади, пасища, мери и изоставени орни земи, както и на продукти за растителна защита и биоциди от професионална категория на употреба в тези територии, освен при каламитет, епифитотия, епизоотия, епидемия или при прилагане на селективни методи за борба с инвазивни чужди видове;
- използване на органични утайки от промишлени и други води и битови отпадъци за внасяне в земеделските земи без разрешение от специализираните органи на Министерството на земеделието, храните и горите и когато концентрацията на тежки метали, металоиди и устойчиви органични замърсители в утайките превишава фоните

концентрации съгласно приложение № 1 от Наредба № 3 от 2008 г. за нормите за допустимо съдържание на вредни вещества в почвите (ДВ, бр. 71 от 2008 г.);

- използване на води за напояване, които съдържат вредни вещества и отпадъци над допустимите норми;
- палене на стърнища, слогове, крайпътни ивици и площи със суха и влаголюбива растителност;
- палене на огън, благоустрояване, електрифициране, извършване на стопанска и спортна дейност в неблагоустроените пещери и на входовете им, както и чупене, повреждане, събиране или преместване на скални и пещерни образувания, преграждане на входовете или на отделни техни галерии по начин, възпрепятстващ преминаването на видовете прилепи, предмет на опазване посочени в таблица 6;
- провеждане на спелеоложки проучвания през размножителния период на прилепите - от 1 март до 30 юни;
- паша на домашни животни в горските територии, които са обособени за гори във фаза на старост;
- добив на дървесина и биомаса в горите във фаза на старост освен в случаи на увреждане на повече от 50% от площта на съответната гора във фаза на старост вследствие на природни бедствия и каламитети; в горите във фаза на старост, през които преминават съществуващи горски пътища и други инфраструктурни обекти, при доказана необходимост се допуска сеч на единични сухи, повредени, застрашаващи или пречещи на безопасното движение на хора и пътни превозни средства или на нормалното функциониране на инфраструктурните обекти дървета, и
- изграждане на нови пътища от втори и по-висок клас без обезпечаване изграждането на съответна зелена инфраструктура за преминаване на мечки и други животни.

В настоящия доклад, при анализа на въздействието на елементите на инвестиционното предложение върху предмета и целите на опазване в защитената зона, са използвани данни от Информационната система за защитените зони от екологичната мрежа Natura 2000, известни ни издания за природни местообитания, местообитания на видове и техните популации, както и проучване направено на терен.

4.2. Защитена зона BG0002073 „Добростан”

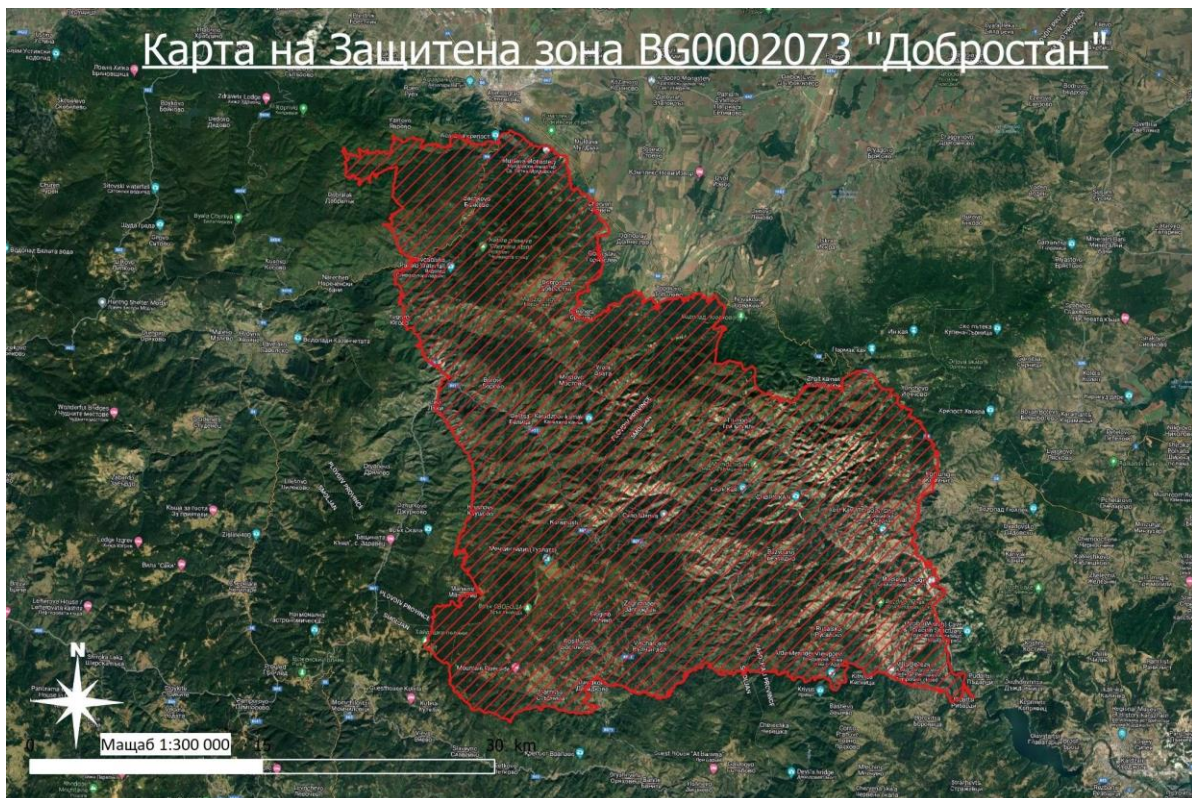
Площта предмет на настоящото инвестиционно предложение попада в границите на защитена зона BG0002073 “Добростан” за опазване на дивите птици.

Защитена зона “Добростан” с идентификационен код BG0002073 по Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици е включена в Националната екологичната мрежа, като част от Европейската екологична мрежа Natura 2000 в съответствие с чл.3, ал.1, т.1 и чл.6, ал.1, т.3 от Закона за Биологичното разнообразие. С Решение №802/04.12.2007г. на Министерски съвет (ДВ бр.107/18.12.2007 г.) е одобрено предложението за обявяване на защитената зона. Защитена зона BG0002073 “Добростан” е обявена със Заповед № РД-528/26.05.2010 г. (ДВ, бр. 47/22.06. 2010 г.) с цели:

- опазване и поддържане на местообитанията на посочените в таблица 8 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- възстановяване на местообитания на видове птици в таблица 8, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

Общата площ на защитена зона BG0002073 “Добростан” е 836 554,406 дка. В обхвата на защитената зона попадат цели или части от землищата на 8 общини в 3 области:

- област Кърджали – общини Ардино (с. Аврамово, с. Дойранци, с. Песнопой, с. Русалско, с. Сполука, с. Китница, с. Рибарци, с. Стар читак, с. Боровица), Кърджали (с. Ненково) и Черноочене (с. Средска, с. Соколите, с. Безводно, с. Женда, с. Мурга, с. Войново, с. Небеска, с. Бакалите, с. Боровско, с. Йончово, с. Комунига, с. Паничково);
- област Пловдив – общини Асеновград (Асеновград, с. Бачково, с. Бор, с. Врата, с. Горнослав, с. Добростан, с. Жълт камък, с. Лясково, с. Мостово, с. Мулдава, с. Нареченски бани, с. Новаково, с. Орещец, с. Сини връх, с. Тополово, с. Три могили, с. Узуново, с. Червен), Куклен (с. Добралък, с. Яврово) и Лъки (с. Белица, с. Борово, с. Лъкавица, гр. Лъки, с. Манастир, с. Югово);
- област Смолян – общини Баните (с. Босилково, с. Вълчан дол, с. Глогоино, с. Давидково, с. Две тополи, с. Дебеляново, с. Загражден, с. Планинско, с. Рибен дол, с. Стърница) и Смолян (с. Кутела, с. Петково, с. Славейно).

Основната част от защитената зона е заета от горски местообитания - ксеротермни гори, ксеромезофилни, мезофилни гори, иглолистни гори. По върховете и по склоновете на Родопите има открити площи с ливади и пасища с ксеротермна и мезоксеротермна тревна растителност. Между естествените местообитания на бука и горуна са разположени земеделските земи.

Защитена зона BG0002073 “Добростан” е важно място по отношение на разнообразието на орнитофауната, т. к. обхваща територии с голяма разлика в надморската височина. В зоната се срещат множество видове включени в Приложения 1 и 2 на ЗБР, респективно в Директива 2009/147/ЕО. В подходящи за тях биотопи, гнездят редица дневни грабливи птици, като белоопашат мишелов, осояд, късопръст ястреб, скален орел, сокол скитник, орел змияр, малък орел и др. В по-ниските части на зоната се срещат червеногърба сврачка, ястребогушо коприварче, сирийски пъстър кълвач, градинска овесарката и др. Добре запазени популации на пернатонога кукумявка, черен кълвач, белогърб кълвач, трипръст кълвач, сив кълвач, глухар, лещарка и др. има във високопланинските гори.

Защитена зона BG0002073 “Добростан” е определена като тип “А” – защитена зона по Директива 2009/147/ЕО за опазване на дивите птици. Съгласно заповедта за обявяване, предмет на опазване в зоната са следните видове птици, които са включени в Приложения №2 и 3 на Закона за биологичното разнообразие и Приложение № 1 на Директива 2009/147/ЕО:

Вид - код и име	Популация в зоната					Оценка на зоната			
	Тип	Численост		Единица	Категория на плътността	Популация	Опазване	Изоляция	Цялостна оценка
		Мин.	Макс.						
Видове по чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР									
A031 Бял щъркел (<i>Ciconia ciconia</i>)	r	4	4	p	-	C	B	C	C
A030 Черен щъркел (<i>Ciconia nigra</i>)	r	11	11	p	-	B	A	C	B
A402 Късопръст ястреб (<i>Accipiter brevipes</i>)	r	1	1	p	-	C	B	C	C
A091 Скален орел (<i>Aquila chrysaetos</i>)	p	5	5	p	-	B	A	C	A
A404 Кръстат (царски) орел (<i>Aquila heliaca</i>)	p	1	1	p	-	A	A	C	A
A089 Малък креслив орел (<i>Aquila pomarina</i>)	r	2	2	p	-	C	B	C	C
A403 Белоопашат мишелов (<i>Buteo rufinus</i>)	p	7	7	p	-	C	B	C	B
A080 Орел змияр (<i>Circus gallicus</i>)	r	5	5	p	-	C	A	C	A
A078 Белоглав лешояд (<i>Gyps fulvus</i>)	c	-	1	i	-	C	B	B	C
A078 Белоглав лешояд (<i>Gyps fulvus</i>)	w	-	1	i	-	C	B	B	C
A093 Ястребов орел (<i>Hieraaetus fasciatus</i>)	c	-	2	i	-	A	B	B	A
A092 Малък орел (<i>Hieraaetus pennatus</i>)	r	3	3	p	-	B	A	C	B
A092 Малък орел (<i>Hieraaetus pennatus</i>)	c	-	-	-	P	B	A	C	B
A077 Египетски лешояд (<i>Neophron percnopterus</i>)	r	1	1	p	-	B	A	C	A

A072 Осояд (<i>Pernis arivorus</i>)	r	9	9	p	-	C	A	C	A
A511 Ловен сокол (<i>Falco cherrug</i>)	p	-	1	i	-	B	A	C	A
A511 Ловен сокол (<i>Falco cherrug</i>)	c	-	1	i	-	B	A	C	A
A095 Белошипа ветрушка (<i>Falco naumanni</i>)	c	-	2	i	-	A	A	B	A
A103 Сокол скитник (<i>Falco peregrinus</i>)	r	4	4	p	-	B	A	C	A
A465 Планински кеклик (<i>Alectoris graeca graeca</i>)	p	25	92	p	-	B	A	B	B
A104 Лецарка (<i>Bonasa bonasia</i>)	p	91	609	p	-	B	A	C	A
A108 Глухар (<i>Tetrao urogallus</i>)	p	90	90	m	-	B	A	A	A
A122 Ливаден дърдавец (<i>Crex crex</i>)	r	1	5	p	-	C	A	C	C
A223 Пернатонога кукумявка (<i>Aegolius funereus</i>)	p	12	12	p	-	C	A	C	C
A217 Врабчова кукумявка (<i>Glaucidium passerinum</i>)	p	6	6	p	-	B	B	B	C
A224 Козодой (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	r	100	300	p	-	B	A	C	A
A224 Козодой (<i>Caprimulgus europaeus</i>)	c	-	-	-	P	B	A	C	A
A229 Земеродно рибарче (<i>Alcedo atthis</i>)	p	14	22	p	-	C	B	C	C
A231 Синявица (<i>Coracias garrulus</i>)	c	-	-	-	P	C	B	C	C
A231 Синявица (<i>Coracias garrulus</i>)	r	-	2	p	-	C	B	C	C
A239 Белогръб кълвач (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	p	9	31	p	-	B	A	C	A
A238 Среден пътър кълвач (<i>Dendrocopos medius</i>)	p	50	50	p	-	C	A	C	B
A429 Сирийски пътър кълвач (<i>Dendrocopos syriacus</i>)	p	70	200	p	-	C	A	C	B
A236 Черен кълвач (<i>Dryocopus martius</i>)	p	70	70	p	-	C	A	C	B

A234 Сив кълвач (<i>Picus canus</i>)	p	12	33	p	-	C	A	C	B
A243 Късопръста чучулига (<i>Calandrella brachydactyla</i>)	r	1	9	p	-	C	B	C	C
A246 Горска чучулига (<i>Lullula arborea</i>)	p	263	827	p	-	C	A	C	A
A338 Червеногърба сврачка (<i>Lanius collurio</i>)	r	473	1 369	p	-	C	A	C	B
A338 Червеногърба сврачка (<i>Lanius collurio</i>)	c	-	-	-	P	C	A	C	B
A307 Ястребогушо коприварче (<i>Sylvia nisoria</i>)	c	-	-	-	P	C	A	C	C
A307 Ястребогушо коприварче (<i>Sylvia nisoria</i>)	r	21	25	p	-	C	A	C	C
A442 Полубеловрата мухоловка (<i>Ficedula semitorquata</i>)	r	1	3	p	-	C	B	C	C
A442 Полубеловрата мухоловка (<i>Ficedula semitorquata</i>)	c	-	-	-	P	C	B	C	C
A379 Градинска овесарка (<i>Emberiza hortulana</i>)	c	-	-	-	P	C	-	C	C
A379 Градинска овесарка (<i>Emberiza hortulana</i>)	r	41	407	p	-	C	-	C	C
Видове по чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР									
A028 Сива чапла (<i>Ardea cinerea</i>)	c	-	-	-	P	D	-	-	-
A028 Сива чапла (<i>Ardea cinerea</i>)	r	1	9	p	-	D	-	-	-
A053 Зеленоглава патица (<i>Anas platyrhynchos</i>)	p	10	10	p	-	D	-	-	-
A053 Зеленоглава патица (<i>Anas platyrhynchos</i>)	c	-	-	-	P	D	-	-	-
A086 Малък ястреб (<i>Accipiter nisus</i>)	p	23	23	p	-	B	A	C	C
A087 Обикновен мишелов (<i>Buteo</i>)	p	35	35	p	-	C	A	C	C

<i>buteo)</i>									
A099 Сокол орко (<i>Falco subbuteo</i>)	r	3	3	p	-	C	A	C	C
A099 Сокол орко (<i>Falco subbuteo</i>)	c	-	-	-	P	C	A	C	C
A096 Черношипа ветрушка (Керкенец) (<i>Falco tinnunculus</i>)	p	54	72	p	-	B	A	C	C
A136 Речен дъждосвирец (<i>Charadrius dubius</i>)	c	-	-	-	P	B	A	C	C
A136 Речен дъждосвирец (<i>Charadrius dubius</i>)	r	13	46	p	-	B	A	C	C
A168 Късокрил кюкавец (<i>Actitis hypoleucos</i>)	r	1	1	p	-	D	-	-	-
A168 Късокрил кюкавец (<i>Actitis hypoleucos</i>)	c	-	-	-	P	D	-	-	-
A230 Пчелояд (<i>Merops apiaster</i>)	r	60	60	p	-	C	B	C	C
A230 Пчелояд (<i>Merops apiaster</i>)	c	-	-	-	P	C	B	C	C

В СФ, при оценка на видовете, предмет на опазване в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“ са ползвани следните означения:

Тип: **p** - местни популации (намират се в зоната през цялата година - немигриращи видове или растения, постоянна популация от мигриращи видове); **r** - възпроизвеждащи се: използват зоната за отглеждане на малки (напр. размножаване, гнездене); **c** – съсредоточаване: зоната се използва за спиране или кацане, или почивка по време на прелет, извън местата за размножаване или с изключение на презимуването; **w** – презимуване: използващи зоната през зимата.

Единица: **i** – брой индивиди; **m** – брой мъжки индивиди; **p** – брой двойки.

Категория на плътността: **P** – налични.

Популация (представителност) (размер и плътност на популацията на вида, обитаваща зоната, в сравнение с популациите, представени в границите на националната територия): **A** – отлична; **B** – добра; **C** – значителна; **D** – незначително наличие.

Опазване (степен на съхранение на характерните особености на природните местообитанията, които са важни за разглежданите видове, и възможности за възстановяване): **A** – отлично; **B** – добро; **C** – средно или намалено.

Изоляция (степен на изолация на популацията, присъстваща в зоната по отношение на естествения обхват на видовете): **A** – (почти) изолирана популация; **B** – неизолирана популация, но на границите на ареала на разпространение; **C** – неизолирана популация в рамките на разширен ареал на разпространение.

Цялостна оценка (стойност): **A** – отлична; **B** – добра; **C** – значима.

В стандартния НАТУРА 2000 формуляр на защитената зона са посочени следните класове земно покритие:

Клас земно покритие		покритие %
N06	вътрешни водни тела - застояла вода, течаща вода	1,0

N08	равнини, шубраци	8,0
N09	сухи ливади, степи	6,0
N10	влажни ливади, пасища	3,0
N11	алпийски и субалпийски тревни площи	-
N12	обширни зърнени култури	3,0
N15	други обработваеми земи	2,0
N16	широколистни листопадни гори	40,0
N17	иглолистни гори	9,0
N19	смесени гори	24,0
N20	изкуствен горски монокултури - напр. насаждения от тополи или екзотични дървета	-
N21	негорски площи, заети с растителни видове, включително градини, лозя, трайни насаждения и др.	2,0
N22	вътрешни скали, сипеи, пясъци, постоянен сняг и лед	-
N23	други земи, включително градове, села, пътища, места за отпадъци, мини, индустриални обекти и др.	2,0
Общо покритие		100

Заплахите, натиска и дейностите с въздействие върху защитена зона BG0002073 “Добросъстан”, съгласно СФ:

<i>Заплахи и натиск (код и вид)</i>	<i>Замърсяване (код и вид)</i>	<i>Външно/вътрешно за зоната</i>
<u>Въздействия с голяма важност</u>		
A03 Косене върху тревни площи	-	вътрешно и външно
B	-	вътрешно и външно
B01.02 Изкуствено залесяване в открити земи (неместни дървесни видове)	-	вътрешно и външно
B02.02 Разчистване на горите	-	външно
F03.02 Улов и преместване на животни (сухоземни)	-	вътрешно и външно
F03.02.02 Вземане от гнездо (соколи)	-	вътрешно
F03.02.03 Залагане на капани, отравяне, браконьерски улов	-	вътрешно и външно
G01.04 Алпинизъм, скално катерене, пещерничество	-	вътрешно
J01 Пожари и гасене на пожари	-	вътрешно и външно
J02.05.02 Променящи структури на вътрешните водни течения	-	външно
<u>Въздействия със средна важност</u>		
A04.03 Изоставяне на системите на паша, липса на изпасване	-	вътрешно и външно
A10 Реструктуриране на собствеността върху земеделските земи	-	вътрешно и външно
B02.01 Повторно залесяване	-	вътрешно и външно
B02.02 Разчистване на горите	-	вътрешно
B02.03 Отстраняване на горския подлес	-	външно

B02.04 Отстраняване на мъртви и умиращи дървета	-	вътрешно и външно
C01.03.01 Ръчно изрязване на торф	-	вътрешно и външно
D01.01 Пътеки, писти, велосипедни алеи	-	вътрешно и външно
D01.02 Пътища, шосета	-	външно
D02 Комунални и обслужващи линии	-	външно
E01 Урбанизирани райони, обитавани от човека	-	вътрешно и външно
E03 Зауствания	-	вътрешно и външно
E03.01 Депониране на битови отпадъци / отпадъци от почивни домове	-	вътрешно и външно
E03.04 Други зауствания	-	вътрешно и външно
G01.02 Ходене, конна езда и немоторизирани превозни средства	-	външно
G01.04 Алпинизъм, скално катерене, пещерначество	-	външно
G02 Конструкции за спорт и отдих	-	външно
G02.04 Мотописта, писта за бягане	-	вътрешно и външно
G05 Друга човешка намеса и безпокойство	-	външно
H	-	външно
H05	-	вътрешно
J02.05.02 Променящи структури на вътрешните водни течения	-	вътрешно
K01.01 Ерозия	-	външно
L08 Наводнение (естествени процеси)	-	външно
<u>Въздействия с ниска важност</u>		
A02 Промяна на практиката за култивиране	-	вътрешно и външно
A05.02 Хранене на добитък	-	вътрешно и външно
A07 Използване на биоциди, хормони и химикали	-	вътрешно и външно
A08 Торене	-	вътрешно и външно
A09 Напояване (включва (временен) преход от сухи към ливадни към мокри условия поради напояване)	-	вътрешно и външно
A10.01 Отстраняване на живи плетове и горички или храсталаци	-	външно
B02.03 Отстраняване на горския подлес	-	вътрешно
D01.02 Пътища, шосета	-	вътрешно

D01.05 Мост, виадукт	-	вътрешно и външно
D02 Комунални и обслужващи линии	-	вътрешно и външно
D02.01 Електропроводи и телефонни линии	-	външно
D02.09 Други форми на пренос на енергия	-	вътрешно
E01.03 Обитаване в разпокъсани райони	-	вътрешно и външно
E01.04 Други модели на обитаване	-	вътрешно и външно
E04.01 Селскостопански конструкции, сгради в пейзажа	-	вътрешно и външно
F02.03 Риболов за отдих	-	вътрешно и външно
F03.01 Лов	-	вътрешно и външно
F03.02.01 Събиране на животни (насекоми, влечуги, земноводни)	-	вътрешно и външно
F03.02.02 Вземане от гнездо (соколи)	-	вътрешно
F04 Вземане / отстраняване на сухоземни растения от общ характер	-	вътрешно и външно
G01 Спорт и отдих на открито, развлекателни дейности	-	външно
G01.02 Ходене, конна езда и немоторизирани превозни средства	-	вътрешно
G02 Конструкции за спорт и отдих	-	вътрешно
G02.08 Къмпинг и каравани	-	вътрешно и външно
G05 Друга човешка намеса и безпокойство	-	вътрешно
G05.04 Вандализъм	-	вътрешно и външно
H	-	вътрешно
H04	-	вътрешно и външно
H05	-	външно
L08 Наводнение (естествени процеси)	-	вътрешно

Съгласно Заповед № РД-528/26.05.2010 г. на МОСВ за обявяване на защитена зона BG0002073 "Добростан" в границите ѝ се забранява:

- разораването на пасищата и превръщането им в обработваеми земи;
- използването на пестициди в пасища и ливади;
- изграждането на водноелектрически централи, с изключение на тези, за които към датата на обнародване на заповедта в „Държавен вестник“ има започната процедура или са съгласувани по реда на глава шеста от Закона за опазване на околната среда и/или чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие.

В настоящия доклад, при анализа на въздействието на елементите на инвестиционното предложение върху предмета и целите на опазване в защитената зона, са използвани данни от Информационната система за защитените зони от екологичната мрежа Natura 2000, известни ни издания за природни местообитания, местообитания на видове и техните популации, както и проучване направено на терен.

Част от Националната екологична мрежа на държавата, съгласно чл. 3, ал. 1, т. 1 от ЗБР са и защитени територии, които участват в защитените зони. Териториите на защитена зона BG0001031 "Родопи Средни" и защитена зона BG0002073 "Добростан" се припокриват, поради което представяме защитените територии попадащи в границите на защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“ (с по-голямата площ): резерват „Червената стена“, поддържани резервата „Женда“ и „Борака“, защитени местности „Айда“, „Лале баир“, „Караджов камък“, „Марциганица“, „Усойката“, „Гонда вода“, „Анатема“ и „Находище на дървовидна хвойна“ и природни забележителности „Пещера Гаргина дупка“, „Дяволски мост“, „Фосилни находки“, „Белинташ“, „Родопски силивряк“, „Находище на родопски силивряк“, „Хладната пещера“, „Находище на снежно кокиче“, „Елата“, „Находище на момина сълза и божур в местност Дренака“, „Пробития камък“, „Орлова скала“, „Огледната скала“, „Находище на ела“, „Боаза“. Най-близко разположена (на разстояние от около 1390 м) до имотите предмет на инвестиционното предложение е природна забележителност пещерата "Гаргина дупка" в землището на с. Мостово, община Асеновград, област Пловдив, отдел. Предвид характера на инвестиционно предложение, както и предмета на опазване в защитената територия приемаме, че не се очаква каквото и да е въздействие върху нея, а още по-малко върху останалите защитени територии в разглежданите зони.

5. Описание и анализ на степента на въздействие на инвестиционното предложение върху предмета и целите на опазване на защитените зони:

Описанието и анализа на типовете природни местообитания и видовете, предмет на опазване в защитени зони BG0001031 "Родопи Средни" и BG0002073 "Добростан" са изготвени на база специфична информация от системата за защитените зони (<http://natura2000.moew.government.bg>), информация получена в резултат на проект "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове ", от научни публикации, от други релевантни документи, както и от собствени теренни проучвания и лична информация.

За точното разпространение на видовете птици в защитената зона липсват верифицирани пространствени данни, предвид което за определяне на възможните налични видове в площта на инвестиционното предложение се базираме на характерните видове използващи наличното в имотите местообитание. Съгласно СФ на защитена зона BG0002073 "Добростан", наличното в имотите, предмет на инвестиционното предложение, местообитание е N10 (влажни ливади, пасища). Ползваната от въпросните имоти площ е 4,026 дка, което представлява 0,02% от местообитание N10 в зоната.

В случай, че определено местообитание е териториално отдалечено от площта на инвестиционното предложение, приемаме липсата на въздействие върху видовете птици характерни за това местообитание. В случаите, когато определено местообитание е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение или е в близост до тях е направена оценка и анализ, включващи параметрите на местообитанието, характеристиките на видовете и въздействието на инвестиционното предложение върху тях.

За анализа на въздействието на инвестиционното предложение върху типовете природни местообитания и местообитанията видове, вкл. птици - предмет на опазване в защитената зона е използвана следната матрица:

0	Дейността не оказва въздействие.
1	Дейността има много слабо отрицателно въздействие.
2	Дейността може да предизвика временни отрицателни въздействия.
3	Дейността може да предизвика краткосрочни отрицателни въздействия.

4	Дейността може да предизвика вторични отрицателни въздействия.
5	Дейността може да предизвика кумулативни отрицателни въздействия.
6	Дейността може да предизвика синергични въздействия.
7	Дейността може да предизвика вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия, които могат да бъдат премахнати чрез смекчаващи/компенсиращи мерки.
8	Дейността може да предизвика значителни, вторични, кумулативни, синергични отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсиращи мерки.
9	Дейността предизвиква значителни, средносрочни или дългосрочни/постоянни отрицателни въздействия. Въздействието може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсиращи мерки.
10	Дейността предизвиква значително и постоянно/необратимо отрицателно въздействие. Въздействието не може да бъде премахнато чрез смекчаващи/компенсиращи мерки.

В матрицата ясно се очертават 4 интервала, които за извършване на оценката могат да бъдат обобщени по следния начин:

0	Липсва въздействие.
1 - 3	Незначително въздействие, което може да бъде избегнато без прилагане на специални мерки, освен спазване на най-добрите практики при строеж и експлоатация.
4 - 6	Средно по степен въздействие, което е необходимо да се отчете в комбинация с други фактори и да се препоръчат мерки за намаляване или премахване.
7 - 10	Значително въздействие, което е необходимо да бъде премахнато чрез избор на алтернативи или прилагане на смекчаващи и компенсиращи мерки.

а) описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху типове природни местообитания и видовете - предмет на опазване в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” и BG0002073 “Добростан”;

Като предмет на опазване в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“ са определени следните местообитания, на които представяме описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение:

1. 3150 Естествени еутрофни езера с растителност от типа *Magnopotamion* или *Hydrocharition*.

Еутрофни до мезотрофни крайречни езера, старици, лимани най-вече с мътни, богати на органика води, в които обикновено рН е >7. В тях се срещат много разнообразни хидрофитни съобщества: на свободно плаващи растения по повърхността на водата от съюз Hydrocharition; на вкоренени на дъното растения с плаващи листа от съюз Nymphaeion, или в по-дълбоките и открити води с асоциации от подводни макрофити от съюз Potamionion. Тук се включват и водоеми с частично антропогенен произход напр. изоставени наводнени баластриери, стари корита, ако са обрасли с такава растителност. В тях не се включват поясите от тръстика и папур или изцяло обраслите с хидрофити водоеми.

Растения: *Hydrocharition* - *Lemna spp.*, *Spirodela polyrhiza*, *Wolffia arrhiza*, *Salvinia natans*, *Hydrocharis morsus-ranae*, *Stratiotes aloides*, *Utricularia vulgaris*, *Aldrovanda vesiculosa*, *Azolla spp.*, *Riccia spp.* *Ricciocarpus natans*, *Ceratophyllum demersum*; *Nymphaeion* –

Nymphaea alba, Nuphar lutea, Nymphoides peltata, Trapa natans, Persicaria amphibia, Potamogeton natans; Magnopotamion - Potamogeton lucens, P. trichoides, P. perfoliatus, P. gramineus, Myriophyllum spicatum, M. verticillatum, Elodea canadensis.

Съобразно данните от проведеното картиране, природно местообитание 3150 е представено в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” с обща площ от 0,77 ха. Това се равнява на приблизително 0,000496 % от площта на зоната .

По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 3150 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние, а по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно. Бъдещите дейности за опазване на местообитанието и запазване на площта му следва да са насочени към опазване от замърсяване на водата, вкл. от изпражнения на пашуващи животни, които биха довели до много висока еутрофикация, поради малките размери.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 3150 *Естествени еутрофни езера с растителност от тина Magnopotamion или Hydrocharition.*

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

2. 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculion fluitantis* и *Callitriche-Batrachion*

Водни течения от равнинните до планините с прикрепена подводна растителност най-често от съюзите *Ranunculion fluitantis* и *Callitriche-Batrachion*, в местата, където не се наблюдава значително влошаване на качеството на водата от промишлено или теригенно замърсяване.

Растения: *Ranunculus trichophyllus, R. peltatus, R. penicillatus ssp. penicillatus, R. penicillatus ssp. pseudofluitans, R. aquatilis, Zannichellia palustris, Potamogeton pectinatus, P. crispus, P. perfoliatus, P. alpinum, Sparganium erectum, S. angustifolium, Sagittaria sagittifolia, Myriophyllum spp., Callitriche spp., Berula erecta, Butomus umbellatus, Groenlandia densa, Fontinalis antipyretica, Batrachospermum spp., Lemanea spp., Hildenbrandia rivularis, Thorea ramosissima, Chantrelaria spp.*

Съобразно данните от картирането, референтната стойност за разпространение на природно местообитание 3260 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 15,51076837 ха (0,01% от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 3260 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно-лошо състояние, а по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в неблагоприятно-лошо състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно-лошо. Основните негативни влияния върху местообитанието са замърсяване на водата и сметища по брега; наличие на хидроморфологични изменения, големи колебания във водното ниво. Бъдещите дейности за опазване на местообитанието следва да са насочени към спиране на замърсяването на водата и бреговете край населени места, запазване на близък до естествения за сезона отток.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и

да е въздействие върху природно местообитание 3260 Равнинни или планински реки с растителност от *Ranunculon fluitantis* и *Callitricho-Batrachion*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

3. 4060 Алпийски и бореални ерикоидни съобщества

Съобщества от дребни или пълзящи храсти по алпийските или суб-алпийските зони на планините с преобладаващи ерикоидни видове, сребърник, дребни смрики, зановец или жълтуги.

Подтипове:

31.41 – Алпийски дребни ерикоидни съобщества от съюз *Loiseleurio-Vaccinion*. Ниски едноетажни съобщества от дребни *Vaccinium spp.* (предимно *V. uliginosum*) или други ерикоидни храстчета заедно с лишей по изложените на силни ветрове през зимата места в алпийския пояс на високите планини.

31.42 – Ацидофилни ерикоидни съобщества на *Rhododendron myrtifolium*, разпространени в Средна Стара планина по северните склонове на връх Заногалийски чал и връх Юрушка грамада и Източна Рила – по северния склон на връх Белмекен.

31.43 – Планински съобщества на *Juniperus sibirica* и *Juniperus sabina*. Съобществата на *Juniperus sibirica* се отличават с високото си покритие и са разпространени във високите части на планините над (1500) 1800-1900 м. н. в. *Juniperus sabina* у нас се среща ограничено в Рила и Стара планина по скални разкрития и надморска височина от 1000 до 1600 м.

31.44 – Високопланински ерикоидни съобщества, доминирани от *Empetrum-Vaccinium*. Съобщества от *Empetrum nigrum*, *Vaccinium uliginosum*, на места с *Arctostaphylos uva-ursi*, *Vaccinium myrtillus*, *Vaccinium vitis-idaea*, *Huperzia selago*, мъхове (*Barbilophozia lycopodioides*, *Hylo-comium splendens*, *Pleurozium schreberi*, *Rhydiadelphus triquetrus*) и лишей (*Cetraria islandica*, *Cladonia arbuscula*, *C. rangiferina*, *C. gracilis*, *Peltigera aphthosa*) в субалпийския пояс. Характерни са за сравнително откритите, изложени на силни ветрове места, но които са по-малко екстремални от тези, където преобладават съобществата от 31.41. Поради това фитоценозите от 31.44 са двуетажни за разлика от тези от 31.41, които имат един етаж. Фитоценози на *Empetrum nigrum* има в Рила и Пирин.

31.46 – Съобщества на *Bruckenthalia spiculifolia*. У нас те най-често са вторични, формиращи на ерозирани терени.

31.47 – Алпийски ерикоидни съобщества от *Arctostaphylos uva-ursi* от съюза *Juniperion nanae* в Стара планина, Витоша, Осогово, Беласица, Славянка, Пирин, Рила, Средни и Западни Родопи от 1000 до 2500 м. н. в. Срещат се най-често на сухи, припечни, каменисти склонове.

31.49 – Планински съобщества от *Dryas*. Съобществата от *Dryas octopetala* заемат съвсем малки участъци в Рила, Пирин, Славянка, Стара планина.

31.4А – Ерикоидни съобщества съставени от боровинки в субалпийския пояс на планините. Доминиращ вид най-често е *Vaccinium myrtillus*, по-рядко *Vaccinium uliginosum* и съвсем рядко *Vaccinium vitis-idaea* или *Empetrum nigrum*. Те са по-богати на видове от съобществата на 31.44 и могат да еволюират в тревни фитоценози с храстчета. Заемат значителни площи в по-високите планини, най-често около границата на гората.

31.48 – Високопланински съобщества от зановец и жълтуги. В тази единица влизат главно фитоценозите на *Chamaecytisus absinthioides*, възможно и на някои видове *Genista*. Те са

разпространени главно близо до горната граница на гората и в обезлесени участъци в иглолистния пояс на планините, но слизат и по-ниско. По-често имат вторичен произход.

Съобразно данните от картирането, референтната стойност за разпространение на природно местообитание 4060 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр към 2007 г. е 77,4 ха (0,05 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 4060 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние, а по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 4060 *Алпийски и бореални ерикоидни съобщества*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

4. 5130 Съобщества на *Juniperus communis* върху варовик

Съобщества на *Juniperus communis*, предимно с вторичен произход, върху варовити терени в предпланините и планините – пасища или изсечени разредени гори. Съпътствани са от други ксерофитни храстови и тревни съобщества.

Растения: *Juniperus communis*, *Rosa spp.*, *Crataegus monogyna*, *Festuca spp.*, *Cariina vulgaris*, *Euphorbia cyparissias*, *Plantago media*, *Dichanthium ischaemum*, *Chrysopogon gryllus*, *Bromus inermis*, *Salvia nemorosa*, *Eryngium campestre*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 5130 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 163,7 ха (0,11 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 5130 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно. Една заплаха за местообитанието е обрастването с бор, но това донякъде е естествен сукцесионен процес на възстановяване на горските съобщества.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 5130 *Съобщества на *Juniperus communis* върху варовик*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

5. 5210 Храсталаци с *Juniperus spp.*

Средиземноморски и субсредиземноморски склерофилни, вечно-зелени храсталаци с преобладаване на *Juniperus oxycedrus*. Представяват краен етап от деградацията на ксеротермните дъбови гори в Южна България. Развиват се върху силно ерозирани канелени горски почви, по-рядко на рендзини. В съобществата на *Juniperus oxycedrus* се срещат отделни дървета или групи от *Quercus pubescens*, *Q. virgiliana*, *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*, *Pistacia terebinthus*, *Pyrus amygdaliformis* др., представляващи остатъци от широколистни гори. Характерно е формирането на храстово-тревни комплекси с доминиране на *Chrysopogon gryllus*, *Dichanthium ischaemum*, *Poa bulbosa*, *Poa concinna*, *Thymus atticus*, *Rhodax canus*, *Astragalus onobrychis*.

Растения: *Juniperus oxycedrus*, *Paliurus spina-christi*, *Jasminum fruticans*, *Asparagus acutifolius*, *Ligustrum vulgare*, *Cistus incanus*, *Phyllirea latifolia*, *Cotinus coggygia*, *Colutea arborescens*, *Cleistogenes serotina subsp. serotina*, *Lotus aegaeus*, *Medicago rigidula*, *Salvia viridis*, *Trifolium purpureum*, *Trifolium angustifolium*, *Anemone pavonina*, *Fritillaria graeca*, *Anemone blanda*, *Coronilla emerus ssp. emeroides*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 5210 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 244,53 ха (0,16 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 5210 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 5210 *Храсталаци с Juniperus spp.*

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

6. 6110* Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от *Alysso-Sedion albi*.

Отворени ксерофилни пионерни съобщества върху плитки варови-кови или алкални почви с преобладаване на пролетни едногодишни и сукулентни растения, най-често *Sedum album*, *S. acre*, *S. hispanicum* отсъюз *Alysso alyssoidis-Sedion albi*. Формират неголеми петна в карстовите райони в ниските - до 700-1000 m н.в., континентални региони на страната. Подобни съобщества могат да възникнат върху изкуствени субстрати - депозити от кариери, но те не бива да се вземат под внимание. От тях също трябва да се изключат и терофитните средиземноморски степи - клас *Thero-Brachypodietea*, които се срещат в най-южните части на страната.

Растения: *Alyssum alyssoides*, *Acinos arvensis*, *Arabis recta*, *Arenaria serpillifolia*, *Cerastium spp.*, *Erophila verna*, *Jovibarba heuffelii*, *Holosteum umbellatum*, *Medicago minima*, *Minuartia setacea*, *Poa bulbosa*, *Paronychia cephalotes*, *Saxifraga tridactylites*, *Scleranthus annuus*, *Sedum spp.*, *Sempervivum spp.*, *Teucrium montanum*, *Syntrichia ruralis*, *Grimmia pulvinat*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 6110 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 117,53 ха (0,76 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 6110 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 6110* *Отворени калцифилни или базифилни тревни съобщества от Alysso-Sedion albi.*

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

5. 6210* Полуестествени сухи тревни и храсталачни съобщества върху варовик

Ксеротермни до мезоксеротермни тревни съобщества на варовикова основа от разред *Festucetalia valesiacae*. Представени са както от континентални или субконтинентални

пасища или ливадни степи, така и от многогодишни тревни съобщества на варовити склонове от субсредиземноморски региони. Много от тези съобщества са вторични - на мястото на унищожени гори. Видовият състав е изключително разнообразен. Най-често доминират *Chrysopogon gryllus*, *Dichanthium ischaemum*, *Stipa* spp., *Festuca valesiaca* и по-рядко многогодишни *Bromus* spp. в предпланините на Западна България. Важните места с орхидеи се определят на основата на един или няколко от следните критерии:

- местообитание с участие на голям брой видове орхидеи.
- местообитание на популация от поне един вид орхидеи, смятани като нетипични за тази територия.
- местообитание на един или няколко вида орхидеи, смятани като редки за тази територия.

Растения: *Chrysopogon gryllus*, *Dichanthium ischaemum*, *Stipa capillata*, *S. pennata* agg., *Festuca valesiaca*, *Brachypodium pinnatum*, *Bromus inermis*, *B. erectus*, *Poa angustifolia*, *Anthyllis vulneraria*, *Coronilla varia*, *Carex caryophylla*, *Carlina vulgaris*, *Centaurea scabiosa*, *Dianthus giganteus*, *D. moesiacus*, *Eryngium campestre*, *Koeleria macrantha*, *Filipendula vulgaris*, *Convolvulus cantabrica*, *Salvia nemorosa*, *Leontodon crispus*, *Medicago falcata*, *Anacamptis pyramidalis*, *Gymnadenia conopsea*, *Ophrys mammosa*, *O. cornuta*, *Orchis mascula*, *O. militaris*, *O. morio*, *O. purpurea*, *O. ustulata*, *O. tridentata*, *Origanum vulgare*, *Polygala vulgaris*, *P. major*, *Primula veris*, *Sanguisorba minor*, *Scabiosa columbaria*, *Veronica prostrata*, *V. teucrium*, *Helianthemum nummularium*, *Fumana procumbens*, *Adonis vernalis*, *Euphorbia nicaeensis*, *Silene otites*, *Thymus* spp.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 6210 в защитена зона BG0001031 "Родопи Средни" в стандартния формуляр е 3532,67 ха (2,28 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 "Площ в границите на зоната" местообитание 6210 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 "Структура и функции" е в неблагоприятно – незадоволително състояние и по Критерий 3 "Бъдещи перспективи" е в неблагоприятно – незадоволително състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно – незадоволително.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 6210* *Полуестествени сухи тревни и храсталачни съобщества върху варовик.*

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

6. 6220* Псевдостепи с житни и едногодишни растения от клас *Thero-Brachypodietea*

Ксеротермни тревни съобщества с преобладаване на едногодишни житни растения като *Bromus fasciculatus*, *B. madritensis*, *B. intermedius*, *Brachypodium distachyon*, *Aegilops neglecta*, *A. geniculata*, *Lagurus ovatus*, *Cynosurus echinatus* и др. С подчертано съдоминиращо участие в тези съобщества са и ниски до средно високи многогодишни житни треви като *Poa bulbosa*, *Cynodon dactylon*, *Dactylis glomerata* ssp. *hispanica* и др. Тези съобщества са богати на едногодишни растения, сред които представители на родовете *Euphorbia*, *Silene*, *Nigella*, *Adonis*, *Linum*, *Papaver*, *Geranium*, *Trigonella*, *Trifolium* и др., ароматни полухрастчета от род *Thymus* и геофити от родовете *Allium*, *Muscari*, *Ophrys*, *Romulea* и др. Съобществата, които се причисляват към този тип местообитание, се отнасят към съюзите *Thero-Brachypodion*, *Astragalo-Poion bulbosae*, *Trachynion distachyae* и *Xeranthemion annui*.

Растения: *Brachypodium distachyon*, *Bromus fasciculatus*, *B. madritensis*, *B. intermedius*, *B. scoparius*, *Echinaria capitata*, *Aegilops neglecta*, *A. geniculata*, *A. triuncialis*, *Lolium rigidum*, *Taeniatherum caput-medusae*, *Lagurus ovatus*, *Cynosurus echinatus*, *Phleum subulatum*, *Ph.*

graecum, Poa bulbosa, Psilurus incurvus, Cynodon dactylon, Dactylis glomerata ssp. hispanica, Crepis zacintha, Xeranthemum annuum, X. cylindraceum, Silene conica, S. subconica, S. graeca, Petrorhagia prolifera, Astragalus onobrychis, A. hamosus, Lotus aegaeus, Ononis reclinata, Trifolium subterraneum, T. purpureum, T. echinatum, Biserrula pelecinus, Hippocrepis ciliata, Medicago rigidula, Linum corymbulosum, L. trigynum, Thymus atticus, Ziziphora capitata, Alkanna tinctoria, Neostema apulum, Salvia viridis, Lagoecia cuminoides, Plantago bellardii, P. lagopus, Xolanthus guttatus, Helianthemum salicifolium, Coronilla scorpioides, Trigonella monspeliaca, Euphorbia barrellieri, E. falcata, Vupleurum apiculatum.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 6220 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 12,53 ха (0,008 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 6220 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно – незадоволително състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно – незадоволително.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 6220* Псевдостепа с житни и едногодишни растения от клас Thero-Brachypodietea.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

9. 6230* Богати на видове картъллови съобщества на силикатен терен в планините

Затворени ксерофитни до мезофитни, многогодишни тревни съобщества с доминиране на *Nardus stricta*, заемащи силикатни почви в планинския и високопланинския райони и отнасящи се към съюза *Potentillo-Nardion*. Те се характеризират с разнообразен и богат видов състав. Въпреки силното вариране на видовия състав на фитоценозите, връзката между тях се запазва. Деградираните необратимо местообитания, най-често вследствие на прекомерна паша, трябва да бъдат изключвани от тази единица.

Растения: *Agrostis capillaris, Anthennaria dioica, Campanula abietina, C. alpina, Carex bulgarica, C. pallescens, Dianthus microlepis, Festuca airoides, F. nigrescens, Gentiana pneumonanthe, Gentianella bulgarica, Hypericum maculatum, Hypochaeris maculata, Leontodon rilaensis, Leucorchis albida, Ligusticum mutelina, Meum athamanticum, Nardus stricta, Pedicularis hoermanniana, Platanthera bifolia, Poa media, Polygala vulgaris, Potentilla ternata, P. erecta, Viola dacica, V. tricolor, Thymus vandasii.*

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 6230 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 2,15 ха (0,001 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 6230 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 6230* *Богати на видове картъллови съобщества на силикатен терен в планините.*

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

10. 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества

Ксеротермни тревни съобщества, близки до степните съобщества от разред *Festucetalia valesiacaе* (6210). Развиват се при преходноконтинентален климат и се характеризират с по-голямо участие на средиземноморски видове. Разпространени са в ниските части на хълмистите възвишения, в предпланините и в планините върху плитките, скелетни почви.

Растения: *Carex humilis*, *Bromus moesiacus*, *Centaurea chrysolepis*, *Satureja montana*, *Asphodelus albus*, *Potentilla alba*, *P. cinerea*, *Edraianthus serbicus*, *Plantago argentea*, *Chrysopogon gryllus*, *Jurinea mollis*, *Iris reichenbachii*, *Pulsatilla montana*, *Asphodeline lutea*, *A. taurica*, *ArtEmysia alba*, *Anthericum liliago*, *Fumana procumbens*, *Hyssopus officinalis*, *Teucrium polium*, *Hypericum rumeliacum*, *Genista januensis*, *G. rumelica*, *G. sesselifolia ssp. trifoliata*, *Koeleria splendens*, *Stipa capillata*, *S. epilosa*, *Scorzonera hispanica*, *Euphrasia hirtella*, *Pedicularis petiolaris*, *Sesleria latifolia*, *Trinia glauca*, *Euphorbia niciciana*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 62A0 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 435,43 ха (0,028 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 “Площ в границите на зоната” местообитание 62A0 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно – незадоволително състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в неблагоприятно – незадоволително състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно – незадоволително.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 62A0 Източно субсредиземноморски сухи тревни съобщества.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

11. 6430 Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс

Съобщества на еутрофни високи треви от 3 подтипа:

37.13. Заливаеми поляни и ливади в крайречните гори, обрасли с високи треви (*Veronica longifoliae-Lysimachion vulgaris*).

37.71 – Влажни и нитрофилни високотревни съобщества край водните течения и по границите на горите принадлежащи на разредите *Glechometalia hederaceae* и *Convolvuletalia sepium* (съюз *Aegopodion podagrariae* и *Filipendulion*):

37.8 – Хидрофилни съобщества от високи многогодишни треви в планинския и алпийския пояс от клас *Betulo-Adenostyletea*.

Растения: 37.13 – *Euphorbia lucida*, *Veronica longifolia*, *Lysimachia vulgaris*, *Lythrum virgatum*, *L. salicaria*, *Glychyrriza echinata*, *Tanacetum vulgare*, *Urtica dioica*, *Calamagrostis epigejos*, *Agrostis verticillata*, *Senecio paludosus*

37.7 – *Glechoma hederacea*, *Epilobium hirsutum*, *Filipendula ulmaria*, *Petasites hybridus*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Aegopodium podagraria*, *Alliaria petiolata*, *Geranium robertianum*, *Silene dioica*, *Lamium album*, *Lysimachia punctata*, *Lythrum salicaria*, *Crepis paludosa*, *Angelica sylvestris*, *Scrophulaha nodosa*.

37.8 – *Aconitum lamarckii*, *Aconitum variegatum*, *Geranium sylvaticum*, *Trol-lius europaeus*, *Adenostyles alliariae*, *Cicerbita alpina*, *Digitalis grandiflora*, *Calamagrostis arundinacea*, *Cirsium appendiculatum*, *Angelica panacii*, *Hera-cleum verticillat*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 6430 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 26,48 ха (0,017 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 6430 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно – незадоволително състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в неблагоприятно – незадоволително състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно – незадоволително.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 6430 *Хидрофилни съобщества от високи треви в равнините и в планинския до алпийския пояс.*

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

12. 6510 Низинни сенокосни ливади (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*)

Мезофилни сенокосни ливади от клас *Molinio-Arrhenatheretea* (съюзи *Arrhenatherion*, *Deschampsion*). Развиват се върху богати почви – най-често на алувиално-ливадни и смолници в низините на реките, влажните долове и котловинните полета. Съобщества, доминирани от житни треви и с много богато разнотравие. Повечето от тях се косят 1-2 пъти годишно след края на активния вегетационен сезон. Срещат се от влажни до сухи подтипове. Активната паша води до обедняване и изсушаване на почвата.

Растения: *Poa sylvicola*, *Agrostis stolonifera*, *Festuca pratensis*, *F. arundinacea*, *Deschampsia caespitosa*, *Alopecurus pratensis*, *Holcus mollis*, *Cynosurus cristatus*, *Arrhenatherum elatius*, *Trifolium resupinatum*, *T. pratense*, *T. patens*, *Centaurea jacea*, *Cirsium canum*, *Moenchia mantica*, *Stellaria graminea*, *Knautia arvensis*, *Tragopogon pratensis*, *Leucanthemum vulgare*, *Sanguisorba officinalis*, *Rhinanthus rumelicus*, *Carex distans*, *Lychnis flos-cuculi*, *Ranunculus acris*, *Gladiolus communis*, *Colchicum autumnale*, *Orchis laxiflora*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 6510 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 17,31 ха (0,01 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 6510 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 6510 *Низинни сенокосни ливади (*Alopecurus pratensis*, *Sanguisorba officinalis*).*

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

13. 6520 Планински сенокосни ливади

Богати на видове мезофилни сенокосни ливади от планинския пояс най-вече над 1000 м н.в., обикновено доминирани от *Agrostis capillaris*, *Festuca rubra* agg., *F. pratensis*, *Cynosurus cristatus* и развиващи се при сравнително постоянна почвена и въздушна влажност.

Растения: *Agrostis capillaris*, *Festuca rubra* agg., *F. pratensis*, *Nardus stricta*, *Phleum pratense*, *Alopecurus pratensis*, *Holcus lanatus*, *Agrostis canina*, *Briza media*, *Trifolium repens*,

T. pratense, *Rhinanthus angustifolius*, *Rh. rumelicus*, *Pastinaca hirsuta*, *Astrantia major*, *Bistorta major* (syn.: *Polygonum bistorta*), *Silene dioica*, *S. vulgaris*, *S. roemerii*, *Campanula glomerata*, *Salvia pratensis*, *Anthoxanthum odoratum*, *Lerchenfeldia flexuosa*, *Deschampsia caespitosa*, *Crocus veluchensis*, *Trisetum flavescens*, *Geranium phaeum*, *G. sylvaticum*, *Muscari botryoides*, *Viola tricolor*, *Primula elatior*, *Chaerophyllum hirsutum*, *Alchemilla* spp.

Планинските сенокосни ливади са вторични, продължително-производни растителни съобщества, възникнали на мястото на унищожени мезофилни дъбови, букови или иглолистни гори в планините. Почвите са кафяви горски (Eutric и Dystric Cambisols) и тъмноцветни планинско-горски (Mollic Cambisols), свежи или влажни. Основните скали в повечето случаи са силикатни, по-рядко пясъчници, шисти, магмени скали и др. Климатичните условия се характеризират с по-умерени температури на въздуха и почвите и сравнително малки температурни амплитуди, по-висока въздушна влага през вегетационния период в сравнение с тези, при които се развиват низинните сенокосни ливади. Изложението е предимно северно, със северна компонента или източно, както и западно, но рядко южно. Планинските сенокосни ливади са поддържани и запазени от възстановяване на гората чрез системно косене. Когато то се преустанови се наблюдават процеси на възстановяване на горската растителност. Под влияние на пашата зачимяването на планинските ливади се ускорява и те се превръщат в планински пасища. Различията в характеристиките на релефа и в интензивността на ползването създават локална специфика в условията на средата, което води до формиране на различни растителни съобщества. Голяма част от флористичния състав на планинските и на низинните сенокосни ливади съвпада. Разграничаването става по надморска височина и чрез видове с различен вертикален диапазон на разпространение. Условно за долна граница на планинските сенокосни ливади се приема 800-1000 (1200) m надм. вис., където хълмистият пояс преминава в планински с мезофилни дъбово-габъррови или букови гори. Горната граница също е условна и варира между 1600 и 1800 (2000) m. Това е надморската височина, където става смяната на иглолистната горска със субалпийска храстова растителност. Проективното покритие в планинските сенокосни ливади в много участъци е близо до 100 %. Основна част от видовете са високи (60-80 cm) или средно високи Широко разпространение във всички планини на страната, главно в Стара планина, Рила и Родопите, имат доминираните от *Agrostis capillaris* (обикновена полевица) мезофитни планински ливади. Оптимумът им на развитие е между 1000 и 1600 m надм. вис. Най-често съобществата са монодоминантни, с богат флористичен състав. В много фитоценози заедно с обикновената полевица високо обилие има и *Festuca nigrescens*. С висока константност и обилие са и други житни видове като *Anthoxanthum odoratum*, *Briza media*, *Cynosurus cristatus*, *Festuca pratensis*, *Holcus mollis*, *Trisetum flavescens*, а от бобовите *Lotus corniculatus*, *Trifolium alpestre*, *T. aureum*, *T. campestre*, *T. montanum*, *T. pratense*, *T. repens*. По-често срещани са и *Alchemilla glaucescens*, *Bistorta major* (= *Polygonum bistorta*), *Vupleurum falcatum*, *Campanula patula* subsp. *epigea*, *Galium verum*, *Hypericum maculatum*, *H. perforatum*, *Knautia arvensis*, *Leontodon autumnalis*, *L. h ispidus*, *Orchis laxiflora*, *Plantago lanceolata*, *P. media*, *Poa angustifolia*, *Primula elatior*, *Ranunculus montanus*, *Rhinanthus rumelicus*, *Rumex acetosa*, *R. acetosella*, *R. crispus*, *Silene roemerii*, *Stellaria nemorum*, *Veronica chamaedrys*, *Viola balcanica* и др. На по-сухи участъци се развиват мезо-ксерофитни варианти с участие на *Achillea collina*, *Filipendula vulgaris* (= *Filipendula hexapetala*), *Galium verum*, *Hieracium hoppeanum*, *Poa bulbosa*, *Potentilla argentea*, *Scleranthus perennis* и др. Ограничено разпространение (главно в Пирин и Славянка) планинските сенокосни ливади с доминиране на обикновена полевица имат и върху плитки каменливи алкални почви (Rendzic Luvisols). Диференциални видове са *Cerastium banaticum*, *Hieracium hoppeanum*, *Sesleria korabensis* и *Thymus jankae*. На по-малка надморска височина, предимно докъм 1200 m, на по-богати и добре овлажнявани почви, по-често на заравнени терени или с

малък наклон, субедификатор е *Festuca pratensis*. Мезофилният характер на растителността е подчертан от *Alopecurus pratensis*, *Poa palustris*, *P. sylvicola*. Сравнително константно участие имат и някои едногодишни треви като *Apera spica-venti*, *Bromus arvensis*, *B. mollis* и др. Сравнително рядко в по-ниските части на планините се срещат фитоценози на *Agrostis capillaris* със съедификатор *Poa sylvicola*. Флористичната структура на ценозите не се отличава от тази на останалите ливадни съобщества от разглежданата група. Чернеещата власатка (*Festuca nigrescens*) играе съществена роля в състава на планинските сенокосни ливади, но сравнително рядко е доминиращ вид. Съобществата, доминирани от чернеещата власатка, се развиват на богати хумусни, добре дренирани почви, а понякога и на по-бедни, оподзолени и излужени почви. Мезофилните и мезохигрофилните ливадни тревни съобщества се отнасят към клас *Molinio-Arrhenatheretea* и разред *Arrhenatheretalia*. Мезофилните пасища и ливади от ниски треви, развиващи се в хълмистите и планинските райони, са отнасяни към съюз *Cynosurion cristati*. За територията на България (Рила и Родопите, вероятно и в други планини) е установена асоциацията *Pastinaco hirsutae-Festucetum nigrescentis*, характеризираща се със комбиниран пасищно-сенокосен режим на експлоатация.

Защитените зони от НЕМ обхващат 89,7% от площта на природно местообитание 6520. Референтна площ на национално ниво получената при картирането е 22397,48 ха. В Континенталния биогеографски регион се намират 5904,97 ха от общата площ на природно местообитание 6520. В Алпийския регион площта е 16492,51 ха.

Съобразно СФ, площта по дедуктивен модел на природно местообитание 6520 в защитена зона „Родопи Средни“ е 4439,26 ха. Референтната стойност за разпространението на природно местообитание 6520 в защитена зона „Родопи Средни“ в СФ към 2007 година е 4490,37 ха (2,9 % от площта на зоната – 154845,53 ха). Площта на верифицираната територия е 205,90 ха, като от тази площ 179,75 ха са потвърдени като природно местообитание 6520.

Природно местообитание 6520 Планински сенокосни ливади в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“ заема площ от 4098,08 ха. Това се равнява на приблизително 2,64 % от актуалната площ на зоната. Част от заетите от него площи не се косят редовно, поради което обрастват с орлова папрат, с храстова и дървесна растителност и според критериите за определяне на ПС местообитанието е в неблагоприятно – незадоволително природозащитно състояние.

Заплахи за природно местообитание 6520 в зоната: паша, водеща до деградация и рудерализация; преустановяване на сенокоса, водещо до захрастяване, залесяване и развитие на съобщества на *Pteridium aquilinum*; разораване, употреба на пестициди и др. вещества в ливадите и съседните територии; засяване на тревни смеси с участие на неместни видове; нерегламентиран туризъм.

Съгласно доклада за природно местообитание 6520 в BG0001031 „Родопи Средни“ оценките по конкретните критерий и параметри са:

-критерий 1: площ в границите на зоната

Параметър: заемана площ от природното местообитание в обхвата на зоната – „благоприятно“ състояние;

Цялостна оценка по критерий 1 – благоприятно състояние

-критерий 2: структура и функции

Параметър: фрагментация в рамките на местообитанието - „благоприятно“ състояние;

Параметър: сумарно проективно покритие на ценозите - „благоприятно“ състояние;

Параметър: типични видове растения - „благоприятно“ състояние;

Параметър: обрастване с храстова и дървесна растителност – „неблагоприятно – незадоволително” състояние;

Параметър: слаба рудерализация на местообитанието – „неблагоприятно – незадоволително” състояние;

Цялостна оценка по критерий 2 – неблагоприятно – незадоволително състояние
- критерий 3: бъдещи перспективи (заплахи и влияния)

Параметър: интензивност на пашата във всяко находище – „благоприятно” състояние;

Параметър: използване на торове и пестициди – „благоприятно” състояние;

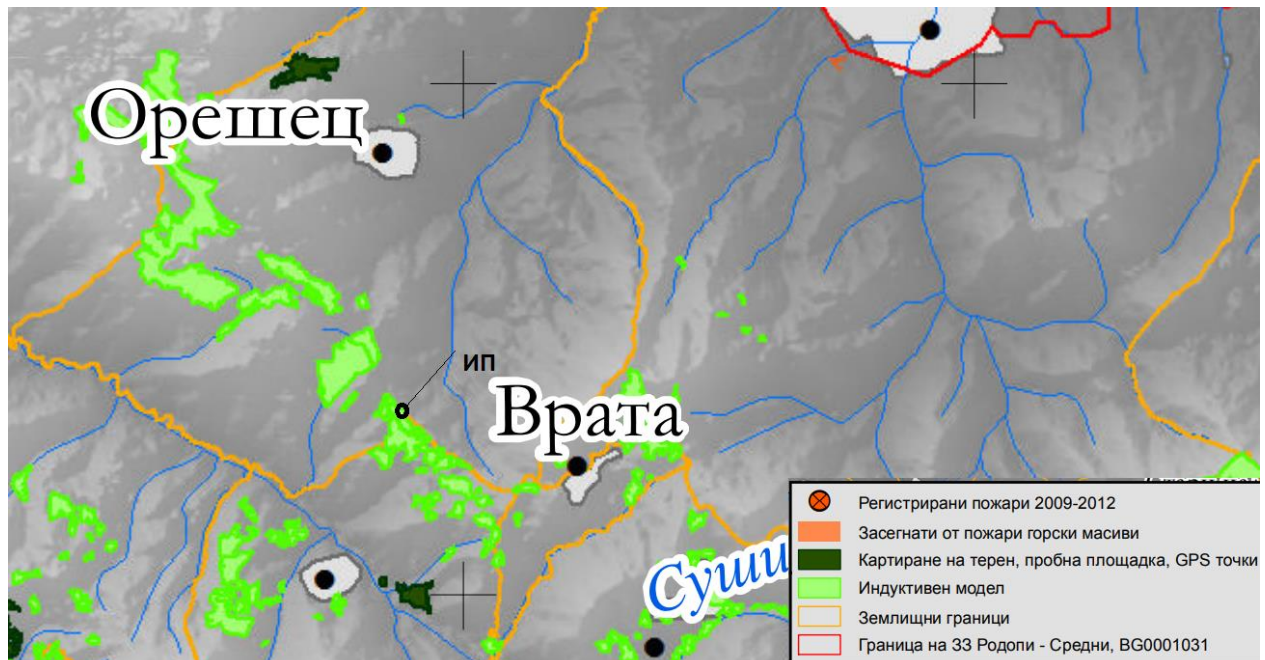
Параметър: промяна в хидрологичния режим на почвата – „благоприятно” състояние;

Параметър: коситба – „неблагоприятно – незадоволително” състояние.

Цялостна оценка по критерий 3 – неблагоприятно – незадоволително състояние

Обща оценка на състоянието на природно местообитание 6520 в зона BG0001031 „Родопи Средни“ по трите критерия: неблагоприятно – незадоволително състояние.

Цялата площ от 4,026 дка, включена като предмет на инвестиционното предложение представлява местообитание 6520 *Планински сенокосни ливади*, което съвпада с данните от картирането.

На терен, поради липсата на изкосяване и изпасване, имотите са обрасли с орлова папрат и с храстова растителност, като от съседното иглолистно насаждение навлизат и дървесни видове, което дори при запазване на настоящата ситуация ще се задълбочи и в резултат площта на инвестиционното предложение напълно ще загуби характеристиките и значението си като природно местообитание 6520.

Очакваните вероятни въздействия от реализацията на инвестиционното предложение върху природно местообитание 6520 *Планински сенокосни ливади* са:

I. Унищожаване на местообитанието:

- **по време на строителството** се очаква унищожаване на 4,026 дка от местообитанието в зоната, която площ ще се използва за реализация на инвестиционното предложение. Предвид, че местообитание 6520 в зоната е на площ от 40980,8 дка, то се очаква загуба на 0,01% от общата му площ. При това твърдение, следва да се има предвид, че местообитанието, което ще бъде унищожено не е представително, т.к. поради липсата на изкосяване и изпасване, имотите са обрасли с орлова папрат и с храстова растителност, като от съседното иглолистно насаждение навлизат и дървесни видове, което дори при запазване на настоящата ситуация ще се задълбочи и в резултат площта на инвестиционното предложение напълно ще загуби характеристиките и значението си като природно местообитание 6520. Очаква се въздействието от строителството да е пряко, дълготрайно, отрицателно, необратимо и постоянно, но предвид площта и характеристиките на частта от местообитанието, която ще бъде унищожена **въздействието се оценява на 1 – незначително въздействие;**

- **по време на експлоатацията** на обектите, въпросната площ ще е вече усвоена и предвид характера на инвестиционното предложение не се очаква унищожаване на местообитанието, поради което **въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.**

II. Промяна на местообитанието и видовия състав:

- **по време на строителството**, предвид еднакъв облик на местообитанието в останалите му площи в района, не се очаква промяна в структурата и функциите му извън разглежданите имоти, т. к. строителните дейности и преминаването на транспортна техника ще се извършват само в ограничената площ на имотите предмет на инвестиционното предложение. Очакваме въздействието от строителството да е косвено, дълготрайно, отрицателно, необратимо и постоянно, но предвид площта и характеристиките на частта от местообитанието, която ще бъде засегната **въздействието се оценява на 1 – незначително въздействие.**

- **по време на експлоатацията**, не се очаква промяна на местообитанието и видовия състав в района в близост до имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което **въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.**

III. Фрагментация:

Засегнатата от инвестиционното предложение площ на местообитание 6520 в зоната е незначително, освен това представлява периферна част от външен полигон на разпространението му, поради което не се очаква фрагментиране на местообитанието, както по време на строителство, така и по време на експлоатация на обектите и **въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.**

IV. Инвазивни чужди видове:

Предвид, че при евентуално озеленяване на имота, съгласно поставените мерки ще се използват видове без инвазивно влияние не се очаква разпространение на инвазивни видове, както по време на строителство, така и по време на експлоатация на обектите и **въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.**

V. Химически, хидроложки и геоложки промени:

Предвид характера и параметрите на инвестиционното предложение, не се очакват въздействия, които да осъществят химически, хидроложки или геоложки промени в

района, както по време на строителство, така и по време на експлоатация на обектите и въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

VI. Кумулативно въздействие:

Природно местообитание 6520 *Планински сенокосни ливади* в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“ заема площ от 40980,8 дка. Площта на засегнатото от настоящото инвестиционно предложение местообитание е 4,026 дка или приблизително 0,01% от общата му площ. Като се има предвид, че незначителна част от площта на местообитанието в зоната е заета от ППП/ИП подобни на настоящото инвестиционно предложение, то се налага извода, че кумулативното въздействие върху местообитание 6520 е пренебрежимо малко, което **оценяваме на 0 – липса на въздействие;**

Извод:

Реализацията на инвестиционното предложение засяга 0,01% от местообитание 6520 в зоната, което е незначителна площ и то с променени естествена структура и функции, реализацията на инвестиционното не води до фрагментация, до разпространяване на инвазивни видове и до химически, хидроложки и геоложки промени, не се очаква да окаже кумулативен ефект върху структурата и функциите на местообитанието в границите на защитената зона, поради което въздействието на инвестиционното предложение върху местообитание 6520 *Планински сенокосни ливади* в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“ се оценява на **1 – незначително въздействие.**

14. 7140 Преходни блата и плаващи подвижни торфища

Планински торфени блата, включващи съобщества на ниски острици и торфени или кафяви мъхове. Имат богат видов състав, включително някои ендемични хигрофити (*Primula deorum*, *Primula farinosa ssp. exigua*, *Pseudorchis frivaldii*, *Pinguicula balcanica*). Торфените мъхове могат да образуват различен по дълбочина подвижен пласт. Тези торфища се отнасят към разред *Caricetalia fuscae* (асоциации *Primulo-Caricetum echinatae*, *Primulo exiguae-Primuletum deori*, *Cirsio heterotrichi-Caricetum nigrae* и др.). Тук се включват както обрасналите тресавища с жив торфен пласт, така и приизворните олиготрофни торфища и мочури.

Растения: *Deschampsia caespitosa*, *Eriophorum gracile*, *E. vaginatum*, *E. latifolium*, *Carex acuta*, *C. echinata*, *C. curta*, *C. limosa*, *Menyanthes trifoliata*, *Epilobium palustre*, *Pedicularis palustris*, *Bruckenthalia spiculifolia*, *Trichophorum cespitosum*, *Drosera rotundifolia*, *Pseudorchis frivaldii*, *Hammarbia paludosa*, *Lycopodiella inundata*, *Potentilla palustris*, *Succisa pratensis*, *Geum coccineum*, *Cirsium heterotrichum*, *Allium schoenoprasum*, *Sphagnum spp.* (*S. papillosum*, *S. angustifolium*, *S. subsecundum*, *S. riparium*, *S. cuspidatum*, *S. warnstorffii*, *S. terres*, *S. centrale*), *Calliergon giganteum*, *C. sarmentosus*, *Drepanocladus revolvens*, *Scorpidium scorpioides*, *Campylium stellatum*, *Aneura pinguis*.

Съгласно общият доклад за природно местообитание 7140 *Преходни блата и плаващи подвижни торфища*, по СДФ площта на местообитанието в зоната е била 10,86 ха, но по актуални данни местообитанието не е установено в зоната, поради което приемаме, че инвестиционното предложение няма да окаже каквото и да е въздействие върху него.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

15. 7220 *Извори с твърда вода и туфести формации (Cratoneurion)

Извори с твърда вода и с активно формиране на бигор в карстови райони. Тези образувания могат да се открият както в гори, така и в открити местности. Имат малки размери и точкова или линейна форма. Преобладават мъхове, привързани към варовикови терени. Отнасят се към съюз *Cratoneurion commutati*.

Подтипове:

54.1221. Бриофитни извори на твърдите води - съобщества в и край извори, просмукващи се води и разливи на варовити терени. Доминанти са мъхове - главно род *Cratoneuron* и *Philonotis calcarea* и *Hypnum luridum*, оформящи килими или завеси по отвесни скали със стичаща се вода. Формират се и купчинки, пропити с варовик.

54.1222. Приизворни съобщества на *Equisetum telmateia* - влажни зони около извори или просмукваща се вода на варовити терени с глинеста почва в гористи места. *Equisetum telmateia* образува съобщества заедно с *Cratoneuron commutatum*, чисти или с участие на видове, характерни за високотревията в низините (37.1).

54.124. Илиро-Балкански приизворни мочури на варовити терени - съобщества развиващи се около извори и просмукващи се води, често образуващи шуплести (бигорни) варовикови конуси, разпространени на Деветашкото плато в Северна България, характерно е участието на *Phyllitis scolopendrium*.

Растения: *Phyllitis scolopendrium*, *Carex flacca*, *Eupatorium cannabinum*, *Silene pusilla*, *Saxifraga aizoides*, **Мъхове:** *Cratoneuron commutatum*, *C. commutatum* var. *faicatum*, *C. filicinum*, *C. decipiens* *Eucladium verticillatum*, *Drepanodadus vernicosus*, *Philonotis calcarea*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 7220 в защитена зона BG0001031 "Родопи Средни" в стандартния формуляр е 0,18 ха (0,00011 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 "Площ в границите на зоната" местообитание 7220 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 "Структура и функции" е в благоприятно състояние и по Критерий 3 "Бъдещи перспективи" е в неблагоприятно - лошо незадоволително състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно - лошо незадоволително състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 7220 *Извори с твърда вода и туфести формации (*Cratoneurion*).

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

16. 8110 Силикатни сипеи от планинския до снежния пояс

Растителни съобщества върху повече или по-малко подвижни силикатни сипеи със силно вариращи по размери скални късове във високопланинския пояс и принадлежащи на разред *Androsacetalia alpinae*. Присъствието на растителния компонент върху сипеите е слабо, като в повечето случаи съобществата заемат малка част от площта им. Микрогрупировките често имат характер на отделни туфи, закрепени на места със стабилизирани субстрат. Обикновено видовият им състав е беден.

Растения: *Androsace hedraeantha*, *Geum reptans*, *Saxifraga bryoides*, *Ranunculus crenatus*, *Doronicum columnae*, *Luzula alpinopilosa*, *Cryptogramma crispa*, *Poa cenisia* ssp. *contracta*, *Gentiana punctata*, *Geum bulgaricum*, *Oxyria digyna*, *Senecio glaberrimus*, *Juncus trifidus*, *Festuca picta*, *Poa laxa*, *Saxifraga pedemontana* ssp. *cymosa*, *Senecio carpathicus*, *Silene acaulis*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 8110 в защитена зона BG0001031 "Родопи Средни" в стандартния формуляр е 23,54 ха (0,0152 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 "Площ в границите на зоната" местообитание 8110 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 "Структура и функции" е в благоприятно състояние и по Критерий 3 "Бъдещи

перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 8110 *Силикатни сипеи от планинския до снежния пояс*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

17. 8210 Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове

Растителност по пукнатините на голите, често отвесни варови-кови скали в предпланините и планините, отнасяща се към клас *Aspleniata trichomanis*, разред *Potentilletalia caulescentis* и съюз *Ramondion nathaliae*. Характеризира се с голямо локално разнообразие и с участие на многобройни ендемични растителни видове.

Растения:

Сциофилни хазмофитни съобщества с участието на *Cystopteris fragilis*, *Asplenium trichomanes*, *Asplenium viride*, *Parietaria lusitanica*, *Haberlea rhodopensis*.

Хелиофилни хазмофитни съобщества с участието на *Ceterach officinarum*, *Asplenium rutamuraria*, *Trachelium rumelianum*, *Saxifraga sempervivum*, *S. stribrnyi*, *Achillea ageratifolia*, *Draba athoa*, *D. aizoides*, *Inula aschersoniana*, *Arenaria rhodopaea*, *Micromeria dalmatica*, *Minuartia bosniaca*, *Ramonda serbica*. *Хазмофитни съобщества от алпийския пояс с участието на* *Leontopodium alpinum*, *Saxifraga oppositifolia*, *Draba tomentosa*, *D. scardica*, *Alyssum cuneifolium*, *Arabis ferdinandi-coburgi*, *Kernera saxatilis*, *Androsace villosa*, *Aubrieta gracilis*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 8210 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 612,84 ха (0,4 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 “Площ в границите на зоната” местообитание 8210 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 8210 *Хазмофитна растителност по варовикови скални склонове*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

18. 8220 Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове

Растителност по пукнатините на силикатните скали в планините, отнасяща се към съюз *Silenion lerchenfeldianaе* и разред *Androsacetalia vandellii*. Растителността по гранитните скални комплекси варира главно в зависимост от изложението. Тя е съставена от отворени скални групировки с разнообразен флористичен състав.

Растения: *Silene lerchenfeldiana*, *Potentilla haynaldiana*, *Geum bulgaricum*, *Saxifraga sancta ssp. pseudosanta*, *S. pedemontana ssp. cymosa*, *Haberlea rhodopensis*, *Asplenium spp.*, *Rhodiola rosea*, *Minuartia bulgarica*, *Senecio glaberrimus*, *Jovibarba heuffelii*, *Symphyandra wanneri*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 8220 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 533,50 ха (0,34 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 8220 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 8220 *Хазмофитна растителност по силикатни скални склонове*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

19. 8230 Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo - Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii*.

Пионерни съобщества от съюзите *Sedo-Scleranthion* и *Sedo albi-Veronicion dillenii*, колонизиращи повърхността на сухи силикатни, голи, вътрешни - извън крайбрежието - скали в равнинните, хълмистите и планинските райони до 1000 м н.в. Съобществата са отворени и се доминират от лишей, мъхове и представители на сем. *Crassulaceae*.

Растения: лишей: *Rhizocarpon spp.*, *Umbilcaria spp.*, *Ramalina spp.*, *Cornicularia spp.*, *Rhizoplaca spp.*; мъхове: *Polytrichum piliferum*, *Ceratodon purpureus*, *Grimmia spp.*, *Riccia ciliifera*; висши растения: *Sedum annuum*, *S. acre*, *S. album*, *S. sexangulare*, *Veronica verna*, *V. dillenii*, *Gagea bohemica*, *G. soxatilis*, *Scleranthus perennis*, *Rumex acetosella*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 8230 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 921,79 ха (0,59 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 8230 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 8230 *Силикатни скали с пионерна растителност от съюзите *Sedo - Scleranthion* или *Sedo albi-Veronicion dillenii**.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

20. 8310 Неблагоустроени пещери

Пещери, които не са благоустроени и достъпни за широката публика, включително техните водни тела, обитавани от тясно специализирани, приоритетни за опазване или ендемични видове.

Растения: Само мъхове и водораслови килими на входовете на пещерите.

Животни: Изключително специализирана, високо ендемична и реликтна фауна. Предимно безгръбначни, които живеят единствено в пещерите и подземните води - твърдокрили насекоми - *Carabidae* и многоножки - *Lithobiidae*. Пещерните водни безгръбначни са основно ендемични и реликтни ракообразни - *Isopoda*, *Amphipoda*, *Syncarida*, *Copepoda* и водни мекотели - *Hydrobiidae*. Пещерите са изключително важно местообитание за

прилепите -много от тях застрашени, а 10 вида в България се размножават също в тях - *Rhinolophus sp.*, *Myotis myotis*, *M. blythii*, *M. capaccinii*, *M. emarginatus*, *Miniopterus schreibersii*. В някои пещери гнездят колонии на *Pyrhrocorax graculus*, а привходните части се обитават от *Columba livia*, *Hirundo daurica*, *Strix aluco*, *Bubo bubo*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 8310 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 921,79 ха (0,59 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 8310 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в неблагоприятно - незадоволително състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно - незадоволително състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 8310 *Неблагоустроени пещери*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

21. 9130 Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum*

Мезофилни букови гори, развиващи се на неутрални или близки до неутралните почви на надморска височина от около 800 до около 1800 (2100) м. и при типичен планински климат. Характеризират се с по-богат и по-разнообразен видов състав в т.ч. и редица бореални и средноевропейски видове, което ги прави сходни със средноевропейските букови гори. В по-високите части на планините букът образува смесени насаждения с *Abies alba* и *Picea abies*. Доминиращи видове в тревния етаж са: *Galium odoratum*, *Anemone nemorosa*, *Lamiastrum galeobdolon*, *Cardamine bulbifera*, *Aremonia agrimonoides* и *Melica uniflora*.

Растения: *Fagus sylvatica*, *Abies alba*, *Picea abies*, *Anemone nemorosa*, *Lamiastrum (Lamium) galeobdolon*, *Galium odoratum*, *Festuca drymeja*, *Melica uniflora*, *Aremonia agrimonoides*, *Cardamine bulbifera*, *C. pectinata*, *Mycelis muralis*, *Sanicula europaea*, *Viola reichenbachiana*, *Symphytum tuberosum*, *Allium ursinum*, *Mercurialis perennis*, *Corydalis spp.*, *Pulmonaria spp.*

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 9130 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 699,95 ха (0,5 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 9130 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 9130 *Букови гори от типа *Asperulo-Fagetum**.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

22. 9150 Термофилни букови гори (*Cephalanthero-Fagion*).

Ксеротермофилни гори, развиващи се върху варовити, често плитки почви. Основен дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica ssp. moesiaca* и *Fagus sylvatica ssp. sylvatica*). В състава на дървесния етаж често участват *Tilia tomentosa*, *T. cordata*, *Carpinus betulus* и *C. orientalis*. Към това местообитание се отнасят и реликтните гори с участие на

Pinus nigra. Храстовият етаж е изграден от *Acer campestre*, *Ligustrum vulgare*, *Cornus mas* и *Fraxinus ornus*. В тревният етаж участват видове, характерни за термофилните дъбови гори - *Physospermum cornubiense*, *Brachypodium pinnatum*, *Mycelis muralis*, *Lathyrus niger* и др. Специфично е и участието на видове от сем. *Orchidaceae* (*Cephalanthera* spp., *Neottia nidus-avis*, *Orchis pallens*, *Epipactis* spp., *Dactylorhiza cordigera*). Известни за територията на България са две асоциации от съюз *Cephalanthero-Fagion*. Буковите гори от асоциация *Tilio tomentosae-Fagetum sylvaticae* имат фрагментарно разпространение сред гори и храсталаци с участие на дъbove, келяв габър и сребролистна липа с надморска височина 150–900 м в Североизточна България, Витоша, Източен Предбалкан и Стара планина. Калцифилните гори от обикновен бук, отнасящи се към асоциация *Galio pseudarsistati-Fagetum sylvaticae*, са разпространени предимно в Западна и Централна България. Характерна особеност е наличието на сравнително добре развит храстов етаж и участието на видове, типични за термофилни дъбови гори от съюз *Quercion*.

Растения: *Fagus sylvatica*, *Tilia tomentosa*, *Carpinus betulus*, *Quercus frainetto*, *Q. cerris*, *Physospermum cornubiense*, *Lathyrus niger*, *L. laxiflorus*, *Galium pseudaristatum*, *Mycelis muralis*, *Euphorbia amygdaloides*, *Viola odorata*, *Hedera helix*, *Carex sylvatica*, *Brachypodium pinnatum*, *Epipactis* spp., *Neottia nidusavis*, *Cephalanthera* spp., *Dactylorhiza cordigera*, *Ruscus* spp., *Melica uniflora*, *Rubus hirtus*, *Helleborus odoratus*, *Glechoma hederacea*, *G. hirsuta*, *Tamus communis*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 9150 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 795,68 ха (0,5 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 “Площ в границите на зоната” местообитание 9150 се намира в неблагоприятно - лошо състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно - незадоволително състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно - лошо състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 9150 *Термофилни букови гори (Cephalanthero-Fagion)*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

23. 9170 Дъбово-габърви гори от типа *Galio-Carpinetum*.

Смесени мезофилни гори с преобладаване на *Quercus petraea* agg. и *Carpinus betulus* и с участието на *Fagus sylvatica*, *Tilia cordata*, *T. platyphyllos* и др., и по-рядко *Quercus cerris* и *Q. frainetto*. В тревния етаж най-често преобладават *Cardamine bulbifera*, *Festuca heterophylla*, *Melica uniflora*, *Galium odoratum* и *Mercurialis perennis*. Формирани са на границата между нископланинския район на смесените широколистни гори и пояса на горуните, буковите и иглолистните гори при надморска височина над 500 м. Имат тясна връзка с мезофилните букови гори. Характерно е развитието на пролетен тревен синузий. Различават се от панонските гори с *Quercus petraea* и *Carpinus betulus* (91G0) чрез преобладаващо участие на планински и европейски флорни елементи.

Растения: *Quercus petraea* agg. (вкл. *Quercus dalechampii*), *Carpinus betulus*, *Tilia cordata*, *T. platyphyllos*, *Acer platanoides*, *A. campestre*, *Sorbus torminalis*, *S. domestica*, *Ligustrum vulgare*, *Cardamine bulbifera*, *Convallaria majalis*, *Festuca heterophylla*, *Mercurialis perennis*, *Corydalis* spp., *Scilla bifolia*, *Poa nemoralis*, *Stellaria holostea*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 9170 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 17971,50 ха (11,6 %

от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 "Площ в границите на зоната" местообитание 9170 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 "Структура и функции" е в благоприятно състояние и по Критерий 3 "Бъдещи перспективи" е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 9170 *Дъбово-габъррови гори от типа Galio-Carpinetum*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

11. 91AA* Източни гори от космат дъб

Светли дъбови гори, доминирани от *Quercus pubescens*, на каменисти места с разнообразна скална основа (варовици и силикати). Често заедно с косматия дъб могат да съдоминират и други дървесни видове с подобна екология – *Quercus virgiliana*, *Carpinus orientalis*, *Fraxinus ornus*. Срещат се в условията на преходно-континентален, преходно-средиземноморски и евксински климат. Видовият им състав е много богат, често включва топлолюбиви средиземноморски елементи.

Растения: *Quercus pubescens*, *Q. virgiliana*, *Q. frainetto*, *Q. cerris*, *Fraxinus ornus*, *Acer monspessulanum*, *Carpinus orientalis*, *Pistacia terebinthus*, *Geranium sanguineum*, *Pyrus amygdaliformis*, *Juniperus oxycedrus*, *Phillyrea latifolia*, *Colutea arborescens*, *Coronilla emerus*, *Cistus incanus*, *Hypericum olympicum*, *Asparagus acutifolius*, *Ruscus aculeatus*, *Carex michelii*, *Limodorum abortivum*, *Orchis purpurea*, *Crocus pulchellus*, *Potentilla micrantha*, *Tanacetum corymbosum*, *Viola suavis*, *V. hirta*, *Anemone pavonina*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 91AA в защитена зона BG0001031 "Родопи Средни" в стандартния формуляр е 1456,32 ха (0,9 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 "Площ в границите на зоната" местообитание 91AA се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 "Структура и функции" е в неблагоприятно-незадоволително състояние и по Критерий 3 "Бъдещи перспективи" е в неблагоприятно-незадоволително състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно-незадоволително състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 91AA* *Източни гори от космат дъб*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

25. 91BA Мизийски гори от обикновена ела

Гори от *Abies alba*, монодоминантни или смесени с *Fagus sylvatica*, *Picea abies* и *Pinus sylvestris* и *Pinus nigra*. Разпространени са в планините, на сенчести места в долните части на склоновете, върху кисели, дълбоки, влажни и добре дренирани почви. Формират относително тясна ивица между буковия и иглолистния пояс в географския диапазон на разпространение на горите от *Fagion moesiicum*. Обособени са няколко подтипа: Родопски елови гори (42.161), Мизийско-Македонски елови гори (42.162), Старопланински елови гори (42.163).

Растения: *Abies alba*, *Oxalis acetosella*, *Luzula sylvatica*, *Cardamine bulbifera*, *Galium odoratum*, *Athyrium filix-femina*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 91BA в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 829,93 ха (0,5 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 91BA се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно-незадоволително състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в неблагоприятно-незадоволително състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно-незадоволително състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 91BA Мизийски гори от обикновена ела.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

26. 91CA Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори

Гори, доминирани от *Pinus sylvestris*, на планински склонове със слънчеви изложения, предимно на силикатни и по-ограничено на варовикови терени. Имат разнообразна структура и богат видов състав. Участието на други дървесни видове в различни съотношения, е признак за динамичния статус на голяма част от бялборовите гори. В зависимост от типа и киселинността на почвите и свързаните с тях видове, се различават два подтипа.

Подтипове:

А) Гори от бял бор на силикатни субстрати (*Vaccinio Piceetea*). В състава на едификаторния етаж, често участват и *Picea abies*, *Abies alba*, *Fagus sylvatica*, *Pinus peuce* и по-рядко *Quercus dalechampii*. Единично участие имат още *Betula pendula*, *Populus tremula*, *Sorbus aucuparia* и др. В някои съобщества се формира и храстов етаж, предимно от *Juniperus communis* и *Chamaecytisus absinthioides*.

Б) Бялборови гори на варовик (*Erico-Pinetea*). Имат фрагментарно разпространение в Пирин, Средните Родопи и Славянка в дипазона 1100-1400 м н.в.. Най-често са моноедификаторни или смесени с участие на *Pinus nigra*. От храстите са представени *Juniperus oxycedrus*, *Chamaecytisus hirsutus* и *Rosa pimpinellifolia*. В тревната покривка участват и редица калцифилни видове.

Растения:

А) *Vaccinium myrtillus*, *V. vitisidaea*, *Calamagrostis arundinacea*, *Luzula luzuloides* и *Deschampsia flexuosa*, *Euphorbia amygdaloides*, *Moehringia pendula*, *Hieracium murorum* gr., *Cruciata glabra*, *Fragaria vesca*, *Viola reichenbachina*, *Aremonia agrimonioides*, *Campanula persicifolia*, *Viola riviniana*, *Veronica officinalis*, *Hypericum perforatum*, *Hieracium vulgatum* gr., *Digitalis viridiflora*, *Rhytidadelphus triquetrus*, *Dicranum scoparium*, *Pteridium aquilinum*, *Poa nemoralis* и *Bruckenthalia spiculifolia*.

Б) *Vaccinium vitisidaea*, *Thymus sibthorpii*, *Th. pannonicus*, *Pyrola chlorantha*, *Helianthemum nummularium*, *Genista januensis*, *G. rumelica*, *Festuca penzesii*, *Brachypodium pinnatum*, *Sesleria latifolia* и др.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 91CA в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 151,89 ха (0,1 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 91CA се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи

перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 91СА Рило-Родопски и Старопланински бялборови гори.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

27. 91E0 *Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (Alno-Padion, Alnion incanae, Salicion albae)

Крайречни гори в низините и планините. Развиват се на богати алувиални почви, периодически наводнявани от сезонното прииждане на реката.

Подтипове:

А) Монодоминантни гори на *Alnus glutinosa* с единично участие на *Fraxinus oxycarpa* (съюз *Alno-Padion*) в долните течения на реките от Черноморско-Средиземноморския басейн. Почвите са богати, много влажни до преовлажнени, дълбоки, с признаци на оглеяване и намалена проветривост. Понякога съобществата на черната елша са с прекъснато, ивичесто разположение покрай реките, поради което имат характер на “галерии”.

Б) Крайречни съобщества на *Alnus glutinosa* и/или *Alnus incana* в горните и средните течения на реките (*Alnion incanae*). Почвите са влажни до преовлажнени, спорадично заливани, отцедливи и проветриви. В ниския планински пояс основен едификатор е *Alnus glutinosa*, а в средния планински елово-буков пояс основен едификатор е *Alnus incana*.

В) Крайречни, заливни гори или галерии, доминирани основно от *Salix alba*, *Populus alba* и *Populus nigra* и по-малко от *Salix fragilis*, които принадлежат към съюза *Salicion albae*. Почвите са преовлажнени блатни и алувиални. По брега на Дунав, в непосредствена близост до водата тези, гори преминават в храсталаци на *Salix purpurea* и *Salix triandra*. На много места, особено по р. Дунав, първичната им структура е силно променена от масовото участие в храстовия етаж на инвазивния американски вид *Amorpha fruticosa*.

Растения:

А) *Alnus glutinosa*, *Fraxinus oxycarpa*, *Cornus sanguinea*, *Sambucus nigra*, *Rubus hirtus*, *Frangula alnus*, *Hedera helix*, *Periploca graeca*, *Carex remota*, *C. sylvatica*, *Symphytum officinale*, *Parietaria officinalis*, *Sparganium ramosum*, *Iris pseudacorus*, *Equisetum telmateia*, *Leucojum aestivum*.

Б) *Alnus incana*, *A. glutinosa*, *Fraxinus excelsior*, *Salix fragilis*, *S. alba*, *Carex remota*, *C. sylvatica*, *Equisetum spp.*, *Filipendula ulmaria*, *Angelica sylvestris*, *Geranium sylvaticum*, *Geum rivale*, *Lycopus europaeus*, *Rumex sanguineus*, *Stellaria nemorum*, *Oxalis acetosella*, *Impatiens noli-tangere*, *Nasturtium officinale*, *Cirsium appendiculatum*, *Telekia speciosa*.

В) *Salix alba*, *S. fragilis*, *S. triandra*, *S. purpurea*, *Populus nigra*, *P. alba*, *Ulmus laevis*, *U. minor*, *Quercus robur*, *Morus alba*, *Amorpha fruticosa*, *Clematis vitalba*, *Humulus lupulus*, *Vitis sylvestris*, *Calystegia sepium*, *Solanum dulcamara*, *Rubus caesius var. aquaticus*, *Erygeron annuus*, *Lycopus europaeus*, *Lythrum salicaria*, *Althaea officinalis*, *Euphorbia lucida*, *Stachys palustris*, *Symphytum officinale*, *Glycyrrhiza echinata*, *Cirsium arvense*, *Iris pseudacorus*, *Phragmites australis*, *Typha latifolia*, *Leucojum aestivum*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 91E0 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 3,55 ха (0,002 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 91E0 се намира в неблагоприятно-лошо състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно-лошо състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в неблагоприятно-лошо състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно-лошо състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 91E0 *Алувиални гори с *Alnus glutinosa* и *Fraxinus excelsior* (*Alno-Padion*, *Alnion incanae*, *Salicion albae*).

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

28. 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори

Субконтинентални ксеротермни дъбови гори, доминирани основно от *Quercus cerris* и *Q. frainetto*. В предпланините участва и *Q. petraea* agg. (асоциация *Querceto frainetti-cerris* s.l.). Формират ксеротермния дъбов пояс между 150-600 (800) м в цялата страна в регионите с континентален и преходно-континентален климат. Срещат се на най-разнообразен субстрат – варовици, андезити, базалти, лъос, глини и пясъчници, на сухи, но сравнително богати сиви горски и канелени почви. Тук не влизат богатите на средиземноморски елементи гори в най-южните части на страната.

Растения: *Quercus petraea* agg., *Q. cerris*, *Q. frainetto*, *Acer tataricum*, *Ligustrum vulgare*, *Euonymus europaeus*, *Festuca heterophylla*, *Brachypodium sylvaticum* *Poa nemoralis*, *Potentilla micrantha*, *Tanacetum corymbosum*, *Campanula persicifolia*, *Viscaria vulgaris*, *Lychnis coronaria*, *Silene viridiflora*, *Hieracium racemosum*, *H. sabaudum*, *Galium pseudaristatum*, *Lathyrus niger*, *Peucedanum alsaticum*, *Vupleurum praealatum*, *Helleborus odoratus*, *Crocus flavus*, *Physospermum cornubiense*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 91M0 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 10501,29 ха (6,8 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 91M0 се намира в неблагоприятно-лошо състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно - незадоволително състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно-лошо състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 91M0 Балкано-панонски церово-горунови гори.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

29. 91W0 Мизийски букови гори

Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* ssp. *moesiaca* и ssp. *sylvatica*). Срещат се предимно в предпланините, ниските планини и долните части на високите планини в диапазона от 100 до 1000 (1300) м н. в. Мизийските букови гори са термофилни с участие на видове от съседно разположените дъбови, липови, габъррови и др. широколистни гори. В горната част от вертикалния си диапазон на разпространение мизийските букови гори често са с участие на *Carpinus betulus* и

Quercus dalechampii. В по-ниските участъци съедификатори са *Quercus cerris*, *Q. frainetto*, *Tilia tomentosa*, *Corylus colurna*, *Acer hyrcanum*, *Ostrya carpinifolia* и *Sorbus torminalis*. В тревния етаж най-често преобладават: *Melica uniflora*, *Cardamine bulbifera*, *Luzula forsteri*, *Sanicula europaea*, *Euphorbia amygdaloides*, *Aremonia agrimonoides*, *Galium odoratum*, *Potentilla micrantha*, *Lamiaeum galeobdolon* и др. Характерен е и пролетният синузид от ефимероиди.

Подтипове:

Термофилни мизийски букови гори – асоциация *Galio pseudaristati Fagetum*. Отличават се от калцифилните букови гори, отнасяни към същата асоциация екологично (развиват се на неутрални и слабо кисели почви) и флористично (с изключение на *Neottia nidusavis*, почти не се срещат видове от сем. *Orchidaceae*). Тези гори имат по-ясно изразен термофилен видов състав.

Мезофилни мизийски букови гори – асоциация *Aremonio agrimonoidis Fagetum sylvaticae*. Към тази асоциация се отнася по-голямата част от мизийските букови гори в България. Те имат сравнително по-мезофитен видов съст.

Растения: *Fagus sylvatica*, *Acer campestre*, *A. hyrcanum*, *A. pseudoplatanus*, *Ostrya carpinifolia*, *Carpinus betulus*, *Quercus dalechampii*, *Q. cerris*, *Q. frainetto*, *Tilia cordata*, *T. tomentosa*, *Corylus colurna*, *Pyrus pyraeaster*, *Ulmus glabra*, *Crataegus monogyna*, *Cornus mas*, *Rubus hirtus*, *Ruscus aculeatus*, *R. hypoglossum*, *Euphorbia amygdaloides*, *Cardamine bulbifera*, *Galium pseudaristatum*, *G. odoratum*, *Glechoma hederacea*, *Hedera helix*, *Luzula forsteri*, *Lathyrus laxiflorus*, *L. niger*, *Potentilla micrantha*, *Muscari botryoides*, *Mycelis muralis*, *Physospermum cornubiense*, *Polygonatum latifolium*, *P. odoratum*, *Tamus communis*, *Melica uniflora*, *Allium ursinum*, *Aremonia agrimonoides*, *Arum maculatum*, *Mecurialis perennis*, *Corydalis spp.*, *Geranium robertianum*, *Geum urbanum*, *Impatiens noli-tangere*, *Salvia glutinosa*, *Scrophularia scopolii*, *Helleborus odoratus*, *Lamiaeum galeobdolon*, *Sanicula europaea*, *Symphytum tuberosum*, *Viola reichenbachiana*, *V. riviniana*, *Erythronium dens-canis*, *Scilla bifolia*, *Isopirum thalictroides*, *Anemone ranunculoides* и др.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 91W0 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 2484,59 ха (1,6 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 ”Площ в границите на зоната” местообитание 91W0 се намира в неблагоприятно-лошо състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно - незадоволително състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно-лошо състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 91W0 Мизийски букови гори.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

30. 91Z0 Мизийски гори от сребролистна липа.

Ксерофитни до мезоксерофитни гори с доминиране на *Tilia tomentosa*, разпространени в континенталните региони на Северна България. Срещат се главно в хълмистите равнини и в предпланините – най-големи са масивите в Лудогорието, на северни и източни склонове върху разнообразна основа: лъос, варовик и др. На места липата вторично е разширила разпространението си основно в резултат на избирателното изсичане на дъбовете - *Quercus cerris*, *Q. petraea agg.*, *Q. robur*, с които често образуват смесени ценози. В състава на тези гори влизат както ксеротермни видове от разред *Quercetalia* (*Helleborus odoratus*, *Ligustrum*

vulgare), така и по-мезофилни от разред *Fagetalia* и съюз *Carpinion* (*Scilla bifolia*, *Staphylea pinnata*).

Растения: *Tilia tomentosa*, *Quercus ceris*, *Q. robur*, *Fraxinus ornus*, *Staphylea pinnata*, *Ruscus aculeatus*, *R. hypoglossum*, *Melica uniflora*, *Hedera helix*, *Helleborus odorus*, *Corydalis spp.*, *Polygonatum odoratum*, *Convallaria majalis*, *Galanthus elwesii*, *Gagea minima*, *Scilla bifolia*, *Anemone ranunculoides*, *Isopyrum thalictroides*.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 91Z0 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 105,35 ха (0,07 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 “Площ в границите на зоната” местообитание 91Z0 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е благоприятно състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 91Z0 *Мизийски гори от сребролистна липа*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

31. 92A0 Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba*.

Крайречни горски съобщества в средиземноморския басейн, доминирани от *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Populus alba*, *Populus nigra*. В дървостоя единично участие имат *Quercus robur*, *Alnus glutinosa*, *Ulmus minor*, а в храстовия етаж – *Cornus sanguinea*, *Viburnum opulus*, *Frangula alnus*. Разпространени са на преобладаващи места край реките в низините и долните части на планинските склонове. Почвите са торфено блатни или алувиални.

Подтипове:

- 44.6155 – Рило-Родопско-Средиземноморски гори от тополи
- 44.6611 – Западно понтийски галерии от бяла топола
- 44.6612 – Западно понтийски галерии от бяла и черна топола

Растения: *Salix alba*, *Salix fragilis*, *Populus alba*, *Populus nigra*, *Quercus robur*, *Alnus glutinosa*, *Ulmus minor*, *Cornus sanguinea*, *Viburnum opulus*, *Frangula alnus*, *Clematis viticella*, *Calystegia sepium*.

Съгласно общият доклад за природно местообитание 92A0 *Крайречни галерии от *Salix alba* и *Populus alba**, по СДФ площта на местообитанието в зоната е била 15,51 ха, но по актуални данни местообитанието не е установено в зоната, поради което приемаме, че инвестиционното предложение няма да окаже каквото и да е въздействие върху него.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

32. 92C0 Гори от *Platanus orientalis*

Гори, които в по-голямата си част са крайречни, доминирани от *Platanus orientalis*, принадлежащи към съюза *Platanion orientalis*. Заемат нестабилните алувиални наслаги на големите реки, чакълестите или пясъчните наноси от постоянните или временните поречия и особено най-ниските части на стръмните, сенчести проломи, където се намират богати на видове съобщества.

Растения: *Platanus orientalis*, *Alnus glutinosa*, *Juglans regia*, *Ostrya carpinifolia*, *Populus alba*, *P. nigra*, *Rubus spp.*, *Hedera helix*, *Salvia glutinosa*, *Circaea lutetiana*, *Dryopteris filix-*

mas, *Mycelis muralis*, *Geum urbanum*, *Tamus communis*, *Cardamine impatiens*, *Fragaria viridis*, *Angelica pancicii*, *Petasites hybridus*, *Veronica urticifolia*, *Clinopodium vulgare*, *Equisetum arvense*, *Lamium maculatum*, *Ranunculus ficaria*, *Symphytum bulbosum*, *Calamintha grandiflora*, *Melissa officinalis*, *Cyclamen hederifolium*, *Brachypodium sylvaticum*, *Dactylis glomerata*, *Pteridium aquilinum*, както и мъхове и лишей.

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 92C0 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 3,66 ха (0,002 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 “Площ в границите на зоната” местообитание 92C0 се намира в неблагоприятно – лошо състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в неблагоприятно – незадоволително състояние и по Критерий 3 “Бъдещи перспективи” е в благоприятно състояние. Цялостното състояние на местообитанието е неблагоприятно – лошо състояние.

От предоставените в <http://natura2000.moew.government.bg>, материали от картирането на зоните е видно, че местообитанието не е разпространено в имотите предмет на инвестиционното предложение, поради което елементите на му няма да окажат каквото и да е въздействие върху природно местообитание 92C0 *Гору от Platanus orientalis*.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

33. 9410 Ацидофилни гори от *Picea* в планинския до алпийския пояс

Гори от бореален тип, развиващи се на силикатни терени. Най-често доминира *Picea abies*, а в някои случаи значително присъствие имат *Abies alba* и *Pinus sylvestris*. Формират иглолистния горски пояс. Към този тип се отнасят и смесените иглолистно-широколистни гори, чиито облик се дава от иглолистните. По-голямата част от вторичните бялборови гори върху силикатни терени, с подраст от смърч и ела, също се отнасят към това местообитание.

Подтипове:

А) Високопланински смърчови и смърчово-бялборови гори (*Eu-Piceenion*). Развиват се в горния планински и отчасти в субалпийския пояс (1700 -2100 м н.в.). Участват видове, характерни за подсъюз *Eu-Piceenion*. Понякога е формиран храстов етаж от *Pinus mugo* и *Juniperus sibirica*.

Б) Среднопланински иглолистни гори (*Abieto-Piceenion*) Срещат се в средния и горния планински пояси на надморска височина от около 1200 до 1800 м. Участват както видове характерни за европейските широколистни мезофилни гори, така и видове характерни за иглолистните бореални гори.

Растения:

А) *Picea abies*, *Pinus sylvestris*, *P. peuce*, *Homogyne alpina*, *Melampyrum sylvaticum*, *Moehringia pendula*, *Luzula sylvatica*, *Calamagrostis arundinacea*, *Dryopteris dilatata* и др.

Б) *Picea abies*, *Abies alba*, *Fagus sylvatica*, *Pinus sylvestris*, *Oxalis acetosella*, *Luzula sylvatica*, *L. luzuloides*, *Vaccinium myrtillus*, *V. vitis-idaea*, *Daphne mezereum*, *Hieracium murorum* gr., *Calamagrostis arundinacea*, *Rhytidiadelphus triquetrus*, *Hylocomium splendens*, *Veronica urticifolia*, *Oxalis acetosella*, *Cardamine bulbifera*, *Lerchenfeldia flexuosa*, *Festuca drymeja* и др..

Съобразно данните от картирането, разпространението на природно местообитание 9410 в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в стандартния формуляр е 2461,99 ха (1,6 % от площта на зоната). По отношение на Критерий 1 “Площ в границите на зоната” местообитание 9410 се намира в благоприятно състояние. По отношение на Критерий 2 “Структура и функции” е в благоприятно състояние и по Критерий 3 “Бъдещи

6520	незначи телно	незначи телно	незначи телно	незначи телно	незначи телно	незначи телно	незначи телно	незначи телно	незначи телно	незначи телно	1
7140	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
7220	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
8110	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
8210	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
8220	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
8230	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
8310	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
9130	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
9150	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
9170	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
91AA*	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
91BA	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
91CA	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
91E0	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
91M0	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
91W0	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
91Z0	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
92A0	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
92C0	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
9410	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0
9530	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	0

Налага се **извода**, че в площта на инвестиционното предложение е установено само природно местообитание 6520 *Планински сенокосни ливади* предмета на опазване в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“, но то е нетипично, т.к. имотите не се косят редовно и обрастват с орлова папрат, с храстова и дървесна растителност. Предвид малката площ на инвестиционното предложение, както и минималното въздействие, което се очаква от загуба на местообитание в зоната и промяна на видовия състав само в площта на имота, то можем да приемем, че въздействието от реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение ще е само върху местообитание 6520 и ще е незначително.

Като предмет на опазване в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“ са определени местообитанията на следните видове растения, безгръбначни, риби, земноводни и влечуги, бозайници (вкл. прилепи) и растения, за които представяме описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение:

I. Растения:

Венерино пантофче (*Cypripedium calceolus*)

Критично застрашен вид. (Световно уязвим). Многогодишно тревисто растение с пълзящо подземно коренище. Стъблото е високо 25—50 см с три-четири елиптични листа. Цветовете са връхни, единични или по два, едри. Околоцветните листчета имат червено-кафяв цвят и са линейно ланцетни. Устната е едра, широко закръглена, жълта с червени петна, рядко с червени жилки. Размножава се със семена, рядко и вегетативно. Насекомоопрашващо се растение.

Първото защитено растение в Европа, най-едроцветната европейска орхидея. Разпространена в умерените ширини на Европа, Азия и Северна Америка. Местообитанията му са иглолистни, смесени и широколистни гори, храсталаци и горски поляни, по-често на богати на варовик почви.

В България се среща единствено в Родопите, в района на връх Червената стена, като находището е най-южното в Европа.

Защитен вид, чиито местообитания се нуждаят от приоритетна защита съгласно Закона за биологичното разнообразие. Популацията е в границите на резерват „Червената стена“ и буферната му зона. Включен в приложенията на Директивата за хабитатите на Европейския съюз и на Бернската конвенция.

Според дедуктивния модел, описан в общия доклад за целевия вид 1902 *Cypripedium calceolus*, най-близко разположени местообитания на вида са на около 8,5 км на северозапад.

В площта на ИП не са установени местообитания и екземпляри на вида Венерино пантофче.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие

Калописиев дланокоренник (*Dactylorhiza kalopissii*)

Критично застрашен. Балкански ендемит.

Многогодишно тревисто растение. Грудките слабо дланесто наделени. Стъблото високо 20–60 cm, с 4–9 ланцетни листа, зелени, без напетняване. Съцветието с 20–30(45) цвята, цилиндрично, гъсто. Цветовете розови до светлолилави. Върхното чашелистче и страничните венчелистчета събрани в шлем, страничните чашелистчета разперени, насочени нагоре. Устната неясно триделна, плоска, изпъстрена с дребни точки, подредени в редове. Шпората тясноконична, дълга 8–12 mm. Плодът кутийка. Цв. V–VI, пл. VI–VII. Опрашва се от насекоми. Размножава се със семена.

Среща се в силно преовлажнени, мочурливи ливади и приизворни мочурища в низинния и нископланинския пояс. Доскоро бе известна само една популация в България, в Родопите, с площ под 0,1 ha и с численост 60–150 цъфтящи индивиди през отделните години. През 2008 г. са установени нови 3 популации, една с численост под 100 индивида, а останалите две – под 50 растения.

Разпространение в България. Стара планина (Изт. – Сливенски Балкан), Средна гора (Лозенска планина), Родопи (Ср. – Добростански масив, над с. Горнослав), Тунджанска хълмиста равнина (с. Гъбарово, Старозагорско). Общо разпространение. Балкански полуостров (Гърция, Р Македония, България).

Отрицателно действащи фактори. Ограниченото разпространение; в Добростан – пашата на домашни животни (крави). Потенциална опасност е промяната в хидрологичния режим на находищата.

Включен в списъка на защитените растения, чиито находища се нуждаят от приоритетна защита, съгласно Закона за биологичното разнообразие. Част от находищата попадат в защитени територии (природен парк „Сините камъни“) и в защитени зони от Европейската екологична мрежа НАТУРА 2000 в България.

Според дедуктивния модел, описан в общия доклад за целевия вид 4103 *Dactylorhiza kalopissii*, най-близко разположени местообитания на вида са на около 4,5 км на север.

В площта на ИП не са установени местообитания и екземпляри на вида Калописиев дланокоренник (*Dactylorhiza kalopissii*).

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие

II. Безгръбначни:

***Алпийска розалия (*Rosalia alpina*)**

Природозащитен статус в България: ЗБР – II, III Международен: HD – II, IV; IUCN – VU; IUCN European Red List of Saproxyllic Beetles – LC; BC – II; CORINE

Широко разпространен в цялата страна, от 0 до 1500 m. Предимно в планините, но и по Черноморието. Възрастното е с размери 1,5–3,8 cm. Главата е удължена, преднегръбът е закръглен, с чифт насочени нагоре шипове на страните, надкрилията са удължени с

паралелни страни. Основният цвят на окраската е светлосин. На предния край на преднегръда има черно петно, а на надкрилията – черна напречна препаска през средата и два чифта петна – едно в основата и едно на върха на елитрите. Антените са 11-членести, като членчета 3–8 имат на върха снопче от черни четинки. Полов диморфизъм: антените на мъжките са 1,5–2,0 пъти по-дълги от дължината на тялото, при женските те едва надминават дължината на елитрите. Обитава стари широколистни гори. Развива се предимно по бук, но също по *Carpinus*, *Fraxinus*, *Ulmus*, *Acer*, *Alnus*, *Castanea*, *Crataegus*, *Juglans*, *Larix*, *Quercus*, *Salix* и *Tilia*. Предпочита места с просвети, огрени от слънцето. Ларвите са ксилофаги, живеят в гниещата дървесина на стари живи или мъртви дървета и се хранят с нея. Възрастното лети през юли–август. Активно е през деня, като през слънчевите часове на деня се наблюдава върху кората на дървета. Яйцата се отлагат в цепнатините на кората. Цикълът на развитие е 3–4 години.

Реализацията на ИП не засяга местообитания и индивиди на *Алпийската розалия (*Rosalia alpina*).

Най-близките полигони на ефективно заети местообитания са разположени на около 0,05 km североизточно от площадката на ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

***Бисерна мида (*Unio crassus*)**

Реализацията на ИП не засяга местообитания и индивиди на бисерната мида (*Unio crassus*). Най-близкият полигон на потенциалните местообитания е разположен на около 500 m западно от имотите, предмет на ПУП-ПЗ.

По време на строителството и експлоатацията на бъдещия обект не се очаква въздействие върху местообитанията на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Бръмбар рогач, Еленов рогач (*Lucanus cervus*)

Природозащитен статус в България: ЗБР – II, III Международен: HD – II; IUCN European Red List of Saproxylic Beetles – NT; BC – III Разпространение Цяла България, от 0 до 1500–1700 m в широколистни гори. Най-едрият български бръмбар (4,5–9,0 cm) с черно-кафяви до червено-кафяви надкрилия. Налице е изразен полов диморфизъм – мъжките имат по-големи размери, които силно варират, по-широка глава, силно развити и удължени челюсти, докато при женските такива белези липсват. Ларвата се развива най-често 5–6 (максимално до 8) години в гнила дървесина на дънери, пънове и корени на дъб, липа, бук, върба, тополя и други широколистни дървета. Сезонното развитие на вида зависи от височината, географската ширина и климатичните условия. Възрастните обикновено се появяват в края на май, като мъжките завършват развитието си около седмица преди женските. Срещат се до края на септември. Възрастното насекомо най-често се наблюдава през ранното лято. През деня възрастните стоят най-често неподвижно на стволове на дървета, пънове и клони. Мъжките летят по здрач и в първите часове на нощта, докато женските пълзят по земята или по дърветата. Няма близки видове в България. Женската на *Lucanus cervus* би могла да бъде трудно сбъркана с *Dorcus parallelipipedus*, но последният е значително по-дребен, с тъмнокафяв до черен цвят.

В района на ИП беше установено, че липсват подходящи местообитания на вида *Бръмбар рогач (*Lucanus cervus*). Най-близките полигони на потенциалните местообитания са разположени на около 0,05 km североизточно от площадката на ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Буков сечко (*Morimus funereus*), от семейство Сечковци (*Cerambycidae*) обитава мъртвата дървесина в букови и дъбови гори. Не може да лети, а пълзи. Всеяден е и е нощно животно. Жизненият цикъл продължава 3–4 години, а възрастните индивиди се появяват през април – август.

Според Доклада за разпространение и оценка на целеви вид *Morimus funereus* – в източната част на ИП има ефективно заети местообитания на площ от 200 кв. м. Считаме, че това е грешка в модела за определяне на разпространението, тъй като в имота няма дървесна растителност, както и гниеща дървесина и не представлява подходящо местообитание за вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Еуфидриас (*Euphydrias aurinia*)

Според доклада за разпространение и оценка на целевия вид *Еуфидриас* (*Euphydrias aurinia*) – ИП представлява оптимално местообитание, но липсва ефективно заето местообитание на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Обикновен паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*)

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида – Обикновени паракалоптенус (*Paracaloptenus caloptenoides*).

Най-близко разположените ефективно заети местообитания са на около 0,5 км западно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*)

Тялото е тънко и издължено (дължина 24-53 mm). Антените са много дълги, като при мъжките са по-дълги от тялото (понякога два пъти дължината на тялото), а при женските имат дължината на елитрите. Тялото и краката са кафявочерни.

Разпространен е в Средна и Южна Европа, в Южна Швеция, Северна Африка и Мала Азия.

Големият сечко предпочита изложени на слънце, болни или умиращи стари дъбове (най-вече летен дъб, по-рядко зимен дъб, бук или бряст). Предпочитани са овлажнени стволоче на слънчеви места в гори на фаза на старост и разпадане. Остатъчни находища се срещат в стари паркове.

Женската снася до 100 яйца по кората на дървета. След 10-15 дни от тях се излюпват ларви, които през първата година правят ходове по кората, а през следващите 2 до 3 години се вдълбават в дървесината и извършват дълги ходове, изпълвайки ги с кафяви стърготини. Какавидират в издълбаните ходове, а имагото излиза през август, но не напуска галериите си до май-юни следващата година. Нападнатите дървета не може да се използват като дървесина за индустриални цели, а само като дърва за огрев.

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида – Обикновен сечко (*Cerambyx cerdo*).

Най-близко разположените ефективно заети местообитания са на около 2,3 км северно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Полиоматус (*Polyommatus eroides*)

Според доклада за разпространението на вида - в имотите, предмет на ИП има ефективно заети местообитания на вида – Полиоматус (*Polyommatus eroides*) на площ от около 2,3 дка.

Площ на ефективно заетите местообитания в защитена зона Родопи-Средни е 2096,56 ha.

В България видът е локално разпространен от 600 до 2400 м надморска височина. Обитава открити поляни във високите части на планините. Насекомо с пълно превръщане, чиито жизнен цикъл включва 4 стадия: яйце, ларва, какавида и имаго. Хранителното растение на ларвите е Ниска жълтуга (*Genista depressa*). Имагото се среща през юни и юли. Има едно поколение годишно.

Данните по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове – МОСВ показва площ на ефективно заетите местообитания на вида 2096,56 хектара в Защитена зона Родопи-Средни.

ИП засяга ефективно заети местообитания на вида на площ от около 2,3 дка. При сравняване с общата площ на потенциалните местообитания на вида в зоната (209656 дка).

Въздействието се оценява на 1 – незначително въздействие.

***Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*)**

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида Ручеен рак (*Austropotamobius torrentium*) най-близко разположените потенциално заети местообитания са на около 0,5 км северно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Тигров молец на Джърси (*Euplagia quadripunctaria*)

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида *Euplagia quadripunctaria*, най-близко разположените оптимални местообитания са на около 0,01 км източно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

***Phengaris nausithous* (вид пеперуда от семейство Синевки (*Lycaenidae*))**

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида *Phengaris nausithous*, най-близко разположените оптимални местообитания са на около 5 км северозападно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Площта на ИП е изключително малка в сравнение с площта на защитената зона. При картирането - фаза I в площта на ИП са установени ефективно заети местообитания на следните видове безгръбначни:

- Полиоматус (*Polyommatus eroides*) – според доклада ИП засяга ефективно заети местообитания на вида на площ от около 2,3 дка. При сравняване с общата площ на потенциалните местообитания на вида в зоната (209656 дка). Въздействието се оценява на 1 – незначително въздействие;
- Буков сечко (*Morimus funereus*) – според доклада в източната част на ИП има ефективно заети местообитания на площ от 200 кв. м. Считаме, че това е грешка в модела за определяне на разпространението, тъй като в имота няма дървесна растителност, както и гниеща дървесина и не представлява подходящо местообитание за вида. Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие;

Във връзка, с гореизложеното се налага извода, че реализацията и експлоатацията на ИП няма да окажат каквото и да е въздействие върху популациите на тези видове в защитена зона BG0001031 „Родопи - Средни” с изключение на незначително въздействие върху видовете: Полиоматус (*Polyommatus eroides*) и Буков сечко (*Morimus funereus*) и техните местообитанията, което обобщаваме в следната таблица:

вид	непряко	пряко	кратко трайно	средно трайно	дълго трайно	вре менно	пос тоянно	кумула тивно	положи телно	отрица телно
<i>R. alpine</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>U. crassus</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>L. cervus</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>M. funereus</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>E. aurinia</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>P. caloptenoides</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>C. cerdo</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>P. eroides</i>	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	1	липсва	липсва	1
<i>A. torrentium</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Dioszeghyana schmidtii</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>E. quadripunktata</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Ph. Nusithous</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва

III. Риби:

Балкански щипок (*Sabanejewia aurata balcanica*)

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида Балкански щипок (*Sabanejewia aurata balcanica*) най-близко разположените потенциално заети местообитания са на около 1,3 км южно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*)

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида Европейска горчивка (*Rhodeus amarus*) най-близко разположените потенциално заети местообитания са на около 0,5 км северозападно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*)

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида Маришка мряна (*Barbus cyclolepis*) най-близко разположените потенциално заети местообитания са на около 10 км северозападно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Обикновен щипок (*Cobitis taenia*)

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида Обикновен щипок (*Cobitis taenia*) най-близко разположените потенциално заети местообитания са на около 0,5 км северозападно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Предвид, че в имотите предмет на ИП не са включени дерета и речни корита - реализацията и експлоатацията му няма да окажат каквото и да е въздействие върху популациите видове риби и местообитанията им.

Въздействието на ИП върху видовете риби се оценява на 0 – липса на въздействие, което обобщаваме в следната таблица:

вид	непряко	пряко	кратко трайно	средно трайно	дълго трайно	вре менно	пос тоянно	кумула тивно	положи телно	отрица телно
<i>Sabanejewia aurata balcanica</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Rhodeus amarus</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Barbus cyclolepis</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Cobitis taenia</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва

IV. Земноводни и влечуги:

Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*)

Видът се среща почти в цялата страна като обитава застояли, обрала с водна растителност водоеми и техните околности. Във водата се храни с ларви на комари и други насекоми, дребни ракообразни, тубифекс и др. На сушата предпочита дъждовни червеи, голи охлюви, бавноподвижни членестоноги и техните ларви. Оплождането е през март-май. Оплодените яйца се залепват по подводните растения. Инкубацията е около две седмици. Метаморфозата настъпва след около три месеца. Възрастните излизат на сушата около месец след размножаването. Зимува във водата, по-рядко на сушата (предимно младите). Съгласно доклада за разпространение, в имотите, предмет на ИП има пригодни местообитания на вида Голям гребенест тритон (*Triturus karelinii*), но не и ефективно заети местообитания.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Жълтокоремна бумка (*Bombina variegata*)

е широко разпространен вид в потоци, реки, канали, езера, язовири, блата, временни изкопи, наводнени коловози по черни пътища. Среща се също и в силно обрасли и в замърсени водоеми. Не избягва и бързотечащи потоци. Среща се от най-ниските части на страната до около 2000 м. н. в. Не е установена в най-ниските и равнинни райони. Активна е денем и по сумрак, но през брачния период – и през голяма част от нощта. Храни се с насекоми, червеи, охлюви и други безгръбначни. Подвижността на метаморфозиралите жабки е голяма и способства за бързото разселване на вида. Зимува на сушата.

Съгласно доклада за разпространение на вида, в площта на ИП има само пригодни, но няма е ефективно заети местообитания.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Леопардов смок (*Elaphe situla*)

е вид змия от семейство Смокообразни (Colubridae), разпространен в Южна и Югоизточна Европа. Тялото на леопардовия смок достига на дължина до 110 cm. При пъстрата форма светлокафявият гръб е осеян с големи, овални по форма червенокафяви или яркочервени петна, очертани с черна ивица. Черни петна има и странично на тялото. Коремът е бял, с множество шахматно разположени черни петна. Тези петна понякога образуват надлъжна ивица. Леопардовият смок обитава обрасли с треви и храсти сухи и топли скалисти местности. През лятото е активен главно през нощта, а през деня се укрива под камъни или храсти.

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида Леопардов смок (*Elaphe situla*), най-близко разположените потенциално заети местообитания са на около 2,5 км северозападно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*).

Обитава открити местности с тревна растителност, редки храсти и нискостеблени гори. Най-висока е плътността на популациите в крайнините и в разреждени широколистни гори, както и в полустепни пространства с рядка храстова растителност. Те са дневни видове, като активността е най-висока през пролетта. По време на летните горещини мигрират от откритите, сухи и припечни терени към по-влажни места (долове, крайречни горски и храстови формации). Хранят се предимно с тревисти растения (различни сложноцветни и бобови, но и много други), по-рядко с окапали плодове - джанки, круши. В менюто попадат и дребни безгръбначни животни. За зимуване се заравят в почвата обикновено на южни склонове.

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида Шипоопашата костенурка (*Testudo hermanni*) най-близко разположените потенциално заети местообитания са на около 4 км североизточно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*).

Обитава открити местности с тревна растителност, редки храсти и нискостеблени гори. Най-висока е плътността на популациите в крайнините и в разреждени широколистни гори, както и в полустепни пространства с рядка храстова растителност. Те са дневни видове, като активността е най-висока през пролетта. По време на летните горещини мигрират от откритите, сухи и припечни терени към по-влажни места (долове, крайречни

горски и храстови формации). Хранят се предимно с тревисти растения (различни сложноцветни и бобови, но и много други), по-рядко с окапали плодове - джанки, круши. В менюто попадат и дребни безгръбначни животни. За зимуване се заравят в почвата обикновено на южни склонове.

В имотите, предмет на ИП липсват местообитания на вида на вида Шипобедрена костенурка (*Testudo graeca*) най-близко разположените потенциално заети местообитания са на около 4 км североизточно от ПУП-ПЗ.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Реализацията и експлоатацията на ИП няма да окажат каквото и да е въздействие върху популациите на видовете земноводни и влечуги в защитена зона BG0001031 „Родопи - Средни”, което обобщаваме в следната таблица:

вид	непряко	пряко	кратко трайно	средно трайно	дълго трайно	вре менно	пос тоянно	кумула тивно	положи телно	отрица телно
<i>Triturus karelinii</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Bombina variegata</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Bombina bombina</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Elaphe situla</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Testudo hermanni</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Testudo graeca</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва

V. Бозайници (без прилепи):

Видра (*Lutra lutra*) е вид с висок консервационен статус, включен в Приложение II на Бернската конвенция, Приложение I на Конвенцията за международната търговия със застрашени видове от дивата фауна и флора, Приложения 2 и 4 на Директивата на Съвета на Европейската общност за запазване на природните местообитания и на дивата флора и фауна. Видрата е един от приоритетните видове при изграждането на Европейската Екологична мрежа Натура 2000. Видът е включен и в Списъка на световно застрашените видове (2007 IUCN Red List Of Threatened Species) на Международния съюз за защита на природата (IUCN) в категория „потенциално застрашен” (near threatened). Често видът е сочен като индикатор за състоянието на цели водосборни райони, чието състояние рефлектира върху неговата популация.

В площта на ИП липсват потенциални или ефективно заети местообитания, най-близко разположени потенциални местообитания на вида са на около 1 км югозападно.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Вълк (*Canis lupus*) е от семейство Кучета (*Canidae*) е с постоянни популации в планинските и погранични райони в Западна Стара планина, Югозападна България, Източни Родопи, Сакар, Странджа и в други части. През размножителния период обитава планините, частично Североизточна България. Есента и до средата на зимата слиза и в равнините. Обитава и предпочита трудно достъпни планински райони с гори, храсталаци, скали, ждрела, ливади, но се е приспособил и към открити територии. Води силно подвижен начин на живот. Основна единица за установяване на числеността при вълка е числеността на семейните двойки/групи. Общият брой регистрации (следи по трансекти,

отговори на виене от семейства и др.) са послужили за изготвяне на експертна оценка на границите на очаквания размер популация в зоната, чрез екстраполация на минималния брой регистрирани индивиди/семеини единици върху пригодните площи за вида, съобразено с хранителния потенциал.

Въпреки, че в информацията за защитената зона, за района на реализация на ПУП-ПЗ, е посочено наличие на ефективно заето местообитание – в действителност такова липсва, поради присъствието на хора и антропогенни дейности както и липсата хранителна база.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Лалугер (*Spermophilus citellus*), е вид дребен гризач от семейство Катерицови (*Sciuridae*). Лалугерите предпочитат открити местности с **ниска тревна растителност, често в близост до обработваеми земи и населени места**. Лалугерът е активен главно през деня. Между октомври и март, а в планините и по-продължително, изпада в хибернация. Обитава подземни тунели с дължина 150 – 315 cm, като дълбочината на жилищната камера е между 40 и 170 cm. През есента прокопава вертикален тунел над жилищната камера, който не достига напълно до повърхността, а с изкопаната пръст засипва летния вход към жилището. След края на хибернацията довършва прокопаването на вертикалния тунел, през който излиза на повърхността. Основната храна на лалугера са листата на тревисти растения. През лятото се храни и със семена на житни култури, като може да нанесе значителни щети. Размножителният период е през пролетта, след края на хибернацията. Женските раждат от 2 до 11 малки, най-често 7. Полова зрялост достигат на втората си година.

В площта на ИП са показани оптимални местообитания, но липсват ефективно заети местообитания на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Кафява мечка (*Ursus arctos*)

В България кафявата мечка е представена от две субпопулации, обитаващи двата най-големи планински масива в страната – Старопланинския и Рило-Родопския. Общата територия на разпространение на вида е около 1 100 000 ha. Западната част на Средна гора служи като своеобразен мост, чрез който двете субпопулации са свързани. Първата старопланинска субпопулация е по-малка от втората и границите на разпространение приблизително съвпадат с тези на национален парк Централен Балкан и буферната зона към него. В западна и особено в източна посока на масива присъствието на кафяви мечки е спорадично и по-скоро с временен характер. На запад тази субпопулация се свързва с ареала на разпространение на мечките в Сърбия. На юг субпопулацията не е така фрагментирана и заема по-обширна площ, която частично попада в националните паркове Рила и Пирин. На запад посредством Краище, Осогово и Малашевска планина кафявата мечка комуникира с популациите в Сърбия и Северна Македония, а на юг с тази в Гърция. Гръцката субпопулация в Родопите е пряко продължение на Рило-Родопската на юг и е пространствено изолирана от западната Пиндска субпопулация. Площта на обитаваната територия от старопланинската субпопулация е 237 100 ha, а тази на рило-родопската е 841 800 ha.

Много по-несигурни са данните, касаещи числеността на дивите кафяви мечки в България. Различни източници посочват различни цифри движещи се в границите между 500 и 1000 индивида. Причината за неясния брой на мечките е факта, че територията, която обитават е голяма и е възможно един екземпляр да бъде преброяван повече от един път. Мечките в България са от най-плахите и избягват срещи с човека. Причина за това е, че Южна Европа

Налага се извода, че не се очаква въздействие върху видовете бозайници (без прилепи), предмет на опазване в защитената зона.

VI. Прилепи:

Голям нощник (*Myotis myotis*), това е вид дребен бозайник от семейство Гладконоси прилепи (*Vespertilionidae*). Разпространен е в Централна, Източна и Южна Европа и Източното Средиземноморие до Палестина. В България се среща в карстовите райони в цялата страна, до 1200 м надморска височина, като е един от най-разпространените пещерни видове. Големият нощник извършва сезонни миграции между летни и зимни местообиталища. Установената най-дълга подобна миграция в България е от 40 км. В Централна Европа обитава главно хралупи и подпокривни пространства, а в Южна Европа – пещери и изкуствени подземни галерии. Образува големи колонии, често смесени с други видове прилепи. Ловува главно в редки широколистни гори и околностите им, като обикновено ловната територия на един прилеп е около 0,5 км². Видът е под закрила на Закона за биологичното разнообразие, включен в Приложение 2 и 3; Бернска конвенция, Приложение II; Бонска конвенция, Приложение II; EUROBATS; Директива 92/43/ЕЕС, Приложение 2 и 4; IUCN 2002, категория риск – потенциално застрашен.

По данни от проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) са установени 7 находища на вида (812 размножаващи се и 2 970 зимуващи индивида) в защитената зона. Потенциалните местообитания са 1 829,7 ha (1,2% от площта на зоната), потенциалните хранителни местообитания са 106 345 ha (68,6 % от площта на зоната).

Общата оценка за природозащитното състояние на вида в зоната е Благоприятно.

В площта на ПУП-ПЗ, по данни на МОСВ има потенциални местообитания, но липсват установени реално заети местообитания на вида. **Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.**

Голям подковонос (*Rhinolophus ferrumequinum*) това е най-едрият вид подковоноси. Големият подковонос обитава пещери, скални ниши, хралупи, изоставени сгради и други закрити места със сравнително голям вход и обем. Среща се особено често в карстови местности. Спи зимен сън със силно понижаване на телесната си температура, като температурата в зимните му убежища трябва да е поне 4°C. Продължителността на живота е до 30 години. Големият подковонос е стационарен вид, като извършва само локални сезонни миграции на разстояние до 50 км. Живее в летни (размножителни) и зимни колонии, наброяващи между 50 и 300, в редки случаи до 500 екземпляра. Лети сравнително бавно, но е много маневрен. Храни се главно с едри насекоми, които обикновено улавя в полет. За ориентация големият подковонос използва ехолокация, като издава ултразвуков сигнал, съставен от дълга част с постоянна честота 81- 83 kHz и две кратки честотно модулирани части. Среща се в цялата страна без най-високите части на планините (рядко над 1600 м н. В.). Видът е под закрила на Закона за биологичното разнообразие, включен в Приложение 2 и 3; Бернска конвенция, Приложение II; Бонска конвенция, Приложение II; EUROBATS; Директива 92/43/ЕЕС, Приложение 2 и 4; IUCN 2002, категория риск-потенциално застрашен.

В площта на ПУП-ПЗ, по данни на МОСВ има потенциални местообитания, но липсват установени реално заети местообитания на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Пещерен дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*) – вид дребни бозайници от семейство Гладконоси прилепи (*Vespertilionidae*).

Видът се среща в Африка, извън пустинните области, в Австралия и южните части на Евразия от Япония и Китай до Централна и Югозападна Европа. В България е разпространен в цялата страна, като е най-често срещания вид прилеп в пещерите.

Размерите на дългокрилите прилепи са средни за разред Прилепи – дължината на тялото с главата е 48 – 62 mm, дължината на опашката – 52 – 64 mm, размахът на крилето – 280 – 305 mm, а масата – 10,5 – 17 g. Козината е гъста и сива, малко по-светла по корема. Крилето им са тесни и заострени, малко по-тъмни от тялото. Дългокрилите прилепи са много издръжливи летци и често се хранят на голямо разстояние от убежищата си. Основната им храна са нощни пеперуди, двукрили и бръмбари.

Дългокрилите прилепи извършват сезонни миграции на разстояние до 750 km. Предпочитат карстови райони, тъй като обитават главно естествени пещери. Образуват много големи колонии, достигащи десетки хиляди екземпляри, струпващи се гъсто по сводовете на пещерите. Често в тези колонии има и други видове прилепи, но дългокрилите преобладават. Размножителните колонии най-често се състоят от 500 до 2000 екземпляра. Копулацията протича през есента, рядко през пролетта, като женските раждат по едно малко в края на юни или началото на юли.

В площта на ПУП-ПЗ, по данни на МОСВ липсват установени реално заети местообитания на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Дългопръст нощник (*Myotis capaccinii*). В България се срещат главно в карстови райони с надморска височина до 400 m. Дългопръстият нощник живее главно в гористи карстови местности в близост до водоеми, като в Южна Европа заема същата екологична ниша, както водният нощник (*Myotis daubentonii*) в по-северните райони. При полет се ориентира чрез ехолокация, като използва честотномодулирани сигнали с честота около 42 kHz. Храни се главно с летящи насекоми, които улавя нощем по повърхността на водоеми или над нея. Дългопръстият нощник извършва големи миграции между летните и зимните си убежища. През лятото живее в малки и сухи пещери, а през зимата – в големи водни пещери със сравнително ниска температура (4-6°C). Както летните, така и зимните колонии на дългопръстия нощник често са смесени с вида Дългокрил прилеп (*Miniopterus schreibersii*). Видът е под закрила на Закона за биологичното разнообразие, включен в Приложение 2 и 3; Бернска конвенция, Приложение II; Бонска конвенция, Приложение II; EUROBATS; Директива 92/43/ЕЕС, Приложение 2 и 4; IUCN 2002, категория Уязвим.

В площта на ИП няма установени местообитания на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Дългоух нощник (*Myotis bechsteinii*) е вид дребни бозайници от семейство Гладконоси прилепи (*Vespertilionidae*). Разпространени са в Европа, Закавказието и Северен Иран. В България се срещат рядко, главно в равнинните и хълмисти области. Дългоухият нощник има маса 8-18 g, дължината на тялото с главата 44-55 mm и размах на крилата 260-290 mm. Цветът му е кафяв по гърба, белезникав по корема и тъмнокафяв по крилата и ушите. Космите са дълги и гъсти. Ушите са дълги и широки, силно изнесени напред, с къс трагус. Крилата са много къси, но широки, а опашката е по-къса от тялото, с връх, излизащ с 2-3 mm извън междубедрената мембрана. Дългоухият нощник живее главно в горите, като извършва кратки миграции между летните и зимните убежища - до 35 km. През лятото

живее в хралупи на дървета, по-рядко постройки и пещери, като често сменя жилището си. Зимува в пещери и галерии с температура 3,6 до 10,5 °С, в които се премества сравнително късно, а понякога сменя жилището си и през зимата. Прекарва зимата поединично или в малки групи по 3-5 екземпляра. През пролетта образува размножителни колонии от по 15-35 прилепа, а малките се раждат през юни. Продължителността на живота достига 21 години. Храни се предимно с нелетящи насекоми, които улавя на земята или по листата на дърветата.

В площта на ИП няма установени местообитания на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Малък подковонос (*Rhinolophus hipposideros*). Това е един от най-малките прилепи, които се срещат в България, разпространени по цялата страна. Обитава пещери, мазета, тавани и други части на сгради, минни галерии. Зимува в подземни убежища. Включен е в Червения списък на застрашените видове (IUCN Red list) – Незастрашен (Least Concern LC) и в Директива за местообитанията и дивата флора и фауна на ЕС – Приложение II. Европейската популация като цяло е намаляваща. Малкият подковонос е изчезнал локално в някои северни райони. Основните заплахи са безпокойството и унищожаването на убежища, използването на инсектициди и климатичните промени, които могат да повлияят негативно на северните популации. В България числеността му се оценява на 20 000 индивида.

По данни от проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) са установени 27 находища на вида (316 размножаващи се и 10 зимуващи индивида) в защитената зона. Потенциалните местообитания са с площ 4254,3 ha (2,7% от площта на зоната), потенциалните хранителни местообитания са 24882 ha (16 % от площта на зоната). Общата оценка за природозащитното състояние на вида в зоната е Благоприятно.

В площта на ПУП-ПЗ, по данни на МОСВ има потенциални, но няма установени реално заети местообитания на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Остроух нощник (*Myotis blythii*), е вид дребен бозайник от семейство Гладконоси прилепи (Vespertilionidae). В България се среща подвидът *M. V. Oxygnathus*, разпространен в цялата страна до надморска височина от 1400 m, най-често в карстови райони. Външно остроухият нощник силно наподобява сродния вид голям нощник (*Myotis myotis*), от който се отличава главно по по-малкия размер на черепа. Остроухият нощник извършва сезонни миграции между летни и зимни местообиталища, които може да са разположени на разстояние 60-70 до 160 км едно от друго. Обитава пещери, като температурата на зимните убежища варира от 3 до 15°C. Образува големи колонии, често смесени с други видове прилепи. При полет остроухият нощник се ориентира чрез ехолокация, като излъчва честотномодулирани сигнали с честота 26-35 kHz. Храни се предимно с насекоми, най-често дървесни скакалци (Tettigonidae). Видът е под закрила на Закона за биологичното разнообразие, включен в Приложение 2 и 3; Бернска конвенция, Приложение II; Бонска конвенция, Приложение II; EUROBATS; Директива 92/43/ЕЕС, Приложение 2 и 4; IUCN 2002, категория Незастрашен.

По данни от проучванията по проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“ (МОСВ 2013) са установени 7 находища на вида (797 размножаващи се и 2970 зимуващи индивида) в защитената зона. Потенциалните местообитания са с площ 2122,2 ha (1.4 % от площта на зоната), потенциалните хранителни местообитания са 106345 ha (68.6 % от площта на зоната).

Общата оценка за природозащитното състояние на вида в зоната е Неблагоприятно - незадоволително.

В площта на ИП няма установени местообитания на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Подковонос на Мехели (*Rhinolophus mehelyi*) Общо разпространение. Среща се в Южна Европа, на север до Южна Франция, Италия и източна Румъния, на изток през Закавказието до Иран и Ирак, включително Йордан и Израел, средиземноморските острови, Северна Африка. Разпространение и численост в България. Известен вид от 29 находища в ниските части на страната, като тези в Северозападна България очертават част от северната граница на ареала. Относително малоброен – около 10 000 индивида. Може да се допусне, че подобно на другите пещеролюбиви видове прилепи има намаляване на числеността средно с 20–40%. Местообитания. Равнинни карстови райони. Изцяло е свързан с пещерите като убежища. Биология. Храни се главно с нощни пеперуди, които лови над открити местообитания. Образува "смесени" размножителни и зимни колонии с южния и средиземноморския подковонос с численост от няколко стотин до няколко хиляди индивида. Известните до момента 6 размножителни колонии са в естествени пещери. Максимумът на ражданията е през периода 20 юни–10 юли. Зимува главно в пещери. Не извършва далечни миграции, но са установени редовни сезонни движения между летните и зимните убежища. Отрицателно действащи фактори. Антропогенен натиск върху значимите подземни убежища, например пещерите Орлова чука, Русенско, Зандана, Шуменско и Деветашка, Ловешко са обект на засилен туризъм, който не е съобразен с изискванията за опазване на прилепите. На места подземните убежища се унищожават изцяло. Изсичането и фрагментацията на естествените широколистни гори влошава качеството на ловните местообитания и летателните коридори. Негативно влияние на урбанизацията.

В площта на ИП са представени потенциални местообитания, но няма установени ефективно заети местообитания на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Средиземноморски подковонос (*Rhinolophus blasii*). Обитава богати на растителност места, по-рядко безлесни карстови райони. Разпространен е от Южна Африка през Етиопия, Сомалия до Северна Африка, Южна Европа и Югозападна Азия – на изток до Туркменистан, Афганистан и Пакистан. У нас се среща в ниските части на цялата страна, но по чест и многоброен е в Южна България. През лятото населява пещери и скални цепнатини, често с проникваща светлина и непостоянна температура. Зимува в пещери с постоянна температура 11-12 °С, където образува големи колонии, смесени с други пещерни видове. Стационарен, не са регистрирани значителни миграции. В Южна България са известни размножителни колонии с численост от няколко десетки до 2000 индивида. Ражда по едно малко в периода края на юни началото на юли. Видът е под закрила на Закона за биологичното разнообразие, включен в Приложение 2 и 3; Бернска конвенция, Приложение II; Бонска конвенция, Приложение II; EUROBATS; Директива 92/43/ЕЕС, Приложение 2 и 4; IUCN 2002, категория риск-потенциално застрашен.

В площта на ИП няма установени местообитания на вида.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Трицветен нощник (*Myotis emarginatus*)

<i>M. schreibersii</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>M. capaccinii</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>M. bechsteinii</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Rh. hipposideros</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>M. blythii</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>R. mehelyi</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Rh. blasii</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>M. emarginatus</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Rh. euryale</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва

Налага се извода, че не се очаква въздействие върху видовете прилепи, предмет на опазване в защитената зона.

Като предмет на опазване в защитена зона **BG0002073 “Добростан“** са определени следните видове птици, за които представяме описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение:

Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху видовете птици по чл. 6, ал. 1, т. 3 от ЗБР, предмет на опазване в защитената зона

Черен щъркел (*Ciconia nigra*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 11 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Бял щъркел (*Ciconia ciconia*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 4 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Осояд (*Pernis apivorus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 9 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Египетски лешояд (*Neophron percnopterus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 1 размножаваща се двойка, но по данни от 2012 г. се води за изчезнал.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Белоглав лешояд (*Gyps fulvus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени по 1 скитаща и 1 зимуваща птици.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Орел змияр (*Circaetus gallicus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 5 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Малък креслив орел (*Aquila pomarina*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 2 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Скален орел (*Aquila chrysaetos*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 5 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Малък орел (*Hieraetus pennatus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 2 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Ястребов орел (*Hieraetus fasciatus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 2 скитащи или мигриращи екземпляра.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Късопръст ястреб (*Accipiter brevipes*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 1 размножаваща се двойка.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Белоопашат мишелов (*Buteo rufinus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 7 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Царски орел (*Aquila heliaca*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 1 постоянна двойка, но по данни от 2012 г. се води изчезнал.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Белошипна ветрушка (*Falco naumanni*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 2 скитащи или мигриращи екземпляри, но по данни от картирането през 2012 г. се води за изчезнал.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Сокол скитник (*Falco peregrinus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 4 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Планински кеклик (*Alectoris graeca*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 25-92 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Ловен сокол (*Falco cherrug*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 1 постоянен и 1 скитащ (мигриращ) екземпляр, но по данни от картирането от 2012 г. се води за изчезнал.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Лещарка (*Bonasa bonasia*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 91-609 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района, но при докладването по Директива 2009/147/ЕО е включен в грид квадрат 10x10 км. ИП се намира в периферията на разпространението на вида в района, поради близостта на асфалтов път и инфраструктура не се очаква посещение на вида. При евентуално посещение на екземпляри от вида в

имотите, в които ще се реализира ПУП-ПЗ, се очаква незначително въздействие под формата на безпокойство – временно по време на строителните дейности.

Незначително въздействие - 1

Глухар (*Tetrao urogallus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 90 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида.

Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Ливаден дърдавец (*Crex crex*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 1-5 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида, но е възможно посещение по време на миграция или скитане, във връзка с което е възможно незначително въздействие по време на строителството.

Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Незначително въздействие - 1

Врабчова кукумявка (*Glaucidium passerinum*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 6 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Пернатонога кукумявка (*Aegolius funereus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 12 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Козодой (*Caprimulgus europaeus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 100 - 300 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района, но е включен в грид квадрат 10x10 км, в който попада ИП при докладването по Директива 2009/147/ЕО. При случайно посещение на екземпляри на вида в околностите на ИП се очаква незначително въздействие по време на строителството.

Незначително въздействие - 1

Земеродно рибарче (*Alcedo atthis*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 14-22 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Синявица (*Coracias garrulus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 2 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Сив кълвач (*Picus canus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 12-33 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ПУП-ПЗ, както и липсата на дървесна растителност в тях, не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района на ПУП-ПЗ, но е включен в грид квадрат 10x10 км, в който попада ПУП-ПЗ, при докладването по Директива 2009/147/ЕО. Считаме, че в имотите, предмет на ИП няма подходящи местообитания за вида. При случайно посещение на екземпляри на вида в околностите на ИП се очаква незначително, краткотрайно въздействие по време на строителството.

Незначително въздействие – 1

Черен кълвач (*Dryocopus martius*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 70 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ПУП-ПЗ, както и липсата на дървесна растителност в тях, не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района на ПУП-ПЗ, но е включен в грид квадрат 10x10 км, в който попада ПУП-ПЗ, при докладването по Директива 2009/147/ЕО. Считаме, че в имотите, предмет на ИП няма подходящи местообитания за вида. При случайно посещение на екземпляри на вида в околностите на ИП се очаква незначително, краткотрайно въздействие по време на строителството.

Незначително въздействие - 1

Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 50 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ПУП-ПЗ, както и липсата на дървесна растителност в тях, не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района на ПУП-ПЗ, но е включен в грид квадрат 10x10 км, в който попада ПУП-ПЗ, при докладването по Директива 2009/147/ЕО. Считаме, че в имотите, предмет на ИП няма подходящи местообитания за вида. При случайно посещение на екземпляри на вида в околностите на ИП се очаква незначително, краткотрайно въздействие по време на строителството.

Незначително въздействие – 1

Белогръб кълвач (*Dendrocopos leucotos*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 9-31 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ПУП-ПЗ, както и липсата на стари гори в района, не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Сирийски пъстър кълвач (*Dendrocopos syriacus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 70 – 200 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ПУП-ПЗ, както и липсата на дървесна растителност в тях, не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Късопръста чучулига (*Calandrella brachydactyla*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 1-9 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Горска чучулига (*Lullula arborea*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 263-827 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида.

Видът не е установен в района на ПУП-ПЗ, но е включен в грид квадрат 10x10 км, в който попада ПУП-ПЗ, при докладването по Директива 2009/147/ЕО. Считаме, че в имотите, предмет на ИП няма подходящи местообитания за вида. При случайно посещение на екземпляри на вида в околностите на ИП се очаква незначително, краткотрайно въздействие по време на строителството.

Незначително въздействие – 1

Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 473-1369 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП предполага възможно наличие на подходящи местообитания на вида. Предполаганото въздействие ще е локално, на малка площ и незначително, поради малката площ на ПУП-ПЗ. Освен това, по данни на БДЗП Червеногърбата сврачка е пластичен вид, разпространен в цялата страна и не е застрашен. Видът не е установен в района на ПУП-ПЗ, но е включен в грид квадрат 10x10 км при докладването по Директива 2009/147/ЕО. При случайно посещение на вида в района на ИП се очаква незначително въздействие под формата на безпокойство по време на строителството.

Незначително въздействие – 1 възможно засягане на подходящо местообитание на вида (локално, на малка площ)

Ястребогушо коприварче (*Sylvia nisoria*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 21-25 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Полубеловрата мухоловка (*Ficedula semitorquata*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 1-3 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ПУП-ПЗ, както и липсата на дървесна растителност в тях, не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

Въздействието се оценява на 0 – липса на въздействие.

Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 41-417 размножаващи се двойки. Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида. Видът не е установен в района и при докладването по Директива 2009/147/ЕО.

При случайно посещение на вида в района на ИП се очаква незначително въздействие под формата на безпокойство по време на строителството.

Незначително въздействие – 1

Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху видовете птици по чл. 6, ал. 1, т. 4 от ЗБР, предмет на опазване в защитената зона

Малък ястреб (*Accipiter nisus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 23 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на гнездови находища на вида, но е възможно да представляват ловни местообитания.

Видът не е установен в района на ПУП-ПЗ, но е включен в грид квадрат 10x10 км, в който попада ПУП-ПЗ, при докладването по Директива 2009/147/ЕО. Считаме, че в имотите, предмет на ИП няма подходящи местообитания за вида. При случайно посещение на екземпляри на вида в околностите на ИП се очаква незначително, краткотрайно въздействие по време на строителството.

Незначително въздействие – 1

Обикновен мишелов (*Buteo buteo*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 35 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида.

Видът не е установен в района на ПУП-ПЗ, но е включен в грид квадрат 10x10 км, в който попада ПУП-ПЗ, при докладването по Директива 2009/147/ЕО. Считаме, че в имотите, предмет на ИП няма подходящи местообитания за вида. При случайно посещение на екземпляри на вида в околностите на ИП се очаква незначително, краткотрайно въздействие по време на строителството.

Незначително въздействие – 1

Черношипа ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 54-72 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида.

Видът не е установен в района на ПУП-ПЗ, но е включен в грид квадрат 10x10 км, в който попада ПУП-ПЗ, при докладването по Директива 2009/147/ЕО. Считаме, че в имотите, предмет на ИП няма подходящи местообитания за вида. При случайно посещение на екземпляри на вида в околностите на ИП се очаква незначително, краткотрайно въздействие по време на строителството.

Незначително въздействие – 1

Сокол орко (*Falco subbuteo*)

В стандартния формуляр на защитената зона са посочени 3 размножаващи се двойки.

Разположението на имотите, предмет на ИП не предполага наличие на екземпляри и местообитания на вида.

<i>Caprimulgus europaeus</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Alcedo atthis</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Coracias garrulus</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Picus canus</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Dryocopus martius</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Dendrocopos medius</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Dendrocopos leucotos</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Dendrocopos syriacus</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Calandrella brachydactyla</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Lullula arborea</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Lanius collurio</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Sylvia nisoria</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Ficedula semitorquata</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Emberiza hortulana</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Accipiter nisus</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Buteo buteo</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Falco tinnunculus</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Falco subbuteo</i>	1	липсва	1	липсва	липсва	1	липсва	липсва	липсва	1
<i>Charadrius dubius</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва
<i>Merops apiaster</i>	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва	липсва

б) описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитените зони с оглед на тяхната структура, функции и природозащитни цели (загуба на местообитания, фрагментация, обезпокояване на видове, нарушаване на видовия състав, химически, хидроложки и геоложки промени и др.) както по време на реализацията, така и при експлоатацията на инвестиционното предложение;

I. Защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“

1. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитена зона с оглед на нейната структура, както по време на реализацията на дейностите произтичащи от него, така и при експлоатацията на обекта.

Имот с идентификатор 53761.50.2 е с площ 3,999 дка, НТП „нива“ и инвестиционното предложение ще засегне цялата му площ.

Имот с идентификатор 53761.50.4 е с площ 3,771 дка, НТП „пасище“ и инвестиционното предложение ще засегне само 0,027 дка от него за осигуряване на транспортен достъп.

На терен, площта на имот с идентификатор 53761.50.2 (въпреки, че е с НТП „нива“) не се обработва и в него се е разпространило местообитание 6520. И в двата имота местообитанието обаче е нетипично, т.к. поради липсата на изкосяване и изпасване, имотите са обрасли с орлова папрат и с храстова растителност, като от съседното иглолистно насаждение навлизат и дървесни видове, което дори при запазване на настоящата ситуация ще се задълбочи и в резултат площта на инвестиционното предложение напълно ще загуби характеристиките и значението си на местообитание 6520, като част от структурата на защитената зона.

Предвид характеристиките на имотите, предмет на инвестиционното предложение, както и събраните и представени тук данни за наличието на природни местообитания и

местообитания на видове предмет на опазване в зоната, се налагат следните **изводи** за въздействието му върху структурата на защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“:

- реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение ще засегне само местообитание 6520 и незначителната му площ спрямо площта на местообитанието в зоната, както и факта, че останалите местообитания, предмет на опазване в зоната не се повлияват, то приемаме, че въздействието на инвестиционното предложение върху структурата на защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“ е пренебрежимо малко (оценено е със степен на въздействие 1);

- от представените данни и анализи е видно, че инвестиционното предложение е вероятно да окаже пряко, дълготрайно, отрицателно въздействие само върху вида Полиоматус (*Polyommatus eroides*), предмет на опазване в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“, но предвид незначителната засегната площ спрямо площта на местообитанието на вида в зоната, както и факта, че останалите местообитания на целеви видове, предмет на опазване в зоната не се повлияват, то приемаме, че въздействието на инвестиционното предложение върху структурата на защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“ е незначително (оценено е със степен на въздействие 1);

- площта засегната от инвестиционното предложение е 4,026 дка, а площта на защитената зона е 1 551 120,045 дка, което показва, че имота представлява 0,0002% от площта на зоната. Предвид незначителната площ на имотите спрямо площта на зоната, както и характеристиките им, според които същите са обрасли с орлова папрат, храстова и дървесна растителност, натиска, който ще окажат реализацията и експлоатацията настоящото инвестиционно предложение е в рамките на емкостта на екосистемите, на природните местообитания, популациите на видовете от предмета на опазване в зоната и като цяло е сведен до несъществен;

- структуроопределящите инвестиционни предложения, планове и програми, представени в т. 2 за останалите утвърдени по ЗООС и ЗБР предложения, заедно с настоящото, няма вероятност да доведат до прояви на кумулативен ефект в границите на зоната;

При прилагане на поставените в настоящата оценка мерки, въздействието на инвестиционното предложение върху структурата на зоната ще бъде ограничено до минимална степен или отстранено, както по време на реализацията, така и при експлоатацията на обекта.

Други баланси, характеризиращи структурата на зоната, не са разгледани, т.к. нямат отношение към възможните въздействия на инвестиционното предложение върху структурата на защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“.

Предвид изложеното не се очакват нарушения в структурата на защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“, причинени както от реализацията на инвестиционното предложение, така и при експлоатацията на обекта.

2. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитената зона с оглед на нейната функция както по време на реализацията на дейностите произтичащи от него, така и при експлоатацията на обекта.

Вероятни отрицателни въздействия, които реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение биха оказали върху защитената зона с оглед неидните функции са:

- **загуба на местообитания:**

Реализацията на инвестиционното предложение и експлоатацията на обекта ще засегнат само незначителна площ (4,026 дка) от местообитание 6520 спрямо площта му в зоната (40980,8 дка), останалите местообитания, предмет на опазване в зоната не се повлияват, поради което въздействието на инвестиционното предложение по отношение

на загуба на местообитания в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“ е пренебрежимо малко;

От представените данни и анализи е видно, че инвестиционното предложение е вероятно да окаже пряко, дълготрайно, отрицателно въздействие само върху вида Полиоматус (*Polyommatus eroides*), предмет на опазване в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“. Площта на местообитанието на вида в имотите и пренебрежимо малка спрямо представеност на местообитанията им в зоната. При прилагане на предложените мерки не се очаква съществена загуба на местообитанията на посочения вид.

- фрагментация:

Границите на защитена зона BG0001031 “Родопи Средни” в основната си част следват обособената средна част на Родопите и нейните покрайнини, като голяма част от площта на зоната има характеристики, съответстващи на предмета и целите на опазването ѝ. Засегнатата от инвестиционното предложение площ на местообитание 6520 в зоната е незначително, освен това представлява периферна част от външен полигон на разпространението му, поради което не се очаква фрагментиране на местообитанието, както по време на строителство, така и по време на експлоатация на обектите. Предвид горното не се очаква реализацията на инвестиционното предложение и експлоатацията на обекта да доведат до фрагментация в защитената зона.

От представените данни и анализи е видно, че инвестиционното предложение е вероятно да окаже пряко, дълготрайно, отрицателно въздействие само върху вида Полиоматус (*Polyommatus eroides*), предмет на опазване в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“. Предвид изискванията на този вид към средата, както и прилагането на определените смекчаващи мерки, факторът фрагментиране, като въздействие върху функциите на зоната ще бъде минимизиран.

Поради тези причини не може да се очаква някакво забележимо или измеримо изменение на фактора фрагментиране на популации в защитената зона и прояви на бариерен ефект, причинено от реализацията на инвестиционното предложение и експлоатацията на обекта.

- обезпокояване на видове:

Предвид установеното присъствие на някои от видовете, включени в предмета на опазване на зоната и на местообитания на видове с различна степен на пригодност, може да се очаква, спазвайки принципа на „предпазливостта“, безпокойство, изразяващо се в отдръпване до някаква степен от площта на инвестиционното предложение на видове и евентуалното ограничаване на използването на наличната хранителна база, но те ще са незначителни като влияние върху функцията на защитената зона.

Вероятността от безпокойство на видове, за които са установени потенциални или ефективно заети местообитания в площта е значително по – голяма по време на реализацията на инвестиционното предложение. След приключване на тези дейности, предвид че експлоатацията на обекта не изисква, каквито и да е съпътстващи дейности на терена, обезпокояването на наличните в района видове е сведена до минимум. Също следва да се отчете, че безпокойството по време на реализация на инвестиционното предложение е краткотрайно и еднократно.

От представените данни и анализи е видно, че инвестиционното предложение е вероятно да окаже пряко, дълготрайно, отрицателно въздействие само върху вида Полиоматус (*Polyommatus eroides*), предмет на опазване в защитена зона BG0001031 “Родопи Средни“. Не очакваме значими за популациите на вида прояви на фактора „безпокойство“ със значение за тяхната структура и динамика, които да окажат влияние върху функциите на зоната.

- нарушаване на видовия състав:

От представените данни и анализи е видно, че инвестиционното предложение е вероятно да въздействие само върху вида Полиоматус (*Polyommatus eroides*), предмет на опазване в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“.

Локални изменения от реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение биха могли да окажат пряко, дълготрайно, отрицателно, но в ограничена площ въздействие върху адаптивните способности на вида в площта, без да окажат цялостно влияние върху видовия състав на зоната.

По време на реализацията на инвестиционното предложение е възможна смъртност на индивиди, но за ограничаването ѝ са предвидени съответните смекчаващи мерки. По време на експлоатацията на обекта не се очаква загуба на индивиди.

Извършеният анализ не дава основание да се допусне нарушаване в установения видов състав на целевите животински видове в зоната, като резултат от дейностите произтичащи от реализацията на инвестиционното предложение и експлоатацията на обекта.

- химически, хидроложки и геоложки промени:

Реализацията на инвестиционното предложение и експлоатацията на обекта по характера си са такива, че не засяга деструктивно повърхностни и подземни води, не генерират емисии на вещества във въздуха, водите и почвите и няма да предизвика сукцесияния процеси в зоната, водещи до химически, хидроложки, геоложки, климатични или други промени на средата, които да окажат въздействие върху природни местообитания и местообитания на видове и/или да противоречат на природозащитните цели на защитената зона.

3. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитената зона с оглед на нейните природозащитни цели, както по време на реализацията на дейностите произтичащи от инвестиционното предложение, така и при експлоатацията на обекта.

Целите защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“, съгласно заповедта за обявяването ѝ, са цитирани в т. 4. Описание на защитените зони, местообитанията, видовете и целите на опазването им и тяхното отразяване (отчитане) при изготвянето на инвестиционното предложение.

При картирането, както и при посещението на имотите е установено наличието на местообитание 6520, което съгласно целите на зоната следва да се опазва, поддържа, подобрява и възстановява. И в двата имота, местообитанието обаче е нетипично, т.к. поради липсата на изкосяване и изпасване, имотите са обрасли с орлова папрат и с храстова растителност, като от съседното иглолистно насаждение навлизат и дървесни видове, което дори при запазване на настоящата ситуация ще се задълбочи и в резултат площта на инвестиционното предложение напълно ще загуби характеристиките и значението си на местообитание 6520. Предвид горното, както и че засегнатата площ е пренебрежимо малка спрямо площта на въпросното местообитание в зоната, приемаме, че реализацията на инвестиционното предложение и експлоатацията на обекта не противоречат на целите на защитената зона.

От представените данни и анализи е видно, че инвестиционното предложение е вероятно да окаже пряко, дълготрайно, отрицателно въздействие само върху вида Полиоматус (*Polyommatus eroides*), предмет на опазване в защитена зона BG0001031 „Родопи Средни“. Предвид характеристиките на вида, както и малката площ на инвестиционното предложение, не се очаква съществено въздействие по отношение на опазването и поддържането му, т.е. инвестиционното предложение не противоречи на целите за обявяване на защитената зона.

- кумулативен ефект (подробно разгледан в раздел описание на характеристиките на други ППП/ИП, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да

окажат неблагоприятно въздействие върху защитените зони). След анализ, на процедурирани в съответните РИОСВ, ППП/ИП в границите на защитена зона BG0001031 "Родопи Средни" се налага извода, че предвидените дейности не водят като резултат до увеличаване ефекта от оценяваното инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, резултатите от които са с незначителен или по-голям ефект, разглеждани сами по себе си, разглеждани в съвкупност и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време, поради което не се очаква негативно кумулативно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитена зона BG0001031 "Родопи Средни", в следствие от реализирането на разглежданото инвестиционно предложение в съчетание с други планове, програми и проекти и инвестиционни предложения в зоната.

Очакваните въздействия, както по време на реализация на инвестиционното предложение - временни и краткотрайни, които при спазване на предложените смекчаващи мерки ще бъдат сведени до минимум, така и по време на експлоатацията на обекта - продължителни, не противоречат на поставените цели за обявяване на защитената зона.

II. Защитена зона BG0002073 "Добростан"

1. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитена зона с оглед на нейната структура, както по време на реализацията на дейностите произтичащи от инвестиционното предложение, така и при експлоатацията на обекта.

Предвид характеристиките на имотите, предмет на инвестиционното предложение, както и събраните и представени тук данни, се налага извода, че за екземпляри от видовете Сокол орко (*Falco subbuteo*), Черношипа ветрушка (Керкenez) (*Falco tinnunculus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сив кълвач (*Picus canus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Лещарка (*Bonasa bonasia*) са възможни случайни посещения, поради което се очаква непряко, краткотрайно, временно отрицателно въздействие, основно по време на строителство, което е оценено на незначително (степен 1).

Предвид незначителната площ на имотите спрямо площта на зоната, както и характеристиките на видовете птици, които евентуално могат да го посетят, натиска, който ще окаже настоящото инвестиционно предложение са в рамките на емкостта на екосистемите и на популациите на видовете предмет на опазване в зоната и като цяло е сведен до несъществен.

Структуроопределящите инвестиционни предложения, планове и програми, представени в т. 2 за останалите утвърдени по ЗООС и ЗБР предложения, заедно с настоящото, няма вероятност да доведат до прояви на кумулативен ефект.

При прилагане на поставените в настоящата оценка мерки, въздействието на инвестиционното предложение върху структурата на зоната ще бъде ограничено до минимална степен или отстранено, както по време на реализацията на инвестиционното предложение, така и при експлоатацията на обекта.

Други баланси, характеризиращи структурата на зоната, не са разгледани, т.к. нямат отношение към възможните въздействия на инвестиционното предложение върху структурата на защитена зона BG0002073 "Добростан".

2. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитената зона с оглед на нейната функция както по време на

реализацията на инвестиционното предложение, така и при експлоатацията на обекта.

Вероятни отрицателни въздействия, които реализацията и експлоатацията на инвестиционното предложение биха оказали върху защитената зона с оглед неидните функции са:

- загуба на местообитания:

Подвид, че в площта предмет на инвестиционното предложение са вероятни само случайни посещения на видовете Сокол орко (*Falco subbuteo*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сив кълвач (*Picus canus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), реализацията на инвестиционното предложение и експлоатацията на обекта няма да доведат до загуба на местообитания на видове птици, включени в предмета на опазване в защитена зона BG002073 “Добростан”.

За ограничаване и предотвратяване на въздействието на инвестиционното предложение по време на реализацията и експлоатацията му върху местообитанията на тези видове в настоящата оценка са предложени съответни смекчаващи мерки.

- фрагментация:

Предвид незначителната площ на имотите, предмет на инвестиционното предложение, както и характеристиките на описаните видове птици, които случайно могат да се озоват в тях, факторът фрагментиране, като въздействие върху функциите на зоната може да се определи като липсващ.

Поради тези причини не може да се очаква някакво забележимо или измеримо изменение на фактора фрагментиране на популации в защитената зона и прояви на бариерен ефект, причинено от реализацията на дейностите произтичащи от инвестиционното предложение.

- обезпокояване на видове:

Предвид, че имотите предмет на инвестиционното предложение не представляват местообитания на видове птици предмет на опазване в зоната, но е възможно случайно попадане на екземпляри в тях, както и предвид характеристиките на инвестиционното предложение се налага извода, че е възможно само незначителното им обезпокояване само по време на строителството. След приключване на тези дейности, предвид че експлоатацията на обекта не изисква, каквито и да е съпътстващи дейности на терена, обезпокояването на видове е сведена до минимум. Също следва да се отчете, че безпокойството по време на реализация на инвестиционното предложение е краткотрайно и еднократно. Не очакваме значими за популациите на видове птици прояви на фактора „безпокойство” със значение за тяхната структура и динамика, които да окажат влияние върху функциите на зоната.

- нарушаване на видовия състав:

Предвид характеристиките на имотите, предмет на инвестиционното предложение, както и събраните и представени тук данни, се налага извода, че за екземпляри от видовете Сокол орко (*Falco subbuteo*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сив кълвач (*Picus canus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Лещарка (*Bonasa bonasia*) са възможни само случайни посещения, поради което извършеният анализ не дава основание да се допусне нарушаване в установения видов състав на целевите видове птици в зоната, като резултат от реализацията на инвестиционното предложение и експлоатацията на обекта.

- химически, хидроложки и геоложки промени:

Реализацията на инвестиционното и експлоатацията на обекта по характера си са такива, че не засяга деструктивно повърхностни и подземни води, не генерират емисии на вещества във въздуха, водите и почвите и няма да предизвика сукцесионни процеси в зоната, водещи до химически, хидроложки, геоложки, климатични или други промени на средата, които да окажат въздействие върху местообитания на видове птици и/или да противоречат на природозащитните цели на защитената зона.

3. Описание и анализ на въздействието на инвестиционното предложение върху целостта на защитената зона с оглед на нейните природозащитни цели, както по време на реализацията на инвестиционното предложение, така и при експлоатацията на обекта.

Съгласно заповедта за обявяването ѝ, защитена зона BG0002073 „Добростан“ има следните цели:

- опазване и поддържане на местообитанията на посочените в т. 2 видове птици за постигане на тяхното благоприятно природозащитно състояние;
- възстановяване на местообитания на видове птици по т. 2, за които е необходимо подобряване на природозащитното им състояние.

При картирането, както и при терения обход на имотите, не са установени местообитания на видове птици предмет на опазване в зоната, но е възможно случайно попадане на екземпляри в тях. Въздействието, което се очаква да окаже инвестиционното предложение върху тези видове е слабо и няма да окаже съществено въздействие върху целостта на защитената зона с оглед на нейните природозащитни цели, както по време на реализацията на инвестиционното предложение, така и при експлоатацията на обекта.

- кумулативен ефект (подробно разгледан в раздел описание на характеристиките на други ППП/ИП, които в съчетание с оценяваното инвестиционно предложение могат да окажат неблагоприятно въздействие върху защитената зона). След анализ, на процедури в съответните РИОСВ, ППП/ИП в границите на защитена зона BG0002073 „Добростан“ се налага извода, че предвидените дейности не водят като резултат до увеличаване ефекта от оценяваното инвестиционно предложение, когато към него се прибави ефектът от други минали и настоящи планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, резултатите от които са с незначителен или по-голям ефект, разглеждани сами по себе си, но със значителен ефект, разглеждани в съвкупност и реализирани, нееднократно в рамките на определен период от време, поради което не се очаква негативно кумулативно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитена зона BG0002073 „Добростан“, в следствие от реализирането на инвестиционно предложение в съчетание с други планове, програми и проекти и инвестиционни предложения в зоната.

Очакваното въздействие по време на реализация на инвестиционно предложение е временно и краткотрайно и при спазване на предложените смекчаващи мерки ще бъде сведено до минимум, то както и очакваното макар и продължително въздействие от експлоатацията на обекта не противоречат на поставените цели за обявяване на защитената зона.

6. Предложения за смекчаващи мерки, предвидени за предотвратяване, намаляване и възможно отстраняване на неблагоприятните въздействия от осъществяване на инвестиционно предложение върху защитените зони и определяне на степента му на въздействие върху предмета на опазване на защитените зони в резултат на прилагането на предложените смекчаващи мерки.

При изготвяне на предложените смекчаващи мерки сме се старали да бъдем пределно конкретни. Считаме, че мерките следва да очертават рамка, осигуряваща параметри, най-

благоприятни за околната среда и ключовите елементи на защитени зони BG0001031 „Родопи Средни” и BG0002073 „Добростан” при реализацията на инвестиционното предложение и експлоатацията на обекта. При определяне на мерките за намаляване на отрицателното действие върху защитената зона са взети предвид всички възможни въздействия, които инвестиционното предложение би оказало върху природно местообитание 6220 и евентуално попаднали в имота екземпляри от видове птици, което е свързано преди всичко с прецизиране на обхвата, елементите и дейностите по инвестиционното предложение. Предложените мерки се отнасят за премахване и снижаване на косвените и преки въздействия върху местообитания и видове, предмет на опазване в защитените зони, за които в настоящия доклад са отчетени въздействия:

Мярка 1: Преди започване на дейностите по реализация на инвестиционното предложение, терена да бъде обходен и при установяване на случайно присъствие на екземпляри от целеви или защитени видове да се приложи прогонване на екземплярите извън площта на инвестиционното предложение.

Ефект от Мярка 1: Предотвратяване на безпокойство и пряко унищожаване на индивиди, които евентуално са в площта на инвестиционното предложение.

Мярка 2: Провеждане на строителните работи извън репродуктивния период на повечето видове птици (март – юни).

Ефект от Мярка 2: Загубата и безпокойството на индивиди от наличните в площта видове птици ще бъдат намалени, няма да загинат яйцата, както и малките на евентуално налични видове в площта.

Мярка 3: Да не се допуска депониране и разпръскване на отпадъци, генерирани при строителните дейности и експлоатацията на обекта, същите да бъдат извозвани до определените от общината места.

Ефект от Мярка 3: Предотвратяване на замърсяване на площи от защитената зона и конкретно местообитание 6520.

Мярка 4: При озеленяване на имота, да не се използват инвазивни видове.

Ефект от Мярка 4: Опазване на зоната и конкретно природно местообитание 6520 от навлизане в на инвазивни видове, което би довело до промени в структурата и функциите им.

Мярка 5: При реализация на инвестиционното предложение да не се допуска навлизането на механизирани техника в площи извън имот с идентификатор 53761.50.2 и определената за пътен достъп част от имот с идентификатор 53761.50.4.

Ефект от Мярка 5: Опазване на зоната, вкл. природно местообитание 6520 и случайно попаднали в площта индивиди от целеви видове от пряко унищожаване.

7. Разглеждане на алтернативни решения и оценка на тяхното въздействие върху защитената зона, включително нулева алтернатива.

Алтернатива по отношение на технологията не са предложени от възложителя, т.к. при реализацията на инвестиционното предложение ще се използват наличните към момента, утвърдени технологии за изграждането на обекти от същия тип.

Алтернативи по отношение на местоположението.

Имотът, в който ще се реализира основната част от инвестиционното предложение (53761.50.2) е с НТП „нива“ и е собственост на възложителя.

В случай, че имота се използва по предназначение, въздействието върху природно местообитание 6520, както и върху местообитанията на видове, включително птици предмет на опазване в защитените зони ще е сходно с въздействието от настоящото инвестиционно предложение и поради тази причина изборът на имот като местоположение е подходящ и реализацията на предвидените дейности. От друга страна, предвид направения анализ, доказващ, че наличното местообитание е силно повлияно и нетипично, както и че в избрания имот е вероятно само случайно присъствие на птици,

предмет на опазване в зоната, изборът на други площи би довело до усвояване на земеделски или горски територии, които евентуално представляват местообитания, хранителна база, места за зимуване на видове, които са с по-висока консервационна стойност за зоните.

Имотът предмет на инвестиционното предложение е на разстояние не повече от 10 м от съществуващ местен път и използването на незначителна част от съседен имот за пътен достъп намалява значително засягането на площите на защитените зони особено по време на строителството.

Предвид горното при реализирането на инвестиционното предложение ще се усвояват терени с променени местообитания, при които по различни причини не е възможно естественото им възстановяване, а това е удачна алтернатива, опазваща запазените природни места.

Нулевата алтернатива е тази, при която инвестиционното предложение няма да се осъществи. При разглеждането на нулевата алтернатива следва да си има предвид, че в площта на инвестиционното предложение е нарушената структурата на тревното съобщество, не се очаква естественото му възстановяване, поради което то не може да поддържа представителната си роля за мрежата от защитени зони, както и че имота не представлява местообитание и няма стойност като хранителна база за видове, вкл. птици предмет на опазване в зоните. При тази алтернатива, в най-добрия случай би се съхранило сегашното състояние на площта в границите на защитени зони BG001031 „Родопи Средни” и BG002073 „Добростан”, но предвид навлизането на орлова падат, храсти и дървета в имота, което с времето ще се задълбочи, то същия напълно ще изгуби характеристиките и функциите си от значение за зоните.

Прилагането на нулева алтернатива се очаква да доведе до пропускане на ползи за възложителя и т.к. инвестиционното предложение не противоречи на националното законодателство, при прилагане на заложените мерки ще се ограничи до минимум евентуалното му въздействие върху предмета и целите на защитените зони, смятаме, че няма основание да се прилага нулева алтернатива. В този смисъл „нулевата алтернатива” не подобрява състоянието на околната среда и на защитените зони, а прилагането ѝ е и нецелесъобразно за възложителя.

8. Картен материал с местоположението на всички елементи на инвестиционното предложение спрямо защитените зони и техните елементи.

С цел по-добро онагледяване и улесняване при оценката на доклада, използвания картен материал е представен илюстративно и насочващо в текста.

9. Заключение за вида и степента на отрицателно въздействие съобразно критериите по чл. 22.

Заключенията за степента на отрицателно въздействие върху защитени зони BG001031 „Родопи Средни” и BG002073 „Добростан” са съобразени с изискванията и критериите на чл. 22 от Наредбата за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.

От представената в настоящия доклад информация и анализа ѝ, заключението за вида и степента на отрицателно въздействие на инвестиционното предложение върху защитени зони BG001031 „Родопи Средни” и BG002073 „Добростан”, е че същото е съвместимо с оглед на нейната структура, функции и природозащитни цели и реализацията му няма да окаже значително отрицателно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитените зони, поради следните причини:

- степента на въздействие върху структурата на защитените зони оценяме като незначителна, т.к. реализацията на инвестиционното предложение ще засегне 4,026 дка,

което представлява 0,00035% от площта на защитена зона BG001031 „Родопи Средни” и 0,00048% от площта на защитена зона BG002073 „Добростан”;

- при реализацията на инвестиционното предложение се засягат 4,026 дка от местообитание 6520 Планински сенокосни ливади, представляващи 0,01% от площта на местообитанието в защитена зона BG001031 „Родопи Средни”, което предвид площта, пространствената ограниченост и променената естествена структура на местообитанието ще доведе до незначително въздействие върху структурата и функциите му;

- от реализацията на инвестиционното предложение не се засягат пряко други природни местообитания и местообитания на животински видове и растения, предмет а опазване в защитена зона BG001031 „Родопи Средни”, засегнато е само потенциално местообитание на Полиоматус (*Polyommatus eroides*), което оценяме като незначително, т.к. е пространствено ограничено и може да бъде компенсирано, предвид адаптивността и подвижността на вида;

- предвид, че в площта предмет на инвестиционното предложение са вероятни само случайни посещения на видовете Сокол орко (*Falco subbuteo*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сив кълвач (*Picus canus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Лещарка (*Bonasa bonasia*), ползващи имота като трофични местообитания и места за почивка, както и предвид подвижността и степента на екологично пластичност на тези видове, не се очаква реализацията на инвестиционното предложение да окаже съществено въздействие върху популациите им;

- възможно е реализацията на инвестиционното предложение да доведе до безпокойство по време на строителство за видовете Сокол орко (*Falco subbuteo*), Черношипа ветрушка (Керкенец) (*Falco tinnunculus*), Обикновен мишелов (*Buteo buteo*), Малък ястреб (*Accipiter nisus*), Градинска овесарка (*Emberiza hortulana*), Червеногърба сврачка (*Lanius collurio*), Горска чучулига (*Lullula arborea*), Среден пъстър кълвач (*Dendrocopos medius*), Черен кълвач (*Dryocopus martius*), Сив кълвач (*Picus canus*), Козодой (*Caprimulgus europaeus*), Ливаден дърдавец (*Crex crex*), Лещарка (*Bonasa bonasia*) предмет на опазване в защитена зона BG002073 „Добростан”, което предвид мащаба на строителството ще бъде временно, краткотрайно и пространствено ограничено;

- предвид голямата мобилност на потенциално засегнатите птици предмет на опазване в защитена зона BG002073 „Добростан” и характера на инвестиционното предложение, реализацията му няма да доведе до проявата на бариерен ефект с въздействие върху зоната или оказващ влияние върху свързаността на зоните;

- предвид размера на засегнатата площ и очакваното незначително въздействие върху предмета на опазване в зоните, реализацията на инвестиционното предложение няма да доведе до промяна в структурата и функциите им и не противоречи на природозащитните цели на защитени зони BG001031 „Родопи Средни” и BG002073 „Добростан”;

- предвид съществуващата инфраструктура, характера на дейностите и малката площ на инвестиционното предложение, не се очаква реализацията му и експлоатацията на обекта да доведат до промяна на местообитания, структура и видов състав, загуба на индивиди, фрагментация на площи и популации на видове предмет на опазване в защитени зони BG001031 „Родопи Средни” и BG002073 „Добростан”, поради което оценяме степента на въздействие на инвестиционното предложение върху защитените зони като незначителна;

- предвид характера на инвестиционното предложение, както и пренебрежимо малката му площ спрямо площта на защитените зони в които попада, съпоставени с характера и площите на други ППП/ИП съгласувани в същите зони, не се очаква негативно кумулативно въздействие върху предмета и целите на опазване на защитени зони

BG0001031 „Родопи - Средни“ и BG0002073 „Добростан“, в следствие от реализирането на разглежданото инвестиционно предложение в съчетание с други ППП/ИП в зоната.

10. Наличие на обстоятелства по чл. 33 ЗБР, включително доказателства за това и предложение за конкретни компенсиращи мерки по чл. 34 ЗБР - когато заключението по т. 9 е, че предметът на опазване на съответната защитена зона ще бъде значително увреден от реализирането на плана, програмата и проекта или от реализирането и експлоатацията на инвестиционното предложение и че не е налице друго алтернативно решение;

Не са налични обстоятелства по чл. 33 ЗБР и не са необходими компенсиращи мерки по чл. 34 от ЗБР.

11. Информация за използваните методи на изследване, включително времетраене и период на полеви проучвания, методи за прогноза и оценка на въздействието, източници на информация, трудности при събиране на необходимата информация.

Описанието и анализът на вероятността и степента на въздействие на разглежданото инвестиционно предложение върху предмета и целите на опазване на защитените зони са направени на база характеристика по литературни данни на флората, фауната и формираните вторични екосистеми върху терените на имота, след посещение на имотите и на база събрани лични данни от предишни посещения (по други проучвания) на площта.

При разработването на оценката са използвани стандартните методи за полеви изследвания, прилагани за определяне на видовия състав при висшите растения (маршрутен метод, трансекти и методът на пробните площадки) и гръбначните животни (маршрутен или трансектен метод (Line transects) и методът на точковото броене (Point counts) (Bibby et al., 1992). Определянето на местообитанията сме извършили съгласно Ръководството за определяне на местообитания от европейска значимост в България (Кавръкова В, Димова Д., Димитров М., Цонев Р. Белев Т., 2005). Определянето на видовете е извършвано по таблици и определили, цитирани в използваната литература, но базова е специфичната информация получена в резултат на проект: "Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I" от сайта на МОСВ, Информационна система за защитените зони от екологична мрежа Натура 2000 в България (<http://natura2000.moew.government.bg/>).

За изясняване на кумулативният ефект върху защитената зона е ползвана базата данни на РИОСВ-Пловдив, РИОСВ-Смолян и РИОСВ-Хасково. Използвани са Уеб страници и предложения от НПО – БДЗП и СНЦ „Зелени Балкани“ и друга литература, като източник на информация за региона и защитените зони.

Не са срещани трудности при набирането на необходимата информация.

Направените анализи и изводи са в съответствие с изискванията на Директивите на Европейския съюз, на всички международни конвенции, по които Република България е страна и хармонизираното българско природозащитно законодателство.

Законодателна рамка:

1. Държавен вестник, бр. 47, 22.06.2010 г.
2. Държавен вестник, бр. 59, 16.07.2021 г.
3. Директива 92/43/ЕИО на Съвета от 21 май 1992 година за опазване на естествените местообитания и на дивата флора и фауна:
<https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:1992L0043:20070101:EN:PDF>
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:31992L0043&from=EN>
4. Директива 2009/147/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009 година относно опазването на дивите птици:
<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/BG/TXT/PDF/?uri=CELEX:32009L0147&from=EN>
5. Закон за биологичното разнообразие
6. Наредба за условията и реда за извършване на оценка за съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с предмета и целите на опазване на защитените зони.
7. Национална стратегия за опазване на биологичното разнообразие

12. Използвана литература:

1. Асенов А., 2006: Биогеография на България, София, ЕТ”АН-ДИ-Андриян Тасев”.
2. Бешков В., К. Нанев. 2002. Земноводни и влечуги в България. Изд. Pensoft.
3. Груев Б., Б. Кузманов. 1994. Обща биогеография. Университетско издателство “Св. Кл. Охридски”, София.
4. Делков Н., 1984. Дендрология. Земиздат, София.
5. Карапеткова М., Мл. Живков. 1993. Рибите в България. Изд. Геолибрис, Сф
6. Ковачев, А., Карина, К., Росен, Ц., Димова, Д. (ред). Октомври 2008.
7. Матев И., Д. Ганева, Д. Ганев: 2004; Екология с основи на биогеографията и опазване на околната среда, Изд. Пенсофт, София-Москва.
8. Марин, С., Георгиева-Шнел, Т., Димова, Р. (съст.). Практически насоки за прилагане на оценката за съвместимост с Натура 2000, в България – немският опит и правото на ЕС. Прилагане на чл.6(3) и чл. 6(4) от Директива 92/43/ЕЕС, транспонирани в Закона за Биологичното Разнообразие чл.31 –34а. София, Зелени Балкани, 2010.
9. Нанкинов Д. 2000. Застрашените животни в България. Изд. Pensoft, София
10. Наумов, Б., М. Станчев. 2004. Земноводни и влечуги в България Електронно издание на Българското херпетологично дружество. www.herpetology.hit.bg.
11. Симеон С., Т. Мичев, Д. Нанкинов. 1990. Фауна на България. Том 20, Изд. на БАН, София.11., „Флора на република България”, том. 101 1995 и 11, 2011 г, Институт по биоразнообразие и екосистемни изследвания при БАН, София.
12. „Фауна на България», Том 20 и 27, 2004, Академично издателство «Марин Дринов», София.
13. Ръководство за оценка на благоприятно природозащитно състояние за видове и типове природни местообитания по НАТУРА 2000 в България. Изд. Българска фондация Биоразнообразие, София.
14. „Червена книга на Република България”, Електронно издание, Съвместно издание на Българска академия на науките и Министерство на Околната среда и водите, 2011 година.
15. Ръководство за определяне на местообитания от европейска значимост в България.
16. Електронни източници.

Приложения:

- Приложение 1 – Таблица кумулативен ефект
- Приложение 2 - Документите по чл. 9, ал. 2 и 3 от Наредбата за ОС;

Изготвил: .....
/доц. д-р Кирил Василев – експерт природни
местообитания и флора/

Изготвил:.....
/Самуил Добрев – орнитолог, експерт по
биологично разнообразие, защитени територии и
НЕМ/